

**Plan Rozwoju
Lokalnego
dla Miasta Sierpc
z perspektywą do 2025
roku**

Sierpc, październik 2016

Wykonawca:

Dorfin Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o., Sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń

T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47

www.GrantThornton.pl

Spis treści

Wstęp	5
1. Wprowadzenie	7
Zakres terytorialny Planu Rozwoju Lokalnego.....	7
Okres objęty Planem Rozwoju Lokalnego	8
Uzasadnienie opracowania Planu Rozwoju Lokalnego.....	8
Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego.....	9
2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej	11
Ogólna charakterystyka	11
Polożenie geograficzne.....	11
Rys historyczny	12
Dziedzictwo kulturowe.....	15
Miejsca pamięci	20
Kluczowe wnioski i obserwacje.....	20
Sfera społeczna	21
Ludność.....	21
Pomoc społeczna.....	26
Ochrona zdrowia	32
Edukacja.....	34
Bezpieczeństwo publiczne.....	42
Instytucje kultury	44
Sport i rekreacja.....	51
Działalność organizacji pozarządowych	53
Kluczowe wnioski i obserwacje.....	56
Gospodarka	58
Podmioty gospodarcze.....	58
Tereny inwestycyjne	61
Rynek pracy	62
Turystyka i rekreacja.....	67
Rolnictwo i leśnictwo	68
Kluczowe wnioski i obserwacje ze sfery gospodarczej.....	69
Środowisko przyrodnicze	70
Rzeźba i zagospodarowanie terenu.....	70
Gleby.....	71
Wody.....	71
Lasy i tereny zieleni miejskiej.....	72
Obszary chronione	72
Zagrożenia środowiska	73
Kluczowe wnioski i obserwacje w sferze środowiskowej.....	75

Infrastruktura techniczna	76
Zagospodarowanie przestrzenne.....	76
Zasoby mieszkaniowe	77
Gospodarka wodno-ściekowa.....	80
Gospodarka odpadami.....	82
Infrastruktura drogowa i transportowa	83
Sieć energetyczna	85
Sieć gazowa	86
Sieć ciepłownicza	87
Kluczowe wnioski i obserwacje.....	87
Budżet gminy	89
Doświadczenia Miasta Sierpc w realizacji inwestycji wpływających na rozwój miasta	90
3. Partycypacja społeczna – wyniki konsultacji społecznych i badania ankietowego.....	92
Badania ankietowe – ankieta elektroniczna i ankieta w formie papierowej	92
Spotkania konsultacyjne	97
Kluczowe wnioski i obserwacje.....	100
4. Analiza SWOT	101
5. Obszary problemowe	106
6. Kierunki rozwoju.....	107
Wizja	107
Cele rozwojowe.....	107
Najważniejsze przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w latach 2016-2025.....	109
7. Spójność kierunków rozwoju gminy i planowanych przedsięwzięć z dokumentami programowymi i planistycznymi	113
Poziom wspólnotowy	115
Poziom krajowy	116
Poziom regionalny.....	118
Poziom lokalny	119
Poziom miejscowy.....	120
8. System wdrażania, sposoby monitorowania i kontroli.....	122
9. Finansowanie Planu Rozwoju Lokalnego.....	123
Spis map	124
Spis schematów	124
Spis tabel	124
Spis wykresów	125

Wstęp

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku powstał z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających potrzebę zaplanowania kompleksowego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta w kolejnych latach. Głównym jego celem jest umożliwienie efektywnego, prawidłowego i szybkiego rozwoju danego obszaru zgodnie z przyjętym planem. Jest to narzędzie wspierania pozytywnych zmian w przestrzeni miejskiej oraz niwelowania barier istniejących lub pojawiających się w otoczeniu. Co więcej, niniejszy dokument stanowi instrument umożliwiający podjęcie wspólnych działań w celu rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych na terenie Sierpca. Opracowanie Planu Rozwoju jest również istotne z punktu widzenia możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne - krajowe i zagraniczne, w tym środki z Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego składa się z dziesięciu rozdziałów, z których pierwsze trzy stanowią część diagnostyczną, a kolejne – część programową.

Wykres 1. Struktura dokumentu

Tytuł rozdziału	Zakres
Rozdział 1 Wprowadzenie	Przedstawienie informacji o: zasięgu terytorialnym, ramach czasowych Planu, uzasadnieniu potrzeby jego opracowania oraz metodach wykorzystanych pracy.
Rozdział 2 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej	Zobrazowanie obecnej sytuacji Miasta Sierpca przedstawionej dla poszczególnych obszarów: sfery społecznej, gospodarki, środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej oraz budżetu.
Rozdział 3 Partycypacja społeczna – wyniki konsultacji społecznych	Przedstawienie wyników badań ankietowych i spotkań z mieszkańcami.
Rozdział 4 Analiza SWOT	Zdefiniowanie głównych problemów rozwojowych, uwarunkowań i potencjałów w odniesieniu do poszczególnych tematów: gospodarki i środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej oraz sfery społecznej.
Rozdział 5 Obszary problemowe	Przedstawianie głównych obszarów problemowych, które zostały zdiagnozowane na podstawie części diagnostycznej, analizy SWOT oraz analizy wyników konsultacji społecznych.
Rozdział 6 Kierunki rozwoju	Przedstawienie wizji Sierpca w najbliższych latach oraz wyznaczenie celów rozwojowych.
Rozdział 7 Spójność kierunków rozwoju gminy i planowanych przedsięwzięć z dokumentami programowymi i planistycznymi	Wskazanie zgodności przyjętych celów rozwojowych z celami określonymi w dokumentach strategicznych, obowiązujących na następujących poziomach: wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym.
Rozdział 8 System wdrażania, sposoby monitorowania i kontroli	Określenie metod wdrażania i monitorowania działań ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego.
Rozdział 9 Finansowanie Planu Rozwoju Lokalnego	Wskazanie potencjalnych źródeł finansowania przedsięwzięć.

Źródło: opracowanie własne.

Część diagnostyczna obejmuje **założenia metodyczne** opracowania oraz **diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej** miasta, dokonaną na podstawie analizy dokumentów dostarczonych przez przedstawicieli Urzędu Miejskiego, danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), jak również dostępnych informacji na temat miasta. Uzupelnieniem tych informacji i wniosków z nich wyciągniętych było przeprowadzenie wśród mieszkańców badania ankietowego oraz spotkania konsultacyjnego, opisanych w rozdziale 3.

Przeprowadzenie diagnozy społeczno-gospodarczej pozwoliło dokonać oceny stanu bieżącego w mieście oraz określenia jego mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń. Przeprowadzona **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację istniejących problemów, a następnie wybór optymalnej drogi ich rozwiązania, stanowiąc punkt wyjścia do wyznaczenia głównych kierunków rozwoju miasta. Na podstawie dokonanej diagnozy zostały określone obszary problemowe oraz cele, do osiągnięcia których miasto powinno dążyć poprzez realizację planowanych przedsięwzięć.

W trakcie prac nad dokumentem zidentyfikowano następujące główne problemy:

- **w sferze gospodarczej: mała dynamika rozwoju gospodarczego,**
- **w sferze infrastrukturalnej: niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna i drogowa oraz zanieczyszczenia środowiska naturalnego,**
- **w sferze społecznej: niekorzystne trendy rozwoju zasobów ludzkich.**

W części programowej sformułowano wizję Sierpca, jako dynamicznie rozwijającego się miasta północnego Mazowsza, przyjaznego mieszkańcom, inwestorom i turystom odwiedzającym region, opartego na historii i tradycji.

Osiągnięciu w 2025 roku tak sformułowanej wizji sprzyjać będzie realizacja wyznaczonych trzech celów strategicznych oraz odpowiadających im celów bezpośrednich, sformułowanych jako:

- 1. Rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału gospodarczego i turystycznego miasta**
  - 1.1. Stworzenie atrakcyjnej oferty dla inwestorów zewnętrznych,
  - 1.2. Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i sportowej,
  - 1.3. Dynamiczny rozwój gospodarczy miasta.
- 2. Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną**
  - 2.1. Poprawa układu drogowego w mieście
  - 2.2. Zagospodarowanie na cele społeczne, gospodarcze, edukacyjne i kulturalne zdegradowanej przestrzeni publicznej (w tym działania rewitalizacyjne),
  - 2.3. Realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego.
- 3. Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej**
  - 3.1. Stworzenie warunków zachęcających ludzi młodych do pozostania w mieście,
  - 3.2. Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej oraz działań mających na celu wzrost integracji i aktywności społecznej,
  - 3.3. Inwestycje w oświatę, w tym w infrastrukturę oświatową.

Powyższe cele zostały uszczegółowione w postaci listy koniecznych przedsięwzięć, która jednak wciąż pozostaje otwarta, dając pewien zakres swobody działania.

Niniejszy dokument jest spójny z priorytetami i celami dokumentów szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Uzupelnieniem części programowej jest wskazanie systemu wdrażania i monitorowania oraz oceny realizacji planu rozwoju oraz źródeł finansowania poza budżetem miasta.

1. Wprowadzenie

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku jest dokumentem stworzonym dla miasta i jego mieszkańców, a także różnorodnych podmiotów działających na terenie: przedsiębiorców, organizacji oraz inwestorów. Niniejszy plan ma znaczenie priorytetowe dla rozwoju miasta.

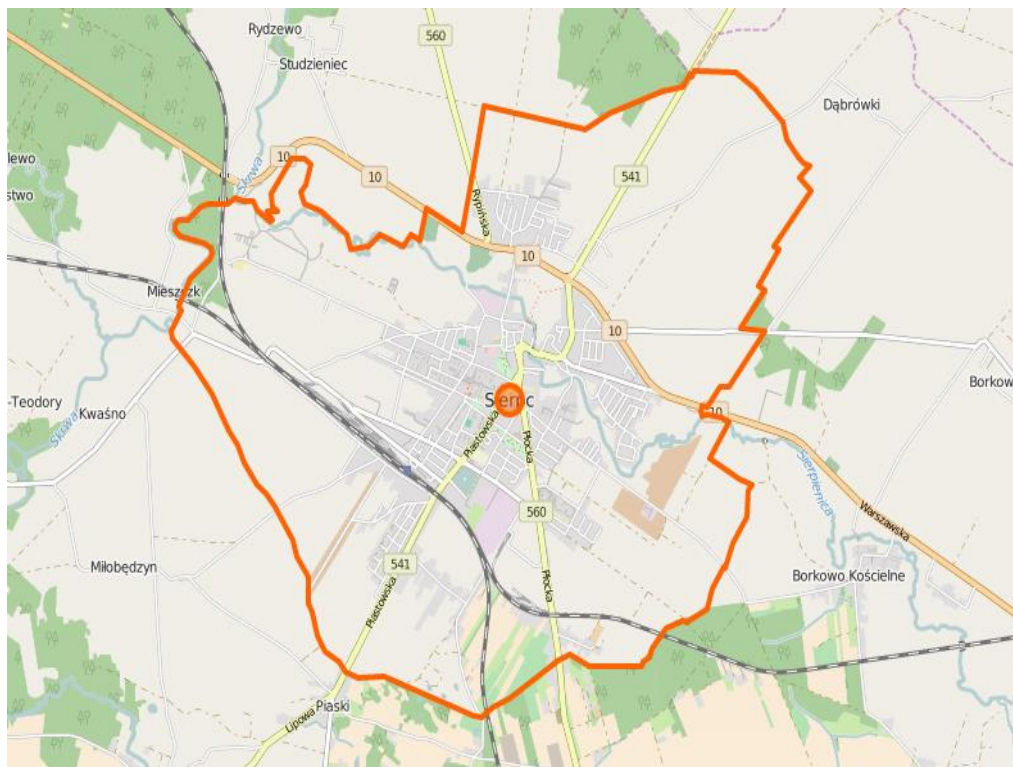
Poniższy dokument określa obecny potencjał rozwojowy miasta, jak również to, co jest możliwe do osiągnięcia w perspektywie najbliższych lat.

Lokalny rozwój jest procesem planowym i wdrażanym dzięki spójnym działaniom podejmowanym przez samorząd i lokalną społeczność. Istotnym elementem planowania jest podejmowanie wspólnych decyzji tak aby przyjęte cele odpowiadały społeczeństwu i były realne w przyjmowanej perspektywie czasowej. Bardzo ważnym elementem niniejszego dokumentu jest realistyczna ocena lokalnych zasobów, szans i zagrożeń charakteryzujących dany obszar. Co więcej, w Planie Rozwoju Lokalnego został ujęty głos mieszkańców, którzy w ramach partycypacji społecznej mogli wypowiedzieć się zarówno na temat najbardziej poważnych problemów miasta, jego najważniejszych potencjałów, jak i najpilniejszych potrzeb.

Zakres terytorialny Planu Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku obejmuje obszar administracyjny Miasta Sierpc. Jednostkę administracyjną obsługuje Urząd Miejski w Sierpcu mieszczący się przy ulicy Piastowskiej 11a.

Mapa 1. Plan Miasta Sierpc

Źródło: openstreetmap.org.

Okres objęty Planem Rozwoju Lokalnego

Plan obejmuje główne cele i kierunki rozwoju Miasta Sierpc w perspektywie do 2025 roku.

Uzasadnienie opracowania Planu Rozwoju Lokalnego

Celem sporządzenia niniejszego Planu Rozwoju Lokalnego jest wyznaczenie głównych kierunków rozwoju miasta w ciągu najbliższych lat. Planowanie strategiczne, które zmierza do wyznaczenia długofalowych priorytetów i sposobów ich osiągnięcia w sytuacji szybko zachodzących zmian, umożliwia wypracowanie stabilnej podstawy do racjonalnego działania. Niniejszy plan poprzez długoterminowe i całościowe planowanie stanowi narzędzie umożliwiające lokalnej władzy racjonalne organizowanie działań w przyszłości, a przez to zapewniające sukces społeczności lokalnej Miasta Sierpc.

Plan, dzięki realistycznej ocenie lokalnych zasobów i potencjałów, a także właściwemu rozpoznaniu szans i zagrożeń regionu, będzie stanowić narzędzie służące zapewnieniu, poprzez długoterminowe i całościowe planowanie, sukcesu lokalnej społeczności. Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed władzami samorządowymi i społecznością lokalną jest wykorzystanie szans rozwojowych, jakie stwarza m.in. położenie miasta w centralnej części Polski oraz bogactwo tradycji i kultury regionu.

Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje rozwój ważnych dla lokalnej społeczności sfer:

- społecznej: problemy społeczne, bezpieczeństwo publiczne, edukacja, ochrona zdrowia, kultura, sport,
- gospodarczej: struktura gospodarki, przedsiębiorczość, innowacyjność, rynek pracy, inwestycje,
- infrastrukturalnej: infrastruktura drogowa i komunikacyjna, infrastruktura techniczna,
- turystycznej: baza turystyczna, wykorzystanie dogodnego położenia i walorów krajoznawczego.

Celem niniejszego opracowania jest zapewnienie możliwości racjonalnej organizacji działalności władz lokalnych w najbliższej przyszłości. W Planie Rozwoju Lokalnego zawarte są działania i zadania o charakterze rozwojowym, podejmowane i planowane do realizacji zarówno ze środków własnych miasta, jak i źródeł finansowania zewnętrznego, m.in. ze środków Unii Europejskiej. Ponadto niniejszy Plan, tworzy platformę współpracy wszystkich zainteresowanych podmiotów (władz gminy, mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców czy inwestorów).

Przedstawiony dokument nie jest typowym planem, który w sposób szczegółowy określa zadania, jakie mają być wykonane w określonym terminie, lecz wskazuje możliwości i kierunki działań sprzyjających zrównoważonemu oraz długotrwałemu rozwojowi. Niniejszy plan ma na celu przede wszystkim zaplanowanie działań, pozyskanie środków z budżetu UE w nowej perspektywie finansowania 2014-2020, a także umożliwienie inwestorom prywatnym i organizacjom pozarządowym ubieganie się o dofinansowanie na swoją działalność lub rozwój.

Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego

Podczas prac nad dokumentem wykorzystano wiele metod i narzędzi strategicznego planowania, takich jak: metoda ekspercka i uspołeczniona, metoda aktywnego planowania strategicznego, analiza SWOT oraz metody pośrednie – ankiety oraz konsultacje społeczne.

Dokument składa się z dwóch części:

- I. Diagnostycznej – prezentującej diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej miasta oraz analizę strategiczną SWOT,
- II. Programowej – zawierającej wizję i cele rozwoju oparte na zidentyfikowanych obszarach problemowych, kierunki działań i planowane przedsięwzięcia, odniesienie celów do obowiązujących nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz procedurę wdrażania, monitorowania i ewaluacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Część diagnostyczna dokumentu została opracowana na podstawie badań obejmujących dane pierwotne i dane wtórne dotyczące stanu istniejącego miasta z uwzględnieniem danych statystycznych dla powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego, a także całego kraju. Plan Rozwoju Lokalnego został opracowany na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sierpcu i jego jednostki organizacyjne a także danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).

W ramach zasady partycypacji społecznej, do procesu tworzenia dokumentu włączeni zostali mieszkańcy miasta. W celu poznania ich opinii na temat aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej przeprowadzone zostało badanie ankietowe realizowane równoległe z pracami nad opracowaniem diagnozy. Uzyskane wyniki stanowiły dodatkowe źródło informacji o potrzebach miejscowości i możliwościach jej rozwoju. W badaniu ankietowym wzięły udział 92 osoby.

Do opracowania części diagnostycznej wykorzystane zostały również wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2015 roku, w którym mieszkańcy miasta wyrazili opinie na temat najważniejszych inwestycji, jakie powinny ich zdaniem zostać zrealizowane. W badaniach poprzedzających prace nad planem wzięło udział 682 osób (łącznie do mieszkańców miasta dostarczonych zostało ponad 6 000 ankiet). W dokumencie zawarto również wnioski z konsultacji społecznych z różnymi grupami interesariuszy.

Wyniki diagnozy oraz informacje uzyskane w ramach badań ankietowych i spotkań konsultacyjnych zostały wykorzystane do opracowania analizy SWOT oraz zdiagnozowania głównych obszarów problemowych i kierunków rozwoju. Na tej podstawie zostały wyznaczone cele i kierunki działań na następne lata.

Konsultacje społeczne gotowego projektu Planu Rozwoju Lokalnego zostały przeprowadzone w dniach od 7 października 2016 do 17 października 2016 roku. W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy interesariusze – mieszkańcy Sierpca, a także właściciele i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, podmioty prowadzące działalność społeczną, w tym organizacje społeczne i grupy nieformalne, przedsiębiorcy oraz inne podmioty działające na obszarze miasta. Uwagi i sugestie odnośnie projektu dokumentu można było zgłaszać na formularzu dostępnym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu i na stronie internetowej www.sierpc.pl. Raport z konsultacji wraz z uwagami, jakie zostały zgłoszone, stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.

Aktywny udział przedstawicieli Urzędu Miejskiego w pracach nad przygotowaniem dokumentu zapewnił poczucie lokalnej własności tego dokumentu i reprezentacji interesów społeczności, spełniając w ten sposób, istotne z punktu widzenia planowania strategicznego, kryterium zgody i reprezentacji społecznej. Jednocześnie pozwala to mieć nadzieję, iż realizacją planu rozwoju będą żywo zainteresowane wszystkie najważniejsze ugrupowania społeczne i gospodarcze.

2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Ogólna charakterystyka

Położenie geograficzne

Sierpc to osiemnastotysięczne miasto położone w centralnej części Polski, w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego. Zajmuje fragment Wysoczyzny Płońskiej, rozciętej głęboką doliną rzeki Sierpienicy, dopływu rzeki Skrwy Prawej. Jest to teren o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Sierpc wraz z północnym i środkowym obszarem województwa mazowieckiego wchodzi w skład Makroregionu Stołecznego. Sierpc zajmuje centralne miejsce w regionie, zwyczajowo nazywanym Ziemią Sierpecką. Miasto usytuowane historycznie, jest siedzibą powiatu i ponadlokalnym ośrodkiem jego obsługi i administracji. Koncentrują się tam funkcje mieszkaniowe i przemysłowe. Zdrowy klimat, ciekawe i atrakcyjne turystycznie położenie, malownicze tereny wokół Sierpca, w tym doliny rzek Skrwy i Sierpienicy, czysta woda w jeziorach oraz liczne obszary leśne i ośrodki wypoczynkowe, sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji.

Mapa 2. Położenie Miasta Sierpc

Źródło: *Urząd Miejski w Sierpcu.*

Mapa 3. Położenie Miasta Sierpc na terenie powiatu sierpeckiego.

Źródło: *Urząd Miejski w Sierpcu.*

Sierpc zajmuje obszar o powierzchni 1 859 ha, co stanowi około 2,18% powierzchni powiatu sierpeckiego oraz 0,05% województwa mazowieckiego. Miejscowość zlokalizowana jest przy drodze krajowej nr 10 i drogach wojewódzkich 541 i 560. Sierpc jest usytuowany w odległości 40 km od Płocka, 85 km od Torunia, 125 km od Warszawy, 150 km od Olsztyna i 160 km od Łodzi.

Łódź	Olsztyn	Płock	Toruń	Warszawa
160 km	150 km	40 km	85 km	125 km

Miasto stanowi centrum życia gospodarczego regionu i jest znaczącym ośrodkiem życia kulturalnego. Za działania w rozwój i promocję gospodarczą Sierpc był wielokrotnie wyróżniany – w latach 2012/2013 otrzymał wyróżnienia: Gmina Fair Play-Certyfikowana Lokalizacja Inwestycji, tytuł – Miasto Ludzi Przedsiębiorczych oraz tytuł Lidera Przedsiębiorczości 2013 roku.

Rys historyczny

Miasto Sierpc jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu. Powstanie grodu datuje się na przełom X i XI wieku, a jego najbardziej prawdopodobna lokalizacja to teren między obecnymi ulicami Płocką i Piastowską. Na przestrzeni wieków miasto nosiło różne nazwy: Serpch (1165), Seprck, Serprz (1322), Scherpcz, Szepcz (1385), Seprcz (1389), Seprech, Szyerpcz, Sieprz, Sieprc. Od roku 1695 zaczęto używać nazwy Sierpc. W czasie II wojny światowej miasto otrzymało nazwę Sichelberg. W 1945 roku przywrócono używaną do dzisiaj nazwę polską. Sama nazwa najprawdopodobniej wywodzi się od słowiańskiego imienia Wszepraw (prawdopodobnie był on założycielem grodu), które z biegiem czasu ulegało zmiękczeniu na Świepraw, Siepraw.

Osady ludzkie istniały na tym terenie już ok. 400 lat p.n.e., jednak pierwsze wiarygodne dane pochodzą dopiero z okresu średniowiecza. Przełomową datę w historii miasta stanowi rok 1322, kiedy książę płocki Waclaw dokonał lokacji miasta na prawie średzkim. Powyższy dokument świadczy o znaczeniu Sierpca w sieci osadniczej w północnej części Mazowsza. Jest to trzecia, po Płocku (1237 – 1255) i Pultusku (1257), lokacja miejska na tym terenie.

Jak podają przekazy historyczne Sierpc, od początku swojego istnienia aż po lata 70-te XIV wieku był najprawdopodobniej własnością książęcą i królewską. Około roku 1375 ks. plocki Siemowit nadał miasto Jaškowi Pilikowi. Na przełomie XIV/XV wieku przeszło ono w ręce rodziny Sieprskich, herbu Prawdzic, pochodzącej z ziemi zawkrzeńskiej. Wiek XV i XVI to okres szybkiego rozwoju gospodarczego. Rozwojowi miasta służył fakt, że leżało ono przy trakcie prowadzącym z Prus do Krakowa. W 1534 roku Sierpc na skutek podziałów spadkowych został podzielony na dwie części – pomiędzy braci Prokopa (starostę plockiego) i Feliksa (kasztelana rypińskiego), a następnie ich spadkobierców. W tym samym mniej więcej czasie stał się miastem powiatowym. Wraz z nastaniem rządów pruskich dobra duchowieństwa katolickiego zostały przejęte na własność Skarbu Państwa, w wyniku czego 28 lipca 1796 roku lewobrzeżny Sierpc stał się miastem rządowym. W roku 1807, na mocy pokoju w Tylży, miasto znalazło się w granicach utworzonego przez Napoleona Księstwa Warszawskiego, a od 1815 w granicach Królestwa Polskiego. W 1865 roku, wskutek zadłużenia ostatnich właścicieli, nastąpiło połączenie obu części miasta jako całości już miasta rządowego. W 1866 roku, w wyniku przeprowadzonego w Królestwie Polskim podziału administracyjnego, Sierpc odzyskał rangę miasta powiatowego. 1 września 1939 roku Sierpc i powiat sierpecki znalazły się wśród terenów włączonych do Rzeszy. Od zakończenia II wojny światowej do 30 czerwca 1975 roku, kiedy nastąpiła likwidacja danych jednostek samorządowych w skali całego kraju, Sierpc był powiatem. Po raz czwarty w historii, Sierpc został miastem powiatowym 1 stycznia 1999 roku

Kalendarium Miasta Sierpca

Historia Sierpca obfituje w liczne wydarzenia, które na przestrzeni wieków przyczyniały się do kształtowania kultury i tradycji miasta. Najważniejsze okresy i wydarzenia zostały przedstawione poniżej:

Paleolit (ok. 10 000 p.n.e.): najstarsze znaleziska narzędzi ludzkich na terenie ziemi sierpeckiej.

Neolit (ok. 4500 p.n.e.): ślady osadnictwa na terenie ziemi sierpeckiej.

1155: Pierwsza wzmianka o Sierpcu w tzw. „falsyfikacie mogileńskim”, który nadawał dochody z Sierpca zakonowi benedyktynów w Mogilnie (pismo nosi sfalszowaną datę 1065 roku)

8 V 1322: W dokumencie o zamianie gruntów pomiędzy biskupem plockim Florianem Laskary a księciem plockim Waclawem, książę wyraził gotowość nadania praw miejskich dla Sierpca na prawie średzkim.

1356: Podawana w niektórych opracowaniach, lecz niepotwierdzona, lokacja miasta na prawie magdeburskim, która miałaby być rzekomo zatwierdzona przez króla Władysława Jagiełłę w 1389.

12 VIII 1399 (podawane też 16 VIII): W bitwie nad rzeką Worskłą zginął Jaško Pilik, właściciel Sierpca od ok. 1375. Miasto przeszło w posiadanie Andrzeja z Gulczewa, kasztelana plockiego (jego potomkowie przyjęli nazwisko Sieprscy).

1526: Mazowsze, a wraz z nim ziemia sierpecka, zachowujące odrębność od czasów rozbitcia dzielnicowego, zostało inkorporowane do Korony.

1655 – 1660: „Potop szwedzki”. Zniszczenia miasta i infrastruktury, straty ludności, także w kolejnych latach, do pierwszej połowy XVII w. Sierpc był drugim co do wielkości i znaczenia ośrodkiem życia miejskiego na Mazowszu, liczył ok. 2000 mieszkańców; w 1676 miasto zamieszkiwało 297 mieszkańców. Z upadku miasto rozpoczęło dźwigać się dopiero w XVIII w.

1771: Królewskim przywilejem w Sierpcu zwiększono liczbę jarmarków do siedmiu w roku, co świadczy o ponownym rozwoju handlowym miasta. Kupcy przybywali także z województw kieleckiego i krakowskiego, z Lwowa, Buczacza czy Pragi.

1793: II rozbiór Polski – Sierpc znalazł się w granicach państwa pruskiego.

1807: Sierpc znalazł się w granicach Księstwa Warszawskiego.

1815: Po ustaleniach Kongresu Wiedeńskiego i zmianach granic, ziemia sierpecka weszła w skład Imperium Rosyjskiego.

1841: Wybudowano ratusz miejski, w stylu klasycystycznym.

Pierwsza połowa XIX w.: W mieście działała fabryka sukna i dywanów, fabryka mydła, pięć browarów, rzeźnia, jatki miejskie z możliwością uboju koszernego. Liczbę dużych jarmarków zwiększono do 10 w roku.

1857: Liczba ludności: 5 149 (51% Żydzi, 7 % Niemcy).

6 II 1863: Oddział powstańczy Waleriana Ostrowskiego ogłosił w Sierpcu utworzenie Rządu Narodowego oraz ukazy uwłaszczeniowe dla chłopów.

Druga połowa XIX w.: Sierpc stał się centrum handlowym regionu. Poza 10 corocznymi jarmarkami, dwa dni w tygodniu były targowe.

30 IX 1900: Założono Straż Ogniową Sierpską, pierwszą w powiecie.

1908: Powołanie Sierpeckiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego.

1916: Powstanie Progimnazjum Filologicznego Męskiego.

1918: Powstanie Szkoły Powszechnej im. Adama Mickiewicza

11 VIII 1920: Sierpc zajęły wojska sowieckie – 3 Korpus Kawalerii pod dowództwem Gaja Dimitriewicza (znanego także jako Gaj Chan Bżiszkan). Miasto bronione było przez dwa szwadrony drugiego pułku ułanów i kilkunastu konnych policjantów. (Sierpc został wyzwolony 23 VIII 1920).

1926 – 1928: Budowa Szpitala Powiatowego.

1927: Powstanie Mleczarni.

1929: Nowy budynek dla Publicznej Szkoły Powszechnej nr 1 im. Adama Mickiewicza.

18 XI 1934: Uroczyste otwarcie linii kolejowej Sierpc-Płock (36 km). Na trasie wybudowano dwie stacje kolejowe: Proboszczewice i Gozdowo.

1935: Pierwsze kino w Domu Katolickim.

23 I 1937: Otwarcie linii kolejowej Sierpc – Toruń (budowę rozpoczęto w 1935).

25 IX 1937: Otwarcie linii kolejowej Sierpc – Brodnica. Sierpc stał się jednym z ważniejszych węzłów kolejowych.

1938: Rozpoczęto budowę Domu Ludowego, zakończoną ok. 1942 roku.

1945: Powstała Miejska Biblioteka Publiczna.

1946: Przemysł Sierpca stanowiły 3 młyny, 2 wiatraki, tartak, mleczarnia, 3 wytwórnie wód gazowanych, 2 kaflarnie, 2 kaszarnie elektryczne i 1 olejarnia.

21 I 1961: Otwarcie nowej szkoły „Trójki”.

1971: Powstało Muzeum Etnograficzne.

1972: Oddano do użytku browar w Sierpcu, obecnie Browar „Kasztelan”.

1975: Powstał Park Etnograficzny.

1 IX 1976: Oddanie do użytku nowego budynku LO; powstanie przedszkoli.

1987: W wyniku połączenia Muzeum Etnograficznego i Parku Etnograficznego powstało Muzeum Wsi Mazowieckiej.

1990: Pierwsze wybory samorządowe. Wybrano Radę Miejsko-Gminną liczącą 28 radnych.

1 I 1992: Jednostka miejsko-gminna została podzielona na dwie samodzielne gminy: Miasto Sierpc i Gminę wiejską Sierpc.

1998: Oddanie do użytku krytej pływalni.

2010: Oddanie do użytku zmodernizowanego budynku MOPS-u.

V 2011: Oddanie do użytku strażnicy PSP.

XII 2011: Modernizacja Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w Rachocinie.

2012: Oddano do użytku zmodernizowany budynek Centrum Kultury i Sztuki w Sierpcu.

IV 2016: Oddanie do użytku nowego budynku Policji.

Dziedzictwo kulturowe

Ziemia Sierpecka, od dziesięcioleci, słynie z twórczości ludowej, a dzieła utalentowanych twórców znajdują się w kolekcjach daleko poza granicami kraju. W Sierpcu głównymi zabytkami są budowle sakralne, bądź posakralne. Do najstarszych zabytków Miasta Sierpca należą:

- **Kościół parafialny pw. Św. Wita Modesta i Krescencji (ul. Farna)**

Murowany z cegły z użyciem kamieni polnych w elewacji płn. I młyńskich w dolnych kondygnacjach wieży, jednonawowy z nieco węższym prezbiterium. Kościół przebudowywany, w stylu barokowym, nosi w sobie najstarszy zarys stylu romańskiego. Czterokondygnacyjna wieża, na planie kwadratu. Według przekazów wybudowany w 1003 roku. na miejscu świątyni słowiańskiej, w ścianie wieży wmurowany kamień z wykutym symbolem solarnym.

Zdjęcie 1. Kościół parafialny pw. Św. Wita Modesta i Krescencji

Źródło: <http://www.sierpc.com.pl>

Zdjęcie 2. Kościół pw. Św. Ducha

Źródło: <http://www.sierpc.com.pl>.

- **Kościół pw. Św. Ducha (Plac Chopina)**

Istniał pod koniec XV w. W stylu gotyckim, w okresie późniejszym nadano mu cechy barokowe. Na ołtarzu głównym rzeźba św. Trójcy, przypisywana szkole Wita Stwosza. Na ścianach wewnątrz polichromia z 3-ciej dekady XVI w., odkryta w 1958 roku, jej renowację zakończono w 2002 roku.

- **Kościół pw. Wniebowzięcia NMP i klasztor ss. Benedyktynek (ul. Wojska Polskiego)**

Największy zabytkowy zespół architektoniczny w Sierpcu. Kościół z początku XVI w. w stylu gotyckim, wybudowany w miejscu poprzedniego drewnianego kościoła (z 1488 roku), który spłonął w 1513 roku. W ołtarzu głównym znajduje się gotycka rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem z poł. XIV w. W kryptach kościoła chowane były benedyktynki oraz osoby zasłużone dla klasztoru. Klasztor z XVIII w., murowany z cegły, barokowy, wybudowany został w miejscu poprzedniego drewnianego z 1620 roku. W 1633 roku przez Sierpc przejeżdżał król Władysław IV. Odwiedził kościół p.w. Wniebowzięcia NMP, któremu w 1635 roku podarował m.in. złocony ornat, zdobyty w czasie wyprawy smoleńskiej. Przy kościele znajduje się dzwonnica barokowa, murowana z cegły, z końca XVIII w. U stóp wzgórza klasztornego studzienka z 1901 roku na planie ośmiokąta, nad ujęciem „cudownego źródelka”.

Zdjęcie 3. Kościół pw. Wniebowzięcia NMP i klasztor ss. Benedyktynek

Źródło: <http://www.sierpc.com.pl>.

Zdjęcie 4. Kościół pw. Św. Stanisława Kostki

- **Kościół pw. Św. Stanisława Kostki (ul. Płocka)**

Obecnie katolicki, w 1913 roku wybudowany jako świątynia ewangelicka, w stylu neogotyckim. Po 1945 roku. niszczony i dewastowany. Od 1946 roku w gestii kościoła rzymsko-katolickiego, od lat 60. XX w. kościół katolicki stał się właścicielem obiektu. W 1981 roku erygowano parafię pw. Maksymiliana Kolbego.

Źródło: <http://www.sierpc.com.pl>.

- **Cerkiew (ul. Wiosny Ludów);**

Zdjęcie 5. Cerkiew

Źródło: <http://www.sierpc.pl>

Powstała w związku z ulokowaniem w Sierpcu stałego garnizonu rosyjskiego. Wybudowano ją w latach 1884 – 1887, według projektu budowniczego Guberni Płockiej Józefa Górskiego. Funkcjonowała do 1915. W czasie I wojny światowej uległa częściowemu zniszczeniu. W okresie międzywojennym budynek przebudowano, dobudowano portyk kolumnowy w części frontowej. Mieściły się w nim Starostwo Powiatowe i urzędy powiatowe, także podczas II wojny światowej. Z tego okresu pozostała balustrada balkonowa nad wejściem, na której widoczny jest jeszcze dawny orzeł hitlerowski (wycięto głowę i swastykę). Po II wojnie światowej w budynku miała siedzibę Powiatowa Rada Narodowa. Obecnie w budynku mieści się Sąd Rejonowy.

Zdjęcie 6. Ratusz w Sierpcu

Źródło: <http://www.sierpc.com.pl>.

- **Ratusz (Plac Kardynała Wyszyńskiego)**

Ratusz wzniesiono w 1841 roku przy Starym Rynku (obecnie plac Kardynała Wyszyńskiego). Mieści się w nim współcześnie Muzeum Wsi Mazowieckiej. Budowla murowana z cegły, w stylu klasycystycznym. Wzniesiony został na planie prostokąta, na kolebkowo sklepionych piwnicach, piętrowy. Do wybuchu II wojny światowej mieścił się w nim Magistrat, gabinet Burmistrza oraz posterunek Policji Państwowej.

Zdjęcie 7. Jatki miejskie

Źródło: <http://www.sierpc.pl>

- **Jatki miejskie (Plac Chopina)**

Wybudowane w 1830 roku, neogotyckie murowane z cegły, umiejscowione na tzw. wówczas „zielonym rynku”, oficjalnie wyznaczonym na drugie miejskie targowisko w 1860 roku.

- **Rynki miejskie**

Stary Rynek (obecnie Plac Kardynała Wyszyńskiego): najstarszy rynek w mieście, będący jednocześnie jedną z głównych arterii komunikacyjnych. Z uwagi na gwałtowny rozwój handlowy Sierpca w pierwszej połowie XIX w. władze wyznaczyły „nowy rynek”. W okresie międzywojennym utracił częściowo swój charakter, po II wojnie światowej całkowicie przebudowany – funkcje placu handlowego przejął ówczesny Plac Wolskiego (ob. Plac Chopina).

Nowy Rynek (ob. Plac Chopina): wyznaczony na drugie miejskie targowisko w 1846, oddany do użytku w 1860 roku. Wykorzystywany jako rynek miejski aż do lat 70. XX w., kiedy to oddano do użytku targowisko przy ul. Prusa, używane do dziś.

Targ koński: usytuowany był na ówczesnych błoniach, pomiędzy ul. Płocką i Piastowską, co najmniej od XIX w. do okresu międzywojennego.

- **Kirkut (cmentarz żydowski; ul. Władysława Jagiełły)**

Usytuowany w pobliżu rzeki Sierpienicy. Cmentarz istniał na pewno w wieku XVIII, założony najpóźniej w wieku XVII. Podczas II wojny światowej zniszczony przez Niemców, macewy (płyty nagrobne) nagrobki wykorzystano jako płyty chodników i krawężniki. W 1947 roku część zniszczonych macew odzyskano, symbolicznie ustawiono na dawnym cmentarzu. Wystawiony został też pomnik poświęcony zamordowanym sierpeckim Żydom. Właściciel: Gmina Żydowska.

- **Kasztelanka (ul. Kasztelańska)**

Drewniany dom będący pozostałością zabudowy folwarcznej z przełomu XVII/XVIII wieku. Charakterystyczny dwuspadowy dach, dawniej kryty słomą. Obecnie własność prywatna.

- **Budynki pokoszarowe – rosyjskie**

Dawne koszary wybudowane na potrzeby sztabu 48 Pułku Dragonów Ukraińskich; obecnie Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej; początek budowy ok. 1906 roku (ul. Płocka);

- **Łaźnia wojskowa**

Po 1918 jako łaźnia miejska, użytkowana do lat 60 XX w.; obecnie magazyny na potrzeby zajezdni autobusowej PKS (ul. L. Solskiego);

- **Ujeżdżalnia koni**

Tzw. „manez”; obecnie magazyny zakładów młynarskich (ul. Płocka);

- **Kamienica czynszowa z końca XIX w. (ul. 11 Listopada/Podgórną)**

Wybudowana przed 1886 roku, przeznaczona pod wynajem, łącznie z częścią piwniczną i poddaszem, dostosowanymi także na potrzeby mieszkaniowe. W domu działała żydowska piekarnia. W latach 90. XIX w. władze rosyjskie ulokowały tu urzędy jednostki wojskowej stacjonującej w Sierpcu oraz warsztaty wojskowe. Do 1939 większość lokatorów stanowili Żydzi: funkcjonowała szkoła żydowska, mieściło się mieszkanie chazana (śpiewak w synagodze, prowadził też nabożeństwa), było to także miejsce spotkań i modlitw grupy tzw. „mitnagdim” (hebr.: mitnaggedim) – grupy tzw. „oświeconych” Żydów odrzucających chasydyzm.

- **Kapliczka z „cudownym źródłem”, tzw. „studzianka” (ul. Wojska Polskiego)**

Związana z legendą o dziecku, które na szczycie wzgórza wpadło do studni, znajdującej się na tyłach kościoła, a wypłynęło ze źródła, u stóp wzgórza, całe i zdrowe. Obecna murowana kapliczka wybudowana w roku 1901, w miejscu kapliczki drewnianej, wystawionej w XVII w. Budowla w stylu neogotyckim, w niezmienionej formie od czasu wystawienia (pow. ok. 25 m²).

- **Zabytkowa zabudowa drewniana „starego miasta”**

Budynki z przełomu XIX i XX w.; ul. Benedyktyńska, Plac Chopina, ul. Farna, ul. Św. Wawrzyńca.

- **Ruiny Sierpeckiego zamku**

Istnienie zamku w Sierpcu pojawiało się w historycznych źródłach pisanych. Nie wiadomą była jednak lokalizacja tego obiektu. W ostatnich latach rozpoczęto prace nad kwerendą materiałów historycznych, które miały określić położenie sierpeckiego zamku. Na początku lipca 2015 roku rozpoczęły się prace archeologiczne mające na celu odnalezienie sierpeckiego zamku. Dzięki przeprowadzonym badaniom odkryto pozostałości murów XVI-wiecznego zamku oraz świadectwa kultury materialnej.

Miejsca pamięci

Ze względu na bogatą historię, także tę związaną ze zrywami narodowościowymi, na terenie Miasta Sierpc odnaleźć można liczne miejsca pamięci:

- Pomnik powstańców styczniowych 1863 roku oraz pomordowanych podczas II wojny światowej; skwer przy ul. Kościuszki i Rypińskiej,
- Tablica na murze klasztoru, poświęcona ok. 400-u zamordowanym Polakom podczas II wojny światowej (w klasztorze działało więzienie); ul. Wojska Polskiego,
- Pomnik poświęcony „Bohaterom ziemi sierpeckiej, żołnierzom, partyzantom i wszystkim poległym za wolność ojczyzny w walce z hitlerowskim okupantem w latach 1939 – 1945”; Park im. Paciorkiewicza, Plac Chopina,
- Tablica umieszczona na murze byłej siedziby Gestapo podczas II wojny światowej, poświęcona zamordowanym ok. 300-u osobom w l. 1939 – 1942,
- Pomnik w pobliżu ul. Mickiewicza nad rzeką Sierpienią, poświęcony rozstrzelanym 42-u osobom w dniu 1 września 1940 roku, przywiezionym z obozu w Działdowie,
- Pomnik Ofiar Katynia; Park im. Solidarności, ul. Jana Pawła II,
- Pomnik „Żołnierzom Września 1939 roku i Armii Krajowej w holdzie”; przy Szkole Podstawowej Nr 2, ul. Wiosny Ludów,
- Pomnik poświęcony Powstańcom Listopadowym 1830 roku Wzniesiony w 1932 roku, podczas wojny rozebrany i ukryty, ponownie wystawiony w 1980 roku; pierwotna lokalizacja: ul. Piastowska, obecnie park im. J. Korczaka, w sąsiedztwie ulic Wiosny Ludów i Braci Tułdzieckich,
- Grób, mogiła zamordowanych w więzieniu (klasztorze) przez Niemców w dniu 19 stycznia 1945 roku, cmentarz parafialny,
- Mogiła Strzelców Przystosobienia Wojskowego, którzy zginęli w pożarze podczas zajęć szkoleniowych w Studzieńcu 18 czerwca 1931 roku; cmentarz parafialny;
- Cmentarz wojenny 767 żołnierzy Armii Czerwonej, poległych w l. 1944 – 1945 na terenach powiatów sierpeckiego, plockiego, mławskiego i działdowskiego. Cmentarz usytuowano dokładnie w miejscu niemieckiego cmentarza wojennego z 1915 roku.

Kluczowe wnioski i obserwacje

Tabela 1. Kluczowe wnioski i obserwacje (ogólna charakterystyka)

Kluczowe wnioski i obserwacje	
	Mocną stroną Miasta Sierpc jest położenie w centralnej części Polski oraz korzystna lokalizacja w województwie mazowieckim. Sierpc usytuowany jest w niewielkich odległościach od większych ośrodków miejskich: Plocka, Torunia, Warszawy. Miasta pełnią funkcje ośrodków gospodarczych, akademickich i kulturowych.
	Sierpc jako jedno z najstarszych miast na Mazowszu posiada bogatą historię, a także potencjał turystyczny związany z dziedzictwem kulturowym regionu.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

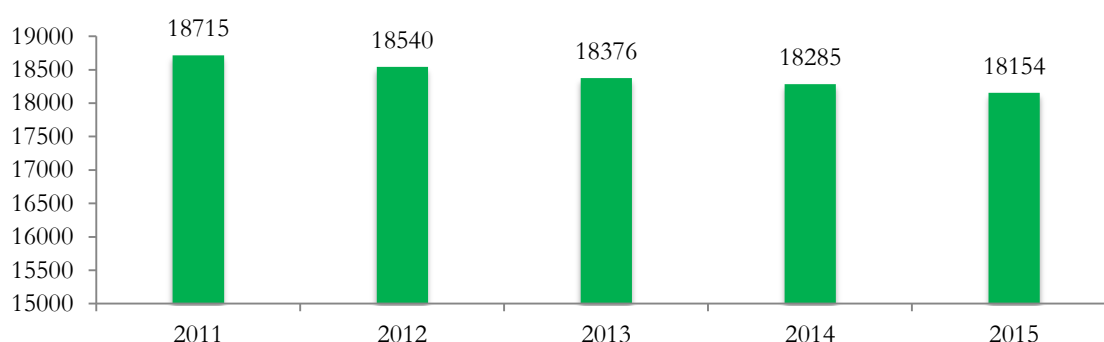
Ludność

Sytuacja demograficzna

W ostatnich latach na terenie miasta zauważalny jest systematyczny spadek liczby ludności związany zarówno z ogólnopolskimi trendami demograficznymi, jak i ruchami migracyjnymi. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Miasto Sierpc zamieszkiwało 18 154 osób, w tym 52,96% stanowiły kobiety (9 615 osób) i 47,04% mężczyźni (8 539 osób). Dla porównania w 2011 roku miejscowość liczyła 18 715 mieszkańców. Na przestrzeni pięciu lat liczba ludności spadła o 3,5%. Pod względem gęstości zaludnienia, która wynosi 976 osób/km², miasto należy do obszarów o znacznym poziomie zaludnienia. Średnia gęstość zaludnienia dla powiatu jest dużo niższa i wynosi 62 osoby/km².

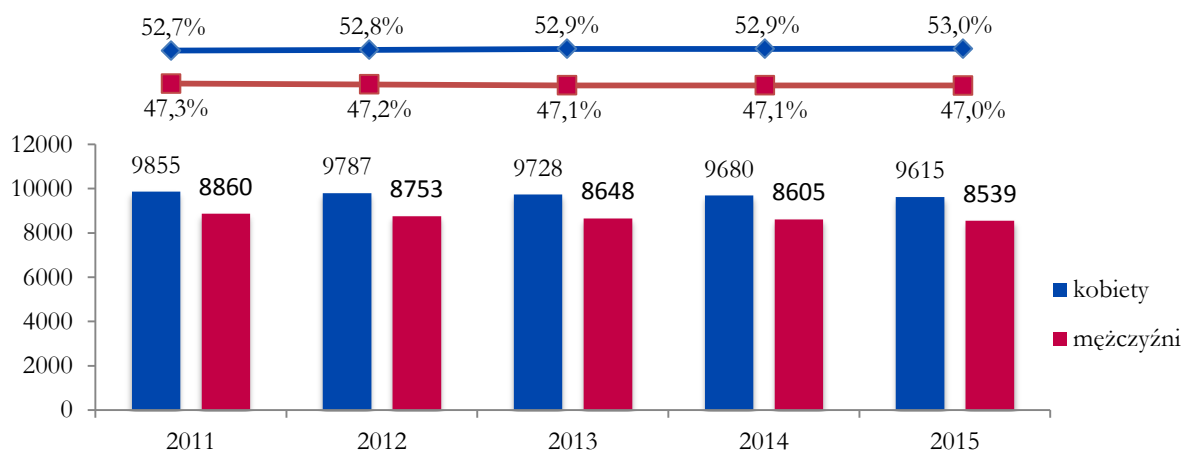
Wykres 2. Liczba ludności ogółem w Mieście Sierpc w latach 2011 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Liczba kobiet zamieszkujących Miasto Sierpc przewyższała liczbę mężczyzn. W 2015 roku wskaźnik feminizacji wyrażony liczbą kobiet przypadających na 100 mężczyzn w 2015 roku wynosił 112,6. Analogicznie w roku 2010 wynosił on 110,6.

Wykres 3. Liczba ludności w podziale na kobiety i mężczyzn i udział procentowy poszczególnych kategorii płci w Mieście Sierpc w latach 2011 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Analiza ludności zamieszkującej obszar Miasta Sierpca pod kątem udziału poszczególnych kategorii wiekowych, wskazuje na przewagę osób w wieku produkcyjnym. W 2015 roku 11 677 na 18 154 osób było w wieku produkcyjnym. Stosunek osób w wieku produkcyjnym w odniesieniu do ogółu ludności wyniósł 64,3%. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalna jest tendencja zwiększania udziału osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności, zmniejsza się natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Udział osób starszych w 2011 roku wynosił 15,2%; natomiast w 2015 wzrósł do poziomu 18,8%. W społeczności lokalnej miasta dostrzegalny jest charakterystyczny dla całego kraju proces starzenia się społeczeństwa.

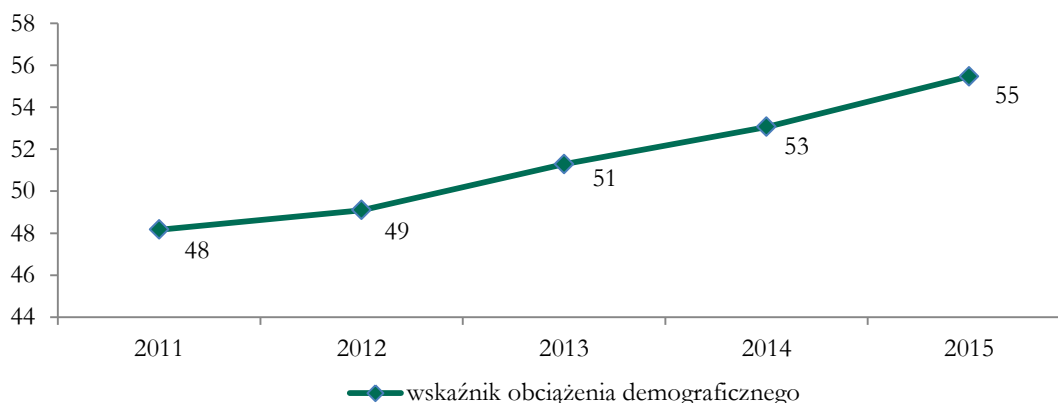
Wykres 4. Liczba ludności według kategorii wiekowych w Mieście Sierpcu w latach 2011 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Zwiększenie udziału osób w wieku poprodukcyjnym, a także jednoczesny spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym powodują zwiększenie wskaźnika obciążenia demograficznego wyrażającego łączną liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym. W latach 2011 – 2015 omawiany wskaźnik wzrósł z 48 do 55, co oznacza, że w ostatnim z analizowanych lat na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 55 osób w wieku nieprodukcyjnym.

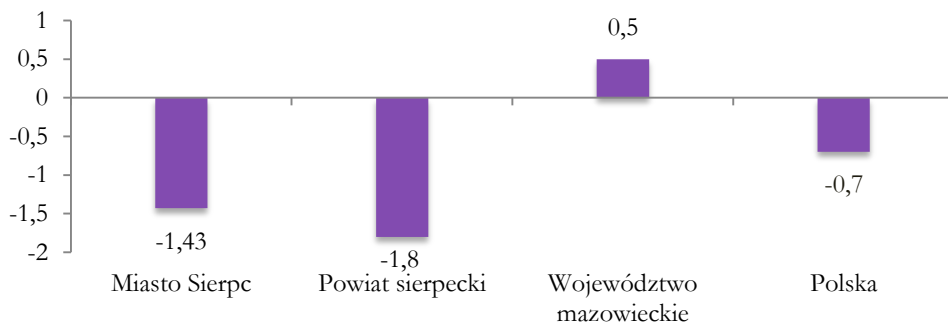
Wykres 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Mieście Sierpc w latach 2011 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

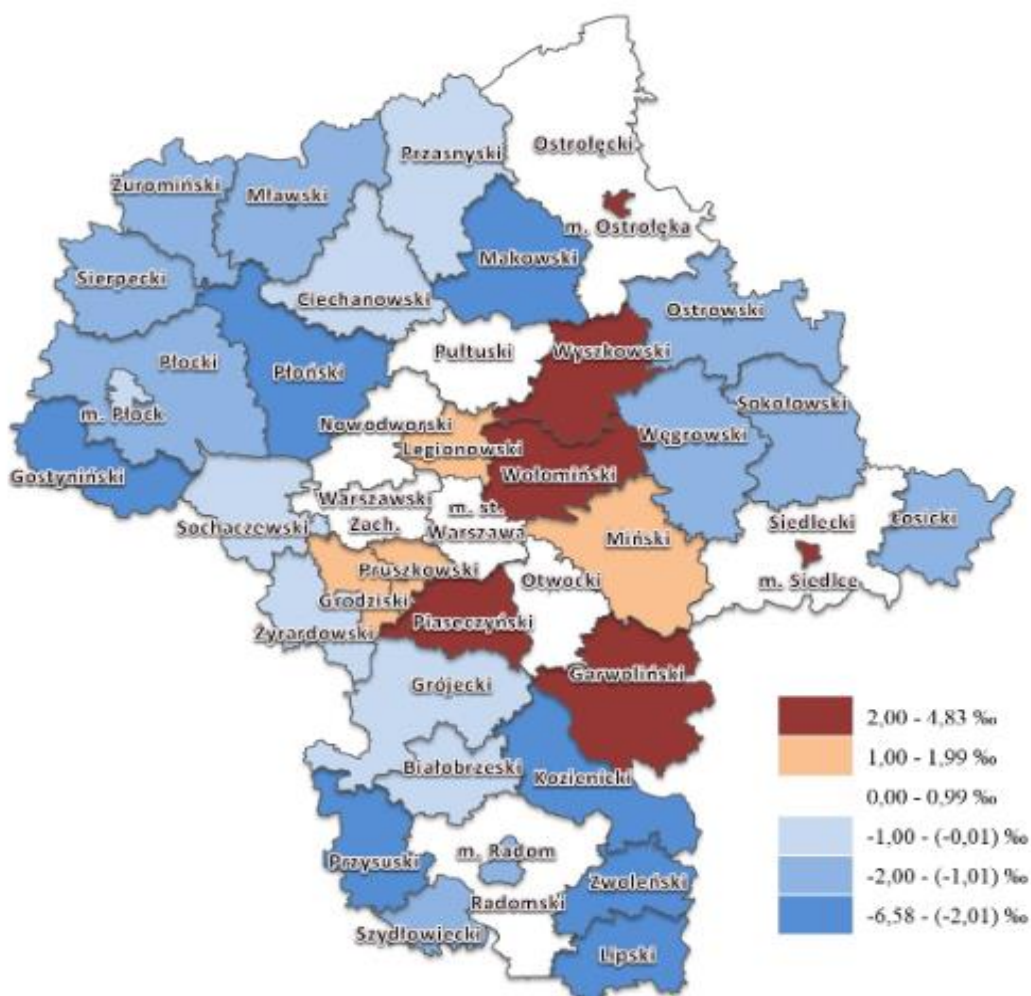
Przyrost naturalny w 2015 roku w Sierpcu był wyższy niż wskazują dane dla terenu powiatu sierpeckiego. Na tle województwa mazowieckiego oraz Polski miasto wypada jednak negatywnie. Przyrost naturalny liczony na 1000 mieszkańców w mieście miał wartość ujemną i wynosił -1,43 (w powiecie sierpeckim jego wartość wynosiła -1,8) podczas gdy według danych z Głównego Urzędu Statystycznego przyrost naturalny w kraju kształtował się na poziomie -0,7; a dla województwa mazowieckiego przyjmował on wartość dodatnią 0,5.

Wykres 6. Przyrost naturalny w Mieście Sierpc w 2015 roku na tle powiatu, województwa i kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu i danych z GUS BDL.

Mapa 4. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w powiatach woj. Mazowieckiego w 2015 roku

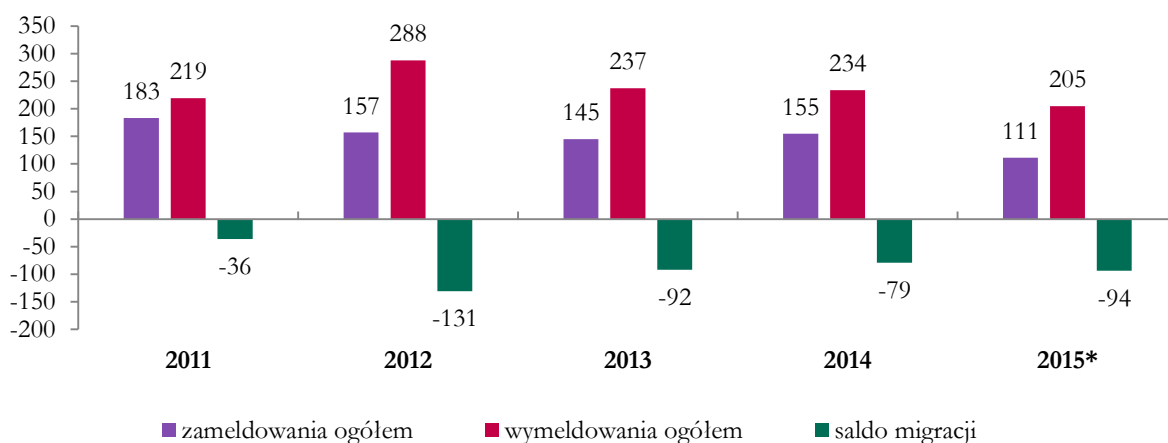

Źródło: „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w 2015 roku”, Urząd Statystyczny w Warszawie.

W 2015 w Sierpcu urodziło się 163 dzieci (w tym 75 chłopców i 88 dziewcząt), jednocześnie odnotowano 189 zgonów. Różnica między liczbą urodzeń a zgonów wyniosła -26 osób.

Na sytuację demograficzną w Sierpcu wpływ mają również migracje, zarówno te związane z nowymi meldunkami na terenie miasta, jak i te związane z wymeldowaniami oraz zmianami miejsca zamieszkania. Na przestrzeni ostatnich lat (2011 – 2015) saldo migracji liczone jako różnica pomiędzy wymeldowaniami ogółem i zameldowaniami ogółem, kształtowało się na zróżnicowanym poziomie. W każdym z analizowanych lat saldo migracji w Sierpcu przyjmowało wartość ujemną, to znaczy liczba osób wymeldowanych przewyższała liczbę osób zameldowanych w danym roku. Największy odpływ ludności odnotowany został w 2012 roku, kiedy różnica ta wyniosła 131 osób, natomiast najmniejsza rozbieżność wystąpiła w 2011 roku - różnica wyniosła 36 osób.

Wykres 7. Migracje na terenie Miasta Sierpca w latach 2011 – 2015

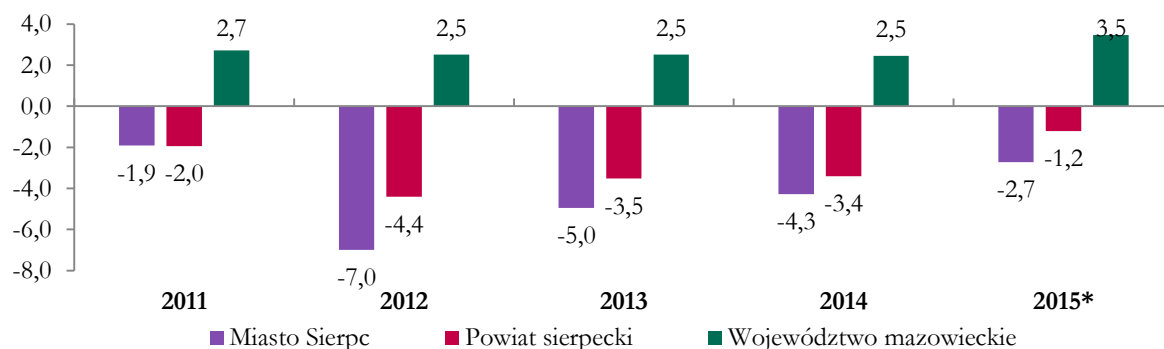

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

* informacje na temat migracji ludności w 2015 roku obliczone bez uwzględnienia nowych zameldowań i wymeldowań ze względu na wyjazd/przyjazd za granicę kraju.

Saldo migracji liczone na 1000 osób zamieszkujących obszar Miasta Sierpca jest wyższe niż wskaźnik dla powiatu i województwa.

Wykres 8. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w Sierpcu na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2011 – 2015

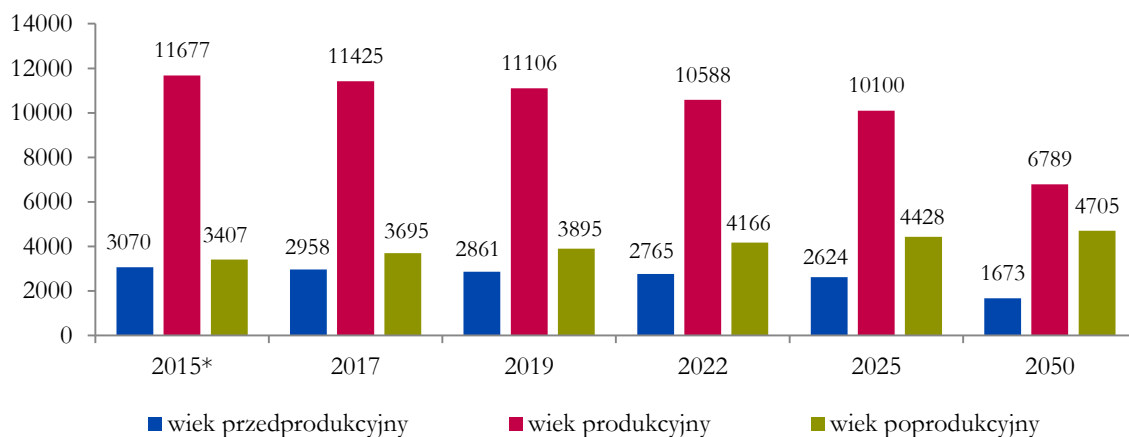
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL.

Prognozy demograficzne

Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego liczebność mieszkańców powiatu sierpeckiego, w tym Miasta Sierpc będzie się sukcesywnie zmniejszać. Jak wskazuje „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050” (opracowana w 2014 roku), ludność części miejskiej powiatu sierpeckiego, w 2050 roku liczyć będzie 13 167 osób, co stanowi spadek ludności Sierpca o 4 987 osób w porównaniu do roku 2015 (spadek o blisko 30% ludności). W najbliższych latach (do 2025 roku) liczba osób zamieszkujących Miasto Sierpc będzie się zmniejszać średnio o 300 osób na każde 3 lata.

Wykres 9. Prognozy demograficzne dla obszaru miejskiego powiatu sierpeckiego na lata 2017 – 2050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050” (opracowana w 2014 roku).

* stan rzeczywisty na dzień 31.12.2015, na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Porównując stan ludności z 2015 roku i prognozowaną liczbę mieszkańców w 2025 można dostrzec spadek zarówno w liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym. W obu grupach prognozuje się spadek odpowiednio o 15% i 14% w porównaniu do obecnych liczebności danych kategorii. Jednocześnie w Sierpcu, tak jak w całym kraju, zauważalny jest trend starzenia się społeczeństwa spowodowany coraz większym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa. Prognozy na 2025 przewidują 30% wzrost liczby osób starszych w porównaniu do obecnej liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Zgodnie z prognozami ta kategoria wiekowa w 2025 roku będzie stanowiła 26% społeczności, a w 2050 będzie to już 36% ogółu ludności (dla porównania w 2015 roku stosunek osób w wieku poprodukcyjnym do liczby wszystkich mieszkańców wynosił 19%).

Tabela 2. Prognozy demograficzne dla części miejskiej powiatu sierpeckiego na lata 2017-2050

Prognoza na rok 2017			
wiek	ogółem (os.)	mężczyźni (os.)	kobiety (os.)
przedprodukcyjny	2 958	1 513	1 445
produkcyjny	11 425	5 969	5 456
poprodukcyjny	3 695	1 082	2 613
OGÓLEM	18 078	8 564	9 514
Prognoza na rok 2019			
wiek	ogółem (os.)	mężczyźni (os.)	kobiety (os.)
przedprodukcyjny	2 861	1 452	1 409
produkcyjny	11 106	5 839	5 267

poprodukcyjny	3 895	1 178	2 717
OGÓLEM	17 862	8 469	9 393
prognoza na rok 2022			
wiek	ogółem (os.)	mężczyźni (os.)	kobiety (os.)
przedprodukcyjny	2 765	1 403	1 362
produkcyjny	10 588	5 560	5 028
poprodukcyjny	4 166	1 354	2 812
OGÓLEM	17 519	8 317	9 202
prognoza na rok 2025			
wiek	ogółem (os.)	mężczyźni (os.)	kobiety (os.)
przedprodukcyjny	2 624	1 340	1 284
produkcyjny	10 100	5 237	4 863
poprodukcyjny	4 428	1 578	2 850
OGÓLEM	17 152	8 155	8 997
prognoza na rok 2050			
wiek	ogółem (os.)	mężczyźni (os.)	kobiety (os.)
przedprodukcyjny	1 673	862	811
produkcyjny	6 789	3 428	3 361
poprodukcyjny	4 705	2 123	2 582
OGÓLEM	13 167	6 413	6 754

Zródło: opracowanie własne na podstawie „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050” (opracowana w 2014 roku).

Aktualne dane demograficzne, jak i prognozy dynamiki zmian liczebności mieszkańców Miasta Sierpca, wskazują, że w najbliższych latach będzie następowała zmiana struktury wiekowej i będą nasilać się zjawiska związane z procesem starzenia się społeczeństwa. Proces ten jest spowodowany przez korzystne czynniki takie jak wydłużanie trwania życia, postęp cywilizacyjny i poprawę jakości życia. Niepokojący jednak jest fakt, że przy pozytywnych tendencjach wydłużania długości życia i zwiększania liczebności osób w wieku poprodukcyjnym, systematycznie zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym, co powoduje zwiększenie obciążenia demograficznego.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna, jaka jest świadczona na danym obszarze, jest jednym z wyznaczników sytuacji ekonomicznej jego mieszkańców. Ma ona na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Ponadto pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Sierpc świadcząca usługi w zakresie pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) w Sierpcu.

MOPS w Sierpcu, realizując zadania w zakresie pomocy społecznej, podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin, korzystających z pomocy są uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

W strukturze MOPS-u działają Środowiskowe Ognisko Wychowawcze (ŚOW) oraz Dzienny Dom Pomocy (DDP). ŚOW jest świetlicą, do której uczęszczają dzieci z sierpeckich szkół podstawowych oraz gimnazjum. W zajęciach uczestniczą dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami społecznymi, wielodzietnych, ubogich, którym bardzo często brak środków finansowych zapewniających właściwe funkcjonowanie. W czasie pobytu w Świetlicy dzieci mogą skorzystać z jednego posiłku, mogą rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności i sprawności. Zajęcia realizowane są przez opiekunów, pedagoga oraz psychologa.

DDP jest placówką o charakterze dziennym, do której uczęszczają emeryci i renciści, osoby samotne, nie mogące samodzielnie zapewnić sobie posiłków. W ramach DDP funkcjonuje także stolówka z bezpłatnymi zupami przeznaczonymi dla najbiedniejszych mieszkańców miasta. DDP w 2015 roku skupiał ok. 120 osób – emerytów, rencistów, osób samotnych. Placówka posiłkami zapewnia także zaspokojenie potrzeb społecznych, między innymi potrzebę kontaktu z innymi ludźmi, aktywizacji i integracji społecznej. Jest to jedna z form wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sierpcu świadczone jest również poradnictwo specjalistyczne, takie jak: specjalistyczne poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne. Poradnictwo specjalistyczne dostępne jest dla mieszkańców Sierpca nieodpłatnie.

W 2015 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sierpcu zatrudnione były łącznie 32 osoby, w tym 1 w niepełnym wymiarze czasu pracy. Ośrodek współpracuje również ze specjalistami – konsultantami udzielającymi porad z zakresu prawa, psychologii czy pedagogiki. W ramach działań realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej prowadzone są również warsztaty edukacyjne oraz grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

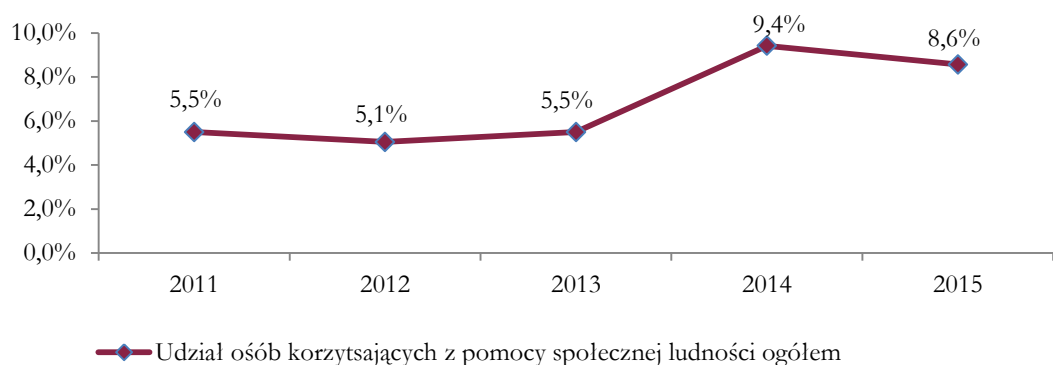
Na przestrzeni ostatnich lat (2011 – 2015) liczba osób korzystających ze świadczeń i usług realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej była zróżnicowana. W 2015 roku z pomocy społecznej skorzystało łącznie 812 rodzin, które liczyły 1556 członków. W 2014 roku było to 849 rodzin i 1722 osób w rodzinach, podczas gdy w roku 2013 rodzin tych było 918, a osób w rodzinach 1887. Udział klientów pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Sierpca wynosił w 2015 roku – 8,57%, w 2014 roku – 9,41%, natomiast w roku 2013 wynosił 10,06%.

Tabela 3. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystająca z pomocy społecznej w Mieście Sierpcu

Liczba	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej
2011	1030	711
2012	931	686
2013	1887	918
2014	1722	849
2015	1556	812

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Wykres 10. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w Mieście Sierpcu w latach 2011 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

W 2015 roku najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej były kwestie takie jak: ubóstwo (992 osoby otrzymały pomoc z tego tytułu, co stanowi 63,8% ogółu klientów pomocy społecznej w Sierpcu), bezrobocie (920 osób – 59,1%), a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (572 osoby – 36,8%).

Tabela 4. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w latach 2014 i 2015

Przyczyna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z danej przyczyny w 2014 roku	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z danej przyczyny w 2015 roku	Różnica między liczbą osób korzystającą z pomocy społecznej w 2014 i 2015 roku
Ubóstwo	1 118	992	-11%
Sieroctwo	55	34	-38%
Bezdomność	12	11	-8%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	52	29	-44%
• W tym wielodzietność	14	18	29%
Narkomania	10	5	-50%
Zdarzenia losowe	2	5	150%
Bezrobocie	1065	920	-14%
Niepelnosprawność	436	438	0%
Długotrwała lub ciężka choroba	519	359	-31%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	579	572	-1%
• Rodziny niepełne	397	386	-3%
Rodziny wielodzietne	337	338	0%
Przemoc w rodzinie	27	18	-33%
Alkoholizm	70	38	-46%
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	18	22	22%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

W porównaniu z 2014 rokiem w 2015 spadła liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Tendencja spadkowa zauważalna jest w problemach takich jak: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, narkomania, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, a także przemoc w rodzinie czy alkoholizm. Na zbliżonym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego pozostała liczba osób niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych korzystających ze wsparcia. Wzrost liczby beneficjentów nastąpił natomiast z przyczyn takich jak: zdarzenia losowe i problemy w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Tabela 5. Kwoty przeznaczone na świadczenia z pomocy społecznej w 2014 i 2015 roku

Rodzaje pomocy	2014		2015	
	Liczba osób	Kwota pomocy	Liczba osób	Kwota pomocy
posilek	1 280	345 381	1 132	351 220
zasilki stale	146	639 114	145	651 295
zasilki okresowe	181	240 573	170	219 913
usługi opiekuńcze	94	577 395	85	580 000
sprawienie pogrzebu	2	4 752	3	4 396
schronienie	6	8 425	9	18 445
pobyt w DPS	15	318 309	13	318 682
inne zasilki celowe i w naturze	438	298 109	381	282 643
w tym specjalne	50	32 116	64	19 429
ubranie	39	3 430	28	2 920
poradnictwo specjalistyczne	221	-	226	-
praca socjalna	764	-	754	-
składki zdrowotne	131	53 851	184	102 456
zdarzenie losowe	1	3 000	2	5 000
specjalistyczne usługi opiekuńcze	6	70 580	7	73 120
wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	3	6 507	3	7 200

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Formy aktywizacji społecznej

Bardzo ważną rolę w pomocy społecznej pełnią wszelkie formy aktywizacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, które wymagają odzyskania lub zwiększenia zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

W okresie od maja 2012 do września 2014 MOPS realizował na terenie Miasta Sierpc projekt systemowy „Aktywnie w Sierpcu” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”). Głównym celem prowadzonych działań było zwiększenie aktywności osób bezrobotnych – klientów pomocy społecznej, w szczególności zagrożonych wykluczeniem w sferze społecznej i zawodowej. Łącznie w projekcie wzięło udział 40 mieszkańców miasta.

Działania realizowane w projekcie to:

- Aktywna integracja: trening kompetencji i umiejętności społecznych, trening kompetencji życiowych, trening pracy, trening kompetencji rodzicielskich, instrument aktywizacji edukacyjnej (kursy zawodowe: kucharz, sprzedawca z obsługą kas fiskalnych, obsługa wózków widłowych), instrument aktywizacji edukacyjnej (zajęcia uzupełniające wykształcenie)
- Działania o charakterze środowiskowym: wyjazd szkoleniowo-integracyjny
- Praca socjalna: kontrakty socjalne
- Zasilki i pomoc w naturze

Usługi opiekuńcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierpcu nie zatrudnia opiekunek świadczących usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Usługi opiekuńcze na terenie Miasta Sierpc świadczone są przez dwie organizacje: Polski Czerwony Krzyż i Polski Komitet Pomocy Społecznej. W 2015 roku w PCK zatrudnionych było 9 opiekunek domowych oraz w PKPS – 9 opiekunek domowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku w mieście Sierpc usługami opiekuńczymi objęte było 66 osób, natomiast (narastająco) w ciągu całego 2015 roku 86 osób. Usługi świadczone były od poniedziałku do piątku w ilości od 1 do 5 godzin dziennie w zależności od stanu zdrowia i potrzeb. W 2015 roku zrealizowano ogółem 41428,58 godzin usług opiekuńczych.

Osoby objęte usługami opiekuńczymi to głównie ludzie chorzy, niepełnosprawni, samotni, w podeszłym wieku, wymagający pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych szczególnie poprzez:

- utrzymanie czystości w mieszkaniu, przygotowywanie posiłków z uwzględnieniem diety i pomoc w ich spożywaniu, zakup artykułów spożywczych i innych potrzebnych w gospodarstwie domowym, pranie bielizny osobistej, pościelowej, załatwianie spraw urzędowych, umawianie wizyt lekarskich itp.;
- opiekę higieniczno-sanitarną, a w szczególności: mycie i kąpiel, zmianę bielizny osobistej i pościelowej, układanie chorego w łóżku, zapobieganie powstawaniu odleżyn i oparzeń, prześcielenia łóżka;
- inną pielęgnację zalecaną przez lekarza;
- pomoc w podtrzymywaniu psychofizycznej kondycji osoby, indywidualnych zainteresowań podopiecznego, organizowanie i podtrzymywanie kontaktów sąsiedzkich, organizowanie spacerów, czytania prasy, książek, łamanie monotonii życia oraz niwelowanie poczucia wyobcowania i niezadowolenia z życia - szczególnie w przypadku osób samotnych.

Najważniejsze potrzeby podopiecznych w zakresie usług opiekuńczych to podstawowe potrzeby związane z utrzymaniem czystości mieszkania podopiecznego, przygotowywaniem posiłków, robieniem zakupów, załatwianiem spraw urzędowych, opieką higieniczno-sanitarną.

Pieczna zastępcza i pomoc rodzinie

Jednym z problemów, z jakimi borykają się osoby zgłaszające się do ośrodków pomocy społecznej, są problemy związane z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, wychowaniem dzieci, w tym z problemami tych dzieci w szkole, niskimi kompetencjami społecznymi i niewielkimi umiejętnościami życiowymi czy chorobą alkoholową. W rodzinach z problemami socjalnymi najczęściej występuje także problem długotrwałego pozostawania bez pracy, często nieodzwierciedlanego przez oficjalne statystyki

bezrobocia. Ponadto pojawiają się również dezorganizacja życia rodzinnego i niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, gdzie biologiczni rodzice nie mogą lub nie potrafią wypełnić swoich obowiązków rodzicielskich. W konsekwencji dzieci z takich rodzin trafiają do rodzin zastępczych, adopcyjnych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w Sierpcu istniało 28 rodzin sprawujących pieczę zastępczą (w ciągu całego roku w rejestrach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pojawiło się 36 rodzin), łącznie 39 dzieci zostało objętych tego typu opieką (w ciągu roku było ich 49).

Na terenie Miasta Sierpc nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci i młodzieży. W tego typu placówkach na terenie innych miejscowości w 2015 roku przebywało 7 osób z terenu Sierpca.

Tabela 6. Funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej i ośrodków opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży

	Liczba rodzin sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
Sierpc (stan na dzień 31.12.2015)	28	39	0	7
Sierpc (narastająco w ciągu całego roku 2015)	36	49	0	7

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.

Zespół interdyscyplinarny

Na terenie Miasta Sierpca działa Zespół Interdyscyplinarny, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do szczegółowych zadań Zespołu należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

W Zespole interdyscyplinarnym zasiadają przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu, instytucji oświatowych, ochrony zdrowia, a także kurator sądowy¹.

¹ Uchwała Nr 140/XVIII/2011 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 30 listopada 2011 roku.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Jednym z zadań własnych gminy w sferze społecznej jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Na terenie Miasta Sierpca funkcjonuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, która wykonuje swoje zadania w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Do szczegółowych zadań Komisji należy inicjowanie działań w zakresie:

- zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Komisja podejmuje również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Corocznie Rada Miejska Sierpca w drodze uchwały przyjmuje Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Sierpca, a środki na finansowanie poszczególnych zadań pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu realizuje między innymi Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia oraz MOPS, który udziela rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej.

Ochrona zdrowia²

Podstawową opiekę zdrowotną w Sierpcu zapewnia Szpital im. Juliusza Babińskiego działający jako Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej. Szpital prowadzi bieżące inwestycje związane z poprawą funkcjonowania. W najbliższej perspektywie planowana jest rozbudowa lądowiska dla Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Nowe lądowisko, z oświetleniem i systemem naprowadzania maszyny, umożliwi start i lądowanie śmigłowców zarówno w dzień, jak i w nocy. Kolejna inwestycja to przebudowa bloku operacyjnego oraz termomodernizacja budynku szpitala.

---

² Dane na temat ochrony zdrowia pochodzące z GUS BDL obejmują okres do 2014 roku, ze względu na niedostępność w bazie ww. informacji za 2015 rok.

Opiekę medyczną w zakresie porad podstawowej opieki zdrowotnej oraz zadania związane z ochroną zdrowia na terenie Sierpca świadczą publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz instytucje pośrednio realizujące zadania związane z ochroną zdrowia.

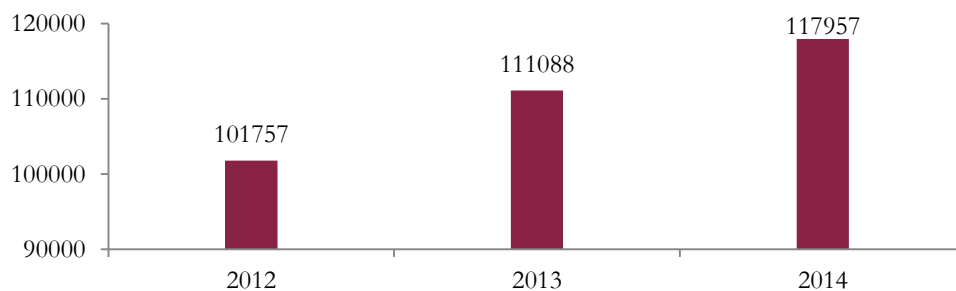
Tabela 7. Wykaz instytucji zapewniających ochronę zdrowia w Sierpcu

	Instytucja	Adres
1.	Szpital im. Juliusza Babińskiego Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	ul. Słowackiego 32
2.	Przychodnia Specjalistyczna, działająca w strukturze SPZZOZ	ul. Słowackiego 16
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Profil-Med	ul. Piastowska 30
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicar”	ul. Grota Roweckiego 2a
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Med.-Lux	ul. Matejki 1c
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarska Spółka Cywilna „Zdrowie”	ul. Narutowicza 1
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacji Leczniczej „Fiz-Med”	ul. Narutowicza 17A
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia rehabilitacyjna „REH-MED”	ul. Księcia Wacława 15;
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Okulistyczna OPTYK	ul. Mickiewicza 11
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stomatologiczno-Internistyczna Poradnia Lekarska „INTER-DENT”	ul. Szpitalna 26
11.	Przychodnia Stomatologiczno-Lekarska „ORTO-MED” NZOZ	ul. Wspólna 1
12.	Zespół Lekarzy Specjalistów	ul. Braci Tułdzieckich 5
13.	Grupowa Praktyka Pielęgniarek „Zdrowa Szkoła”	ul. Płocka 38a
14.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego - Oddział Sierpc	ul. Braci Tułdzieckich 19
15.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ul. Piastowska 24a

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Według danych zamieszczonych w Banku Danych Lokalnych³ w latach 2012 – 2014 liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej w Sierpcu wykazywała tendencję wzrostową. W 2014 roku wyniosła 117957 porad.

Wykres 11. Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na terenie Miasta Sierpca w latach 2012 – 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

³ Dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych dostępnych na stronie <https://bdl.stat.gov.pl>. Na dzień 30.08.2016 większość dostępnych w bazie danych obejmowało okres do 2014 roku.

Jak wskazują dane z Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2012 – 2014 liczba dostępnych w mieście punktów aptecznych zwiększała się, jednocześnie zmniejszała się liczba mieszkańców przypadających na 1 aptekę. W 2015 na terenie Sierpca roku funkcjonowało 10 aptek.

Tabela 8. Wykaz aptek w Mieście Sierpc w 2015 roku

	Apteka	Adres
1.	Apteka Piastowska MFB s.c.	ul. Piastowska 26A
2.	Apteka Piastowska MFB	ul. Traugutta 1a
3.	Mitura Jan	ul. Plac Kardynała Wyszyńskiego 7
4.	Apteka Dr Optima	ul. Narutowicza 2a
5.	Apteka Pod Wagą	ul. Braci Tułodziękich 12
6.	Czermińska Marzanna Apteka	ul. Konstytucji 3 Maja 7d
7.	Apteka "Centralna"	ul. Wiosny Ludów 10
8.	Apteka	ul. Matejki 1C
9.	Apteka "Eden"	ul. Piastowska 42
10.	Apteka	ul. Braci Tułodziękich 1A

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Edukacja

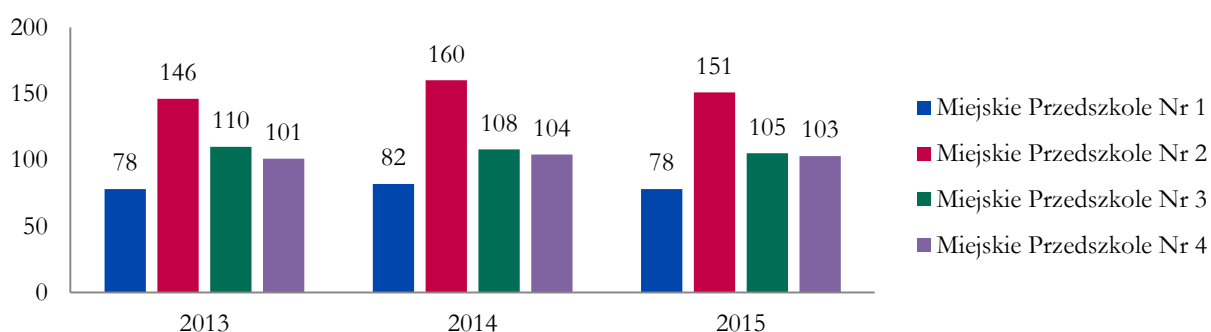
Edukacja przedszkolna

Na terenie miasta funkcjonują obecnie cztery placówki wychowania przedszkolnego, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestrującym:

- Miejskie Przedszkole Nr 1 – ul. Kwiatowa 4, funkcjonuje od 1945 roku,
- Miejskie Przedszkole Nr 2 – ul. Narutowicza 9, istnieje od 1985 roku,
- Miejskie Przedszkole Nr 3 – ul. Piastowska 33, istnieje od 1970 roku,
- Miejskie Przedszkole Nr 4 im. Czerwonego Kapturka – ul. Kwiatowa 4, istnieje od 1979 roku

Dodatkowo w mieście działają dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.

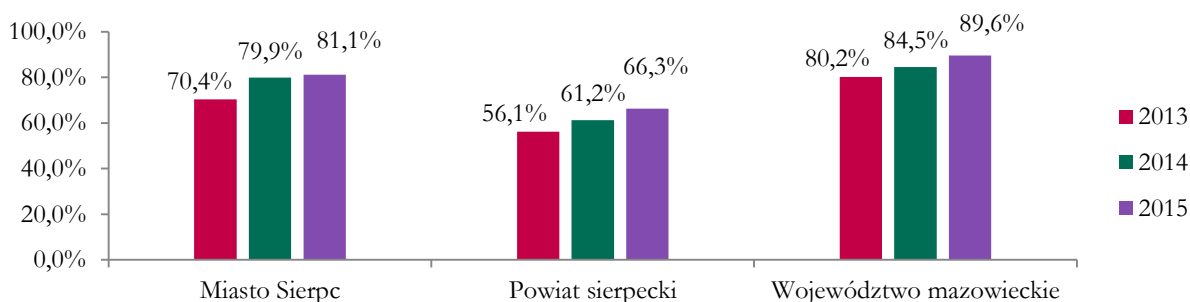
Wykres 12. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2013 – 2015 w miejskich przedszkolach w Sierpcu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Według danych z Banku Danych Lokalnych w latach 2013 – 2015 odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Mieście Sierpc sukcesywnie wzrastał i był wyższy niż średni wskaźnik dla powiatu sierpeckiego. W 2015 roku wynosił 81,1% wszystkich dzieci, podczas gdy średnia dla całego powiatu wynosiła 66,3%, ale jednocześnie był niższy niż średnia dla województwa mazowieckiego (89,6%).

Wykres 13. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci w wieku 3-5 lat w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

W ciągu analizowanych trzech lat zauważalny jest systematyczny wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, zarówno w Sierpcu, jak i w powiecie sierpeckim oraz województwie mazowieckim. W 2015 na jedno miejsce przedszkolne w mieście przypadało 1,23 dziecka, natomiast w powiecie było to 2,64 dziecka. Znacznie lepszy wynik odnotowano dla całego województwa – 1,04 dziecka przypadało na jedno miejsce przedszkolne.

W związku z faktem, że od 1 września 2016 roku każde dziecko w wieku czterech lat zyskało prawo do edukacji przedszkolnej, a od 1 września 2017 takie prawo uzyska każdy trzylatek oraz w związku z cofnięciem obowiązku szkolnego dla dzieci sześciolatków, konieczne jest zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych dla najmłodszych mieszkańców miasta. W tym celu w czerwcu 2016 roku rozpoczęto inwestycję pod nazwą „Przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku Miejskiego Przedszkola Nr 3 w Sierpcu wraz z przebudową zjazdu i zagospodarowaniem terenu”.

Edukacja szkolna

W 2015 roku w Sierpcu funkcjonowały następujące szkoły kształcące na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej, ul. Płocka 38,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. ks. Jana Twardowskiego, ul. Konstytucji 3 Maja 8,
- Gimnazjum Miejskie im. Mikołaja Kopernika, ul. Braci Tułodzieckich 2.

Jednocześnie miasto jest organem rejestrującym/ewidencjonującym dla trzech placówek:

- I Prywatna Szkoła Podstawowa, ul. Dworcowa 5b,
- I Niepubliczne Gimnazjum, ul. Dworcowa 5b,
- Gimnazjum Publiczne im. Bpa Leona Wetmańskiego, ul. Konstytucji 3 Maja 8.

Na terenie miasta funkcjonują również trzy placówki edukacyjne kształcące na poziomie ponadgimnazjalnym:

- Zespół Szkół Nr 1 im. Gen. Jose de San Martin, ul. Armii Krajowej 10,
- Zespół Szkół Nr 2 im. Zygmunta Wolskiego, ul. Wiosny Ludów 7,
- Liceum Ogólnokształcące im. Majora Henryka Sucharskiego, ul. H. Sucharskiego 2.

Edukacja na poziomie podstawowym

Współczynnik skolaryzacji brutto na poziomie kształcenia podstawowego (liczony jako relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia, niezależnie od wieku, do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania) na przestrzeni trzech ostatnich lat kształtował się na wyższym poziomie niż wskaźnik wyliczony zarówno dla powiatu sierpeckiego, jak i województwa mazowieckiego. Miasto Sierpc na tle powiatu, jak i województwa charakteryzuje się również wyższym współczynnikiem skolaryzacji netto, liczonego jako relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca danemu poziomowi nauczania.

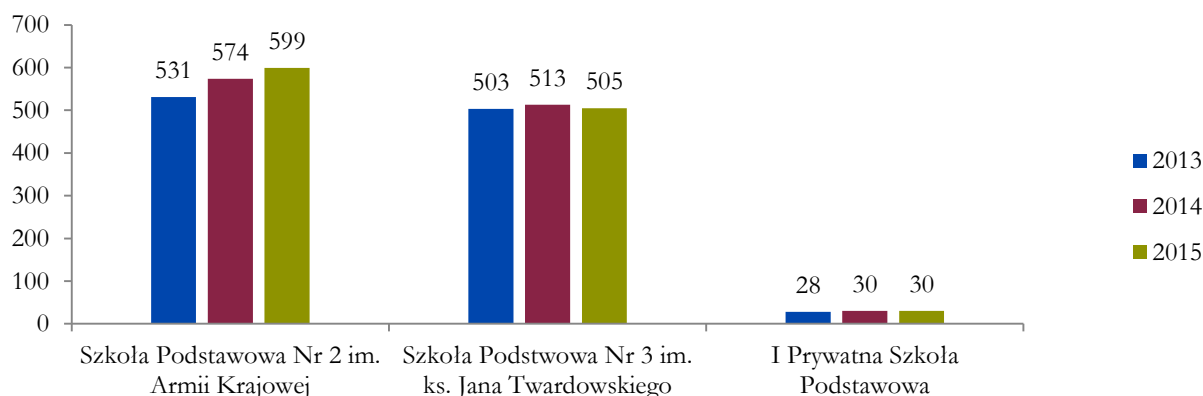
Tabela 9. Poziom skolaryzacji brutto i netto na poziomie podstawowym w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015

	2013		2014		2015	
	Brutto %	Netto %	Brutto %	Netto %	Brutto %	Netto %
Miasto Sierpc	107,09	104,48	101,08	99,95	98,21	97,28
Powiat sierpecki	99,52	95,01	94,82	93,58	91,42	90,53
Województwo mazowieckie	102,89	98,01	98,11	97,25	93,91	93,21

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.*

Na przestrzeni lat 2013 – 2015 liczba uczniów w sierpeckich szkołach podstawowych wzrosła lub utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Wzrost odnotowano w Szkole Podstawowej Nr 2, do której w 2013 roku uczęszczało 531 uczniów, natomiast w 2015 liczba ta wzrosła do 599 uczniów. W Szkole Podstawowej Nr 3 liczba dzieci do niej uczęszczającej utrzymywała się na zbliżonym poziomie w ciągu ostatnich lat. Liczba uczniów w I Prywatnej Szkole Podstawowej od 2013 roku zwiększyła się o 2 osoby.

Wykres 14. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestrującym/ewidencjonującym

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.*

Pod względem wyników sprawdzianu kończącego edukację na poziomie podstawowym na przestrzeni ostatnich trzech lat uczniowie z Miasta Sierpc uzyskiwali lepsze wyniki niż średni wynik dla powiatu sierpeckiego (wyjątkiem jest rok 2014, kiedy średni wynik dla miasta był niższy niż wynik dla powiatu). W porównaniu do średnich wyników uzyskanych w województwie mazowieckim uczniowie z sierpeckich szkół podstawowych w każdym badanym roku szkolnym uzyskali niższy wynik. Analizowane wyniki sprawdzianu szóstoklasisty z ostatnich trzech lat wskazują, że poziom kształcenia na poziomie podstawowym w Mieście Sierpc jest wyższy niż na terenie powiatu sierpeckiego, jednak odbiega on od średniego poziomu nauczania dla całego województwa mazowieckiego.

Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty dla poszczególnych jednostek terytorialnych, a także poszczególnych sierpeckich szkół podstawowych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 10. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015

	2013 (wynik procentowy)	2014 (wynik procentowy)	2015	
			Część I – język polski i matematyka (wynik procentowy)	Część II – język obcy (wynik procentowy)
Miasto Sierpc	57,7	57,0	64,7	76,5
Powiat sierpecki	56,0	58,8	60,5	67,7
Województwo mazowieckie	63,0	67,5	69,8	80,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OKE w Warszawie.

Tabela 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestracyjnym/ewidencjonującym

	2013 (wynik procentowy)	2014 (wynik procentowy)	2015	
			Część I – język polski i matematyka (wynik procentowy)	Część II – język obcy (wynik procentowy)
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej	57,0%	58,3%	62,9	76,2
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. ks. Jana Twardowskiego	58,5%	62,8%	66,0	76,3
I Prywatna Szkoła Podstawowa	Brak klasy szóstej	50,3%	72,3	84,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego w Sierpcu oraz danych z danych z OKE w Warszawie.

Edukacja na poziomie gimnazjalnym

Współczynnik skolaryzacji brutto na poziomie kształcenia gimnazjalnego, który obliczany jest jako stosunek liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, na przestrzeni trzech ostatnich lat, tak samo jak w przypadku kształcenia na poziomie podstawowym, utrzymywał się na wyższym poziomie niż średnie wskaźniki dla powiatu i całego województwa. Podobnie wskaźnik skolaryzacji netto (czyli relacja liczby osób, w danej grupie wieku, uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania) w Mieście Sierpc przyjmował w ostatnich latach wyższe wartości niż wartości danego wskaźnika zarówno w powiecie, jaki i województwie.

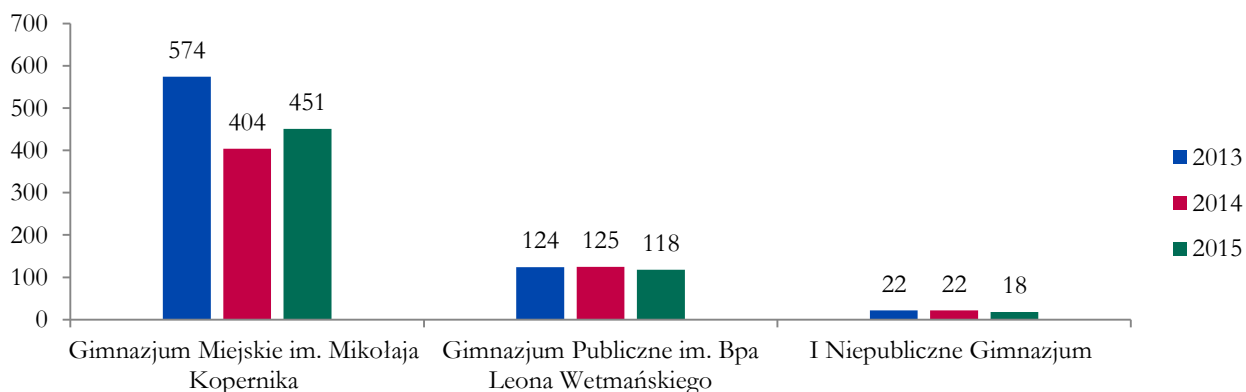
Tabela 12. Poziom skolaryzacji brutto i netto na poziomie gimnazjalnym w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015

	2013		2014		2015	
	Brutto %	Netto %	Brutto %	Netto %	Brutto %	Netto %
Miasto Sierpc	109,15	103,70	108,55	103,16	111,15	105,48
Powiat sierpecki	100,84	96,37	98,09	94,21	98,80	93,76
Województwo mazowieckie	101,85	95,90	101,45	95,71	102,81	95,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

W analizowanym okresie liczba uczniów uczęszczających do sierpeckich gimnazjów spadła z łącznej liczby 720 uczniów w 2013 roku do 587 osób w 2015 roku. Największy spadek liczby nowych uczniów nastąpił w Gimnazjum Miejskim im. Mikołaja Kopernika.

Wykres 15. Liczba uczniów uczęszczających do gimnazjów, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestrującym/ewidencjonującym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w gimnazjach, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym albo rejestrującym/ewidencjonującym, na przestrzeni trzech analizowanych lat były różnorodne. W części humanistycznej najlepsze wyniki sierpeccy gimnazjaliści uzyskali w 2014 roku, część matematyczna najlepiej wypadła w 2013 roku, natomiast najwyższe średnie wyniki z języka obcego (język angielski) uzyskano w 2015 roku.

Tabela 13. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Mieście Sierpc w latach 2013 – 2014

	2013	2014	2015
Część humanistyczna			
Język polski	62,4	70,7	60,9
Historia i wiedza o społeczeństwie	57,2	58,4	64,3
Część matematyczno-przyrodnicza			
Matematyka	46,0	46,6	49,0
Przedmioty przyrodnicze	56,6	53,2	50,4
Język angielski			
Poziom podstawowy	65,0	66,0	67,5
Poziom rozszerzony	44,0	45,5	49,4

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych z OKE w Warszawie.*

Wyniki uzyskiwane przez uczniów sierpeckich gimnazjów są wyższe niż średnie wyniki egzaminu w powiecie sierpeckim. W 2015 roku średnie wyniki dla miasta we wszystkich częściach tematycznych (humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej, jak i z zakresu języka obcego) różniły się od średnich wyników powiatowych o kilka punktów procentowych.

W porównaniu do średnich wyników egzaminu dla całego województwa mazowieckiego, gimnazjaliści z Sierpca w każdej części egzaminu w 2015 roku otrzymali niższe wyniki.

Tabela 14. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Mieście Sierpc na tle średnich wyników powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w 2015 roku

	Miasto Sierpc	Powiat sierpecki	Województwo mazowieckie
Część humanistyczna			
Język polski	60,9	59,5	64,7
Historia i wiedza o społeczeństwie	64,3	61,0	65,9
Część matematyczno-przyrodnicza			
Matematyka	49,0	45,1	51,2
Przedmioty przyrodnicze	50,4	47,0	52,1
Język angielski			
Poziom podstawowy	67,5	60,0	69,8
Poziom rozszerzony	49,4	40,6	51,2

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych z OKE w Warszawie.*

Podsumowując, poziom i jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym, oceniany na podstawie wyników uzyskanych przez uczniów, można ocenić jako dobry. Jak wynika z analizy wyników uzyskanych przez uczniów uczęszczających do gimnazjów na terenie Sierpca, poziom kształcenia w mieście jest wyższy niż na terenie powiatu sierpeckiego. Jakość kształcenia odbiega jednak od średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów z terenu całego województwa.

Kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym

Na terenie Miasta Sierpca kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym (z możliwością zdawania egzaminu maturalnego) realizowane jest przez:

- Zespół Szkół Nr 1 im. Gen. Jose de San Martin, ulica Armii Krajowej 10 (liceum ogólnokształcące, technikum),
- Zespół Szkół Nr 2 im. Zygmunta Wolskiego, ul. Wiosny Ludów 7 (technikum),
- Liceum Ogólnokształcące im. Majora Henryka Sucharskiego, ul. H. Sucharskiego 2 (liceum ogólnokształcące).

Tabela 15. Liczba uczniów kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych w Sierpcu w latach 2013 – 2015

Nazwa szkoły	Liczba uczniów		
	2013	2014	2015
Zespół Szkół Nr 1 im. Gen. Jose de San Martin	756	790	761
Zespół Szkół Nr 2 im. Zygmunta Wolskiego	473	443	413
Liceum Ogólnokształcące im. Majora Henryka Sucharskiego	587	519	473

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Tabela 16. Wyniki egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych w Mieście Sierpcu w latach 2013 – 2015

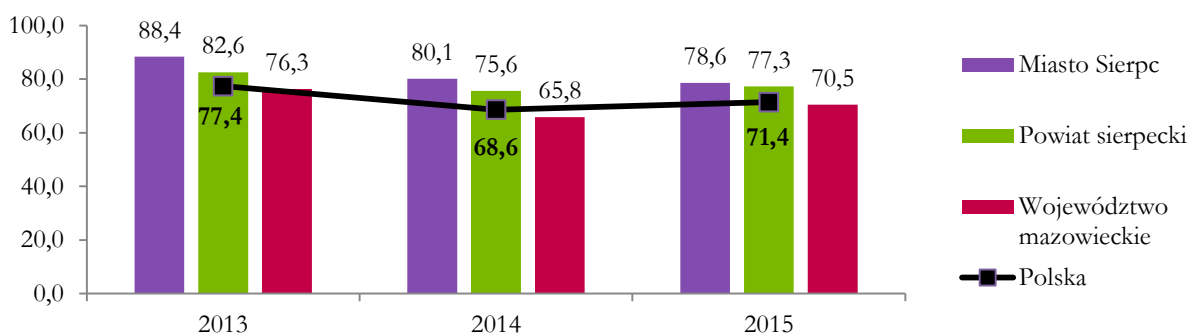
Nazwa szkoły	Typ szkoły	Przedmiot	Wyniki egzaminu maturalnego (wynik procentowy)		
			2013	2014	2015
Zespół Szkół Nr 1 im. Gen. Jose de San Martin	Liceum ogólnokształcące,	Język polski	40,6	44,6	56,7
		Matematyka	64,7	68,3	58,1
		Język angielski	70,9	83,9	72,0
	Technikum	Język polski	43,8	36,5	50,5
		Matematyka	57,8	54,6	45,2
		Język angielski	60,4	69,2	52,5
Zespół Szkół Nr 2 im. Zygmunta Wolskiego	Technikum	Język polski	43,0	34,1	55,5
		Matematyka	59,9	46,0	50,0
		Język angielski	63,3	59,9	70,8
Liceum Ogólnokształcące im. Majora Henryka Sucharskiego	Liceum ogólnokształcące	Język polski	59,2	53,2	72,9
		Matematyka	66,0	55,7	61,3
		Język angielski	74,0	69,8	78,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Wyniki egzaminów maturalnych w poszczególnych szkołach wskazują na zróżnicowany poziom kształcenia na terenie miasta. W 2015 najlepsze wyniki uzyskali uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego im. Majora Henryka Sucharskiego oraz z technikum z Zespołu Szkół Nr 2 im. Zygmunta Wolskiego. Na przestrzeni lat 2013 – 2015 najlepsze rezultaty kształcenia sierpeccy uczniowie uzyskiwali w zakresie języka angielskiego, najgorsze natomiast z matematyki.

Wykres 16. Poziom zdawalności egzaminów maturalnych w Mieście Sierpcu na tle powiatu, województwa i Polski w latach 2013 – 2015 (szkoły ponadgimnazjalne zawodowe) – wynik procentowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Wykres 17. Poziom zdawalności egzaminów maturalnych w Mieście Sierpcu na tle powiatu, województwa i Polski w latach 2013 – 2015 (licea ogólnokształcące) – wynik procentowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Poziom zdawalności egzaminów maturalnych w sierpeckich szkołach ponadgimnazjalnych (liceach ogólnokształcących i technikach) jest wyższy niż poziom zdawalności odnotowany zarówno na terenie województwa, jak i całego kraju. W 2015 roku 78,6% (w przypadku technikum) i 95,0% (w przypadku liceum ogólnokształcącym) egzaminów zakończyło się oceną pozytywną, podczas gdy średnie wyniki dla województwa wynosiły odpowiednio 88,7% i 70,5%, a dla całego kraju 86,6% i 71,4%.

Podsumowując, oświata stanowi jeden z priorytetowych obszarów działalności Miasta Sierpc. Samorząd miejski czyni znaczne nakłady inwestycyjne, a także pozyskuje środki zewnętrzne z przeznaczeniem na realizację zajęć dodatkowych, dzięki czemu stwarza uczniom możliwość pozyskania wiedzy oraz kształtowania umiejętności wykraczających poza określoną przez Ministra Edukacji Narodowej podstawę programową.

Wśród uczniów miejskich szkół w roku szkolnym 2012/2013 został zrealizowany projekt „Sierpeccy badacze” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. To kolejny po projektach „Otwórz się na wiedzę” (2009 roku), „Sierpecki Piknik Naukowy” (2011) oraz „Szansa na lepszą przyszłość dla sierpeckich przedszkolaków” (2010/2011), przykład efektywnej współpracy placówek oświatowych z samorządem miejskim w przestrzeni wyrównywania szans edukacyjnych oraz zapewniania wysokiej jakości usług edukacyjnych.

O priorytetowym podejściu do kwestii kształcenia na terenie Miasta Sierpc świadczy również sfinalizowany w czerwcu 2014 roku projekt systemowy „Indywidualizacja nauczania kluczem do sukcesu dla sierpeckich dzieci klas I-III”, jak również przedsięwzięcie „Festiwal Nauki” zrealizowane 15 maja 2015 roku

Co więcej, od roku 2007 w Gimnazjum Miejskim realizowany jest projekt Globe w ramach programu EHU (odzyskiwanie asteroid), natomiast w Szkole Podstawowej Nr 2, w roku bieżącym prowadzone są projekty dedykowane uczniom klas I – III: Umiem pływać (środki pozyskane od Ministra Sportu) oraz Szczypiornista Szkoła (środki pochodzące z Polskiego Związku Piłki Ręcznej)

Dzięki wskazanym powyżej działaniom na terenie Miasta Sierpc stworzone zostały równe szanse edukacyjne dla dzieci, które ze względu na trudności o charakterze środowiskowym, ekonomicznym i zdrowotnym miały utrudniony dostęp do usług edukacyjnych.

Od września 2016 roku w poszczególnych placówkach realizowane będą innowacje pedagogiczne:

I. Szkoła Podstawowa Nr 2:

- wychowanie fizyczne z pływaniem w klasie I, II i III (łącznie 6 godz./tyg.)

II. Szkoła Podstawowa Nr 3:

- wychowanie fizyczne z pływaniem w klasie I (2 godz./tyg.)
- wychowanie fizyczne z rozszerzonym programem piłki nożnej chłopców w kl. IV A, B, C (2 godz./tyg.)
- wychowanie fizyczne z rozszerzonym programem mini piłki ręcznej dziewcząt w kl. V D i D (2 godz./tyg.)
- matematyka w klasie VI A (1 godz./tyg.)
- język polski Spotkania z kulturą w klasie VI B (1 godz./tyg.)

III. Gimnazjum Miejskie:

- matematyka w kl. I A i IC (1 godz./tyg.)
- matematyka w kl. IIA (1 godz./tyg.),
- matematyka w kl. III A i III C (1 godz./tyg.),
- biologia w kl. IB (1 godz./tyg.),
- biologia w kl. II B i IIC (2 x 0,5 godz./tyg.),
- chemia w kl. IC (0,5 godz./tyg.)

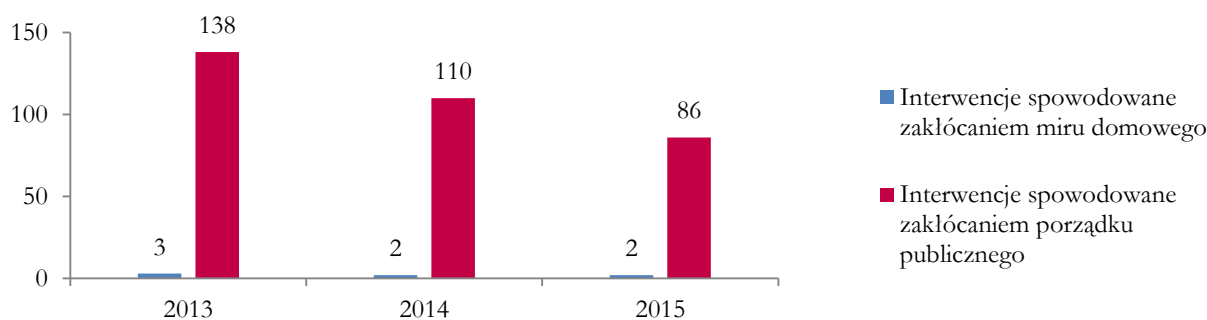
Ze względu na realizowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej reformy systemu oświaty, konieczne jest gruntowne przemyślenie strategii funkcjonowania oświaty na terenie miasta, a także dostosowanie funkcjonowania jej do planowanych zmian.

Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego jest jednym z głównych celów władz samorządowych Miasta Sierpc. Za utrzymanie porządku publicznego i zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców miasta odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu oraz Straż Miejska.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat poziom bezpieczeństwa na terenie Miasta Sierpca ulegał poprawie, świadczą o tym statystyki Komendy Powiatowej Policji, która w 2015 roku odnotowała znaczny spadek interwencji porządkowych spowodowanych zakłócaniem miru domowego i porządku publicznego. W 2013 roku Policja musiała podejmować 141 interwencji (łącznie), natomiast w 2015 roku odnotowano 88 takich działań.

Wykres 18. Liczba interwencji porządkowych zakłócania miru domowego i porządku publicznego w mieście Sierpc w latach 2013 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji.

Komenda Powiatowa Policji w 2015 roku, tak jak w latach poprzednich realizowała zadania wynikające z rządowego programu „Razem Bezpieczniej”. Celem działań był dalszy wzrost realnego bezpieczeństwa na terenie powiatu, w tym głównie na terenie Miasta Sierpca, wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom.

Rok 2015 był rokiem, kiedy znacząco ograniczona została przestępczość na terenie miasta. Nastąpiła również znacząca poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym na ulicach Sierpca. Jest to wynik radykalnych działań nakierowanych na ograniczanie liczby popełnianych wykroczeń, w tym również z udziałem pieszych. W dalszym ciągu prowadzone są intensywne kontrole stanu trzeźwości kierujących pojazdami, w tym i rowerzystów. Regułą stały się prowadzone tzw. „trzeźwe poranki”.

Komenda Powiatowa Policji realizuje na terenie Miasta Sierpc działalność profilaktyczną poprzez uczestnictwo w ogólnopolskich programach profilaktycznych, a także tworzenie i realizację własnych działań profilaktycznych. Do działań tych należą m.in.:

1. „Bezpieczna droga do szkoły 2015” w mieście Sierpcu i powiecie sierpeckim,
2. „Bezpieczny i Niechroniony”,
3. Profilaktyka wśród młodzieży,
4. Dopalacze kradną życie,
5. Ogólnopolski Głos Profilaktyki w Sierpcu,
6. Bezpieczny senior i Mazowiecka Akademia Seniora,
7. Stop kradzieżom samochodów.

Głównym celem zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich, wzorem lat ubiegłych, Policja wspólnie ze Strażą Miejską w Sierpcu realizowała program prewencyjny pod nazwą „Patrol szkolny”. Łącznie w 2015 roku na terenie Sierpca zorganizowano 16 patroli szkolnych. Działania powyższe są realizowane również w ramach akcji „Bezpieczne Ferie” i „Bezpieczne Wakacje”. Wspólnie ze Strażą Miejską, Policja zrealizowała w sumie 73 służby i różnego rodzaju inne działania prewencyjne na terenie Miasta Sierpca.

Aby zapobiegać przestępczości i demoralizacji nieletnich na terenie placówek oświatowych, na bieżąco były organizowane spotkania z uczniami w trakcie których omawiane były metody i formy postępowania ze sprawcami czynów karalnych, a uczniowie byli informowani o czekających ich konsekwencjach prawnych za popełnienie różnych czynów.

Dla poprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli Miasta Sierpca uchwalono Program Przeciwdziałania Przeszpczości. Główne cele Programu to m.in.:

- poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- aktywna forma działalności administracji samorządowej i podmiotów poza policyjnych, działających na terenie Miasta Sierpca,
- redukcja liczby przestępstw i zdarzeń kryminalnych,
- inicjowanie działań mających na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży istniejących zagrożeń oraz wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności pozwalające na ograniczenie niebezpiecznych zdarzeń i zachowań.

W ramach programu Bezpieczne Miasto jest ujęty oddzielny program Patrołu szkolnego, którego podstawowym zadaniem jest działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta. W działaniach Patrołu Szkolnego, wspólnego i w ramach służb własnych na terenie miasta dokonano kontroli m.in.:

- 798 – w szkołach,
- 720 – w parkach,
- 1109 – na terenie dworca PKS i PKP.

W roku 2015 Straż Miejska odnotowała 5320 kontroli, w tym m.in.:

- 244 – na targowiskach,
- 9 – na placach zabaw,
- 798 – w placówkach i rejonach szkół i przedszkoli,
- 720 – w parkach miejskich,
- 219 – w tzw. placówkach feryjnych.

Miasto Sierpc jest miastem monitorowanym, główne jego ciągi komunikacyjne są pod nadzorem monitoringu wizyjnego. Obecnie są to 4 miejsca, które kilkakrotnie pozwoliły na ujawnienie sprawców przestępstw czy wykroczeń. W chwili obecnej cały system został gruntownie zmodernizowany. Wymieniono kamery na nowoczesne, a także realizowane są prace związane z budowa dwóch następnych punktów przesyłowych. Ponadto, w system miejskiego monitoringu zostaną wpięte kamery z powstającego właśnie kompleksu rekreacyjnego w rejonie ul Żwirki i Wigury.

Instytucje kultury

Miasto Sierpc obfituje w wiele ciekawych instytucji kultury, których oferta skierowana jest zarówno do mieszkańców miasta, jak i turystów odwiedzających region. Do najważniejszych instytucji kulturowych należą: Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nalkowskiej, Centrum Kultury i Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpca, a także Muzeum Wsi Mazowieckiej oraz Ratusz.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej

Miejska Biblioteka Publiczna (MBP) funkcjonuje od kwietnia 1945 roku. Jest to najstarsza instytucja kultury w mieście. Zlokalizowana jest przy ul. Płockiej 30. Placówka posiada następujące agendy udostępniania zbiorów:

Wypożyczalnia dla Dorosłych – posiada księgozbiór liczący 48 900 woluminów. Książki kompletuje się tu głównie z myślą o czytelniku dorosłym i młodzieży szkół średnich. Wypożyczalnia posiada bogaty dział literatury pięknej polskiej i obcej, uzupełniany na bieżąco nowościami wydawniczymi. Agenda posiada katalog elektroniczny.

Czytelnia – dysponuje księgozbiorem liczącym 9 200 woluminów. Placówka ta gromadzi i udostępnia głównie książki o charakterze naukowym i popularnonaukowym ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym: bogaty księgozbiór informacyjny i podręczny – encyklopedie ogólne i specjalne, słowniki, informatory, roczniki statystyczne, opracowania krytyczne o literaturze. Od kilkudziesięciu lat gromadzi i udostępnia liczny księgozbiór regionalny. Zbiory regionalne gromadzone są od lat 70. XX wieku.

Oddział dla Dzieci stanowi Wypożyczalnia i Czytelnia dla Dzieci. Placówka udostępnia literaturę piękną i popularnonaukową. Jej księgozbiór liczy 19 000 woluminów. Czytelnia Oddziału pełni funkcje oświatowe. Swoją twórczość mogą tu prezentować młodzi artyści z Sierpca i okolic. W Oddziale udostępniane są ekspozycje plastyczne uczniów sierpeckich szkół. Są to wystawy malarstwa, rysunku, rzeźby, haftu i innych technik plastycznych. W bibliotece dziecięcej aktywnie działa Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki. Oddział co roku uczestniczy w ogólnopolskiej akcji: „Cała Polska czyta dzieciom”, organizuje atrakcje czytelnicze dla dzieci i młodzieży, zarówno podczas ferii zimowych, jak i wakacji letnich. W Oddziale cyklicznie organizowane są tematyczne spotkania z książkami i ich bohaterami.

Filia nr 2 posiada w swych zbiorach 15.200 książek z literatury pięknej dla dorosłych, dzieci i młodzieży oraz popularno-naukowej i fachowej z różnych dziedzin wiedzy, czasopisma: tygodniki, miesięczniki, kwartalniki z różnych dziedzin, prasę lokalną i regionalną.

Biblioteka miejska pochwalić może się imponującym zbiorem opracowań, na które składają się: sierpeckie publikacje książkowe, sierpeckie czasopisma – zarówno bieżące numery, jak i przede wszystkim archiwalne roczniki, będące skarbnicą wiedzy o mieście. Gromadzi także cenne dla wiedzy o regionie dokumenty życia społecznego. Od kilku lat w czytelni tworzony jest katalog zbiorów regionalnych – dostępny on-line na stronie internetowej biblioteki www.mbp.sierpc.pl. Czytelnia udziela informacji o Sierpcu i regionie w oparciu o gromadzone i opracowywane materiały: książki, czasopisma, dokumenty życia społecznego oraz materiały niepublikowane.

Zdjęcie 8. Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej

Źródło: <http://mbp.sierpc.pl>

Oprócz udostępniania zbiorów, organizuje rozmaite formy prezentacji "żywego słowa", spotkania autorskie, promocje książek, recitale i spotkania z aktorami i pisarzami, programy słowno-muzyczne, wystawy, lekcje biblioteczne. Od kilku lat wychodzi ze swą działalnością ku czytelnikom na zewnątrz, poprzez organizowanie: Kiermaszy Wolnych Książek Bibliotecznych, Narodowego Czytania klasyków

literatury polskiej, prowadzi cykliczny program telewizyjny popularyzujący nowości książkowe „Z Książką Za Pan Brat” w Telewizji Sierpc. Przy Czytelni funkcjonuje dział zbiorów specjalnych, w którym gromadzi się i udostępnia audiobooki.

MBP od roku 1996 prowadzi działalność wydawniczą. W serii „Biblioteka Sierpecka” ukazało się do tej pory 13 wartościowych publikacji dotyczących historii Sierpca, jego mieszkańców, biografie, wspomnienia sierpczan, tomiki poetyckie, monografia sportu, historia sierpeckiego szkolnictwa.

W celu wzbogacania zasobów bibliotecznych, a także inwestycji w sprzęt komputerowy i wyposażenie techniczne oraz remonty pomieszczeń, MBP współpracuje z:

- Instytutem Książki w Warszawie (skąd pozyskuje środki pozabudżetowe na remonty pomieszczeń bibliotecznych oraz sprzęt komputerowy),
- Biblioteką Narodową (pozyskuje środki na zakup nowości książkowych),
- bibliotekami województwa mazowieckiego
- sierpeckimi instytucjami
- stowarzyszeniami kulturalnymi i oświatowymi.

W uznaniu za działalność na rzecz społeczności sierpeckiej biblioteka miejska otrzymała medal „Zasłużony dla Miasta Sierpca”.

Strategia MBP na lata 2016-2025 jest dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz możliwości placówki. Przewiduje:

- utrzymanie poziomu czytelnictwa na obecnym poziomie,
- kontynuowanie działalności wydawniczej,
- wdrożenie nowego bibliotecznego programu komputerowego MAK plus,
- dalsze pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój biblioteki (z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytutu Książki oraz Biblioteki Narodowej),
- kontakty ze szkołami (prowadzenie tematycznych lekcji związanych z prezentowanymi ekspozycjami),
- promowanie młodych talentów (literatów, recytatorów, młodych artystów plastyków)
- bezpłatne warsztaty plastyczne, literackie, muzyczne i choreograficzne,
- pracę z najmłodszym czytelnikiem mającą na celu kształtowanie nawyków czytania i kontaktu z książką,
- współpracę z lokalnymi wydawcami poprzez wspólne wydawanie publikacji i organizowanie imprez czytelniczych,
- uzupełnianie elektronicznej bazy regionalistów i księgozbioru,
- organizację dyskusji panelowych, konferencji i sesji naukowych,
- promowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego miasta poprzez organizację wystaw, wydawanie tematycznych publikacji,
- organizowanie imprez plenerowych: kiermaszów książek, akcji głośnego czytania, promowania twórców lokalnych,
- obecność w mediach: kontynuowanie programu: „Z Książką za Pan Brat”, w prasie lokalnej, regionalnej i ogólnopolskiej.

Centrum Kultury i Sztuki, im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Jedną z kluczowych instytucji kultury w Mieście Sierpc jest Centrum Kultury i Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (CKiSz), rozbudowane, dzięki środkom pozyskanym z Unii Europejskiej, o łącznej wartości 16 495 989,26 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 - poddziałanie: 6.1 Kultura. Rozbudowa została zakończona w 2012 roku w ramach realizowanego projektu pt. „Utworzenie Centrum Kultury i Sztuki w Sierpcu poprzez adaptację i rozbudowę istniejącego Domu Kultury.

To placówka o niezwykle bogatych tradycjach, której działalność jest kontynuacją artystycznych przedsięwzięć, tradycji oraz inicjatyw istniejącego od 1956 roku Domu Kultury. Instytucja posiada cyfrowe kino 3D, pracownie różnych form artystycznych (ceramiczna, batiku, malarstwa, rzeźby w drewnie), sale prób dla zespołów muzycznych, tanecznych, teatralnych, świetlicę, studio operatorsko-dziennikarskie, kawiarnię artystyczną, galerię sztuki, kameralną salę teatralną, salę bankietową, widowiskową o przeznaczeniu wielofunkcyjnym, pracownię komputerową.

CKiSz to instytucja bez barier architektonicznych, jest zatem szansą dla osób niepełnosprawnych w ich rozwoju artystycznym i kulturalnym. Co więcej, położenie w sąsiedztwie stadionu miejskiego i akwenu zwanego potocznie Jeziórkami, stwarza możliwości do realizacji plenerowych koncertów, spektakli ulicznych, pokazów pirotechnicznych, iluminacji świetlnych, czy atrakcji rekreacyjno-sportowych na akwenu, bądź płycie stadionu.

Podstawowym zadaniem CKiSz jest tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań, a w szczególności prowadzenie edukacji kulturalnej. Służy temu ciekawy program zajęć, warsztatów, imprez, spotkań oraz wykwalifikowana kadra. W Centrum Kultury i Sztuki działają obecnie:

- Grupy Teatralne: „Ładne kwiatki”, „Pingwiny” i „Złodzieje oklasków”,
- Zespoły Tańca Nowoczesnego: „Fresh”, „Iskry”, „Freak Mini”, „Freak Junior”, „Freak”,
- Ludowy Zespół Artystyczny „KASZTELANKA”: Grupa Młodzieżowa, Grupa dziecięca, Grupa Oldboy,
- Kapela „Kasztelanka”,
- Zespoły Wokalne: „Fermatka”, „Dziewczyny Karola”, soliści wokalni,
- Szkoła Tańca „ART. DANCE”,
- Sierpecki Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Młodzieżowy Wolontariat Artystyczny,
- Grupa Dorosłych Plastyków „IMPRESJA”.

Ponadto odbywają się zajęcia świetlicowe dla przedszkolaków i młodszych dzieci szkół podstawowych, indywidualne zajęcia teatralne dla osób dorosłych, zajęcia plastyczne typu: rzeźba w drewnie dla dzieci i dorosłych, ceramika dla dzieci i dorosłych, malowanie na szkle, jedwabiu, batik dla dorosłych, rysunek, malarstwo dla dzieci i młodzieży, zajęcia w pracowni komputerowej dla dzieci, dorosłych. Prowadzone są warsztaty plastyczne, teatralne, recytatorskie, reportażowe, taneczne, wokalne, szkolenia dla nauczycieli z zakresu teatru i dramy. Odbywają się również zajęcia taneczne zumbi oraz aerobic dla dorosłych. CKiSz, jako organizator projektów kulturalnych o charakterze interdyscyplinarnym, które otwierają uczestników na Europę, jest tym szczególnym miejscem, gdzie spotyka się i odczuwa obecność wartości, czyli wzajemny szacunek, wysoką kulturę osobistą, estetykę, piękno i bogactwo ludzkiej duszy. Stwarza sprzyjające warunki dla wysokiej sztuki takiej jak: koncerty symfoniczne, operowo-operetkowe, fortepianowe, recitale, spektakle teatralne, rewie taneczne, musicale, podwieczorki z artystami, kawiarniane spotkania artystyczne. Jest także miejscem dla twórców debiutujących, sceną dla nowych trendów i zjawisk w sztuce.

Centrum Kultury i Sztuki jest organizatorem ważnych wydarzeń kulturalnych w mieście, regionie i kraju. Różnorodna i rozwijająca się oferta kulturalna, której przykładem może być organizowany od 23 lat Ogólnopolski Plener Plastyczny, Ogólnopolski Festiwal Teatru, Piosenki, Tańca „Kwiecień-Plecień”, Ogólnopolski Konkurs Młodych Indywidualności Muzycznych im. Tadeusza Paciorkiewicza, Kasztelański Przegląd Zespołów Folklorystycznych, Letnia Akademia Sztuki oraz inne zajęcia i warsztaty artystyczne podczas ferii zimowych i wakacji, Plener Plastyczny dla dzieci „Mała sztaluga”, liczne wystawy plastyczne w Galerii Sztuki im. Stefana Tamowskiego znanych w kraju artystów malarzy, rzeźbiarzy, Noc DJ oraz Sierpecki Festiwal Smaków – koncerty plenerowe, Sierpecka Noc Świętojańska, Jesienne Spotkania z Muzyką, Sierpeckie Mikołajki, Sylwester z Kulturą. To także konkursy recytatorskie, plastyczne, fotograficzne, akcje charytatywne w tym organizacja sztabu WOŚP, Sierpeckie Spotkania Muzyczne czyli cykl koncertów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Strategia rozwoju CKiSz na lata 2016-2025 dostosowana została do potencjałów, którymi dysponuje instytucja oraz do potrzeb społeczności lokalnej. Strategia wyznacza cele skoncentrowane na uzyskaniu określonych efektów o charakterze edukacyjnym, twórczym, społecznym i finansowym.

Centrum Kultury i Sztuki kontynuuje współpracę z wieloma domami kultury na Mazowszu, instytucjami, organizacjami upowszechniającymi kulturę oraz placówkami oświatowymi na terenie Polski. Planuje rozpocząć współpracę z miastami partnerskimi: Złote Morawce na Słowacji oraz Kavadarci w Macedonii, proponując Międzynarodowe Warsztaty Artystyczne dla uzdolnionej grupy dziecięco-młodzieżowej. W dalszym ciągu zamierza organizować imprezy o różnorodnym charakterze, które zmotywują lokalną społeczność do czynnego uczestnictwa w kulturze.

W uznaniu zasług dla Miasta, Uchwałą Nr 152/XVIII/2008 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 4 czerwca 2008 roku, przyznano Domowi Kultury Medal (obecnie CKiSz) „Zasłużony Dla Miasta Sierpca”. Stanowi to wyraz uznania dla dotychczasowej działalności instytucji, a zarazem przekonania o jej potencjale i wysokim poziomie atrakcyjności, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Zdjęcie 9. Centrum Kultury i Sztuki, im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Źródło: <http://ckisz.n.sierpc.pl>

Placówki kultury to niezwykle ważne miejsca na społecznej mapie Polski. Centrum Kultury i Sztuki w Sierpcu, jest tego najlepszym przykładem. Stworzyło bowiem idealne warunki do realizacji nowych i kontynuacji już sprawdzonych form działalności. Zapisały się one trwale w kalendarzu imprez miejskich, regionalnych, krajowych. Jest to promocja miasta o zasięgu regionalnym, krajowym oraz światowym.

Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpca

Miasto Sierpc Uchwałą Rady Miejskiej Sierpca z dnia 4 kwietnia 2007 roku powołało Pracownię Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpc. Instytucja zajmuje się dokumentowaniem i opracowywaniem historii Sierpca, zarówno dziejów minionych, jak również wydarzeń bieżących. Jednostka funkcjonowanie rozpoczęła 13 sierpnia 2007 roku rozpoczynając od pozyskiwania materiałów. Przez prawie dwa lata funkcjonowała jako jednostka jednoosobowa, mimo to pozyskała kilka tysięcy fotografii, dokumentów, przeprowadziła wywiady z wybranymi osobami oraz organizowała spotkania z grupami uczniów, osobami odwiedzającymi Sierpc.

Pracownia Dokumentacji Dziejów jest instytucją, której głównym statutowym celem jest gromadzenie i opracowywanie szeroko pojętej wiedzy na temat historii Sierpca i Ziemi Sierpeckiej na potrzeby Miasta Sierpca. Materiały pozyskiwane są zarówno poprzez kwerendy biblioteczne i archiwalne, jak również od instytucji i osób prywatnych.

Pracownia nastawiona jest głównie na pozyskiwanie m.in.:

- Dokumentów,
- Fotografii,
- Zapisów rozmów, wywiadów i wspomnień,
- Dokumentacji teraźniejszości Sierpca, zmiany zabudowy, uroczystych i istotnych wydarzenia, gromadzenie wycinków prasowych i kopii artykułów, wykonywanie fotografii porównawczych „stare – nowe”,
- Dokumentacji pozostałości materialnych; monety, militaria, historyczne pozostałości materialne, inne przedmioty związane z Sierpcem i Ziemią Sierpecką.

Z założenia Pracownia może stać się w przyszłości lokalnym archiwum i muzeum regionalnym, z profesjonalną pracownią digitalizacji, pracownią naukową, pomieszczeniami wystawowymi wykorzystującymi technologię cyfrową oraz magazynowymi spełniającymi określone normy przechowywania archiwaliów.

Do zakresu prac Pracowni należą m.in.:

- Współpraca z placówkami oświatowymi na terenie powiatu sierpeckiego oraz parafiami,
- Spotkania i współpraca z młodzieżą szkolną,
- Współpraca z lokalnymi mediami np. tematyczne artykuły wykorzystujące stare fotografie,
- Praca dokumentacyjna oraz szeroko pojęta współorganizacja z Miastem Sierpc w ramach badań archeologicznych na terenie miasta, w szczególności dotycząca odkrycia sierpeckiego zamku,
- Opracowywanie i zamieszczanie tablic informacyjnych przy sierpeckich zabytkach, miejscach związanych z dziejami miasta i regionu,
- Wydawanie serii publikacji „Sierpc w starej fotografii”,
- Współpraca przy wydawaniu publikacji historycznych,

- Współorganizacja imprez tematycznych, spotkań, konferencji,
- Organizacja wystaw tematycznych,
- Prowadzenie strony internetowej oraz fanpage Pracowni.

Od 2015 roku Pracownia Dokumentacji posiada profil internetowy (fanpage internetowy), który cieszy się ciągle rosnącą popularnością i za którego pomocą udało się dotrzeć do nowej rzeszy odbiorców pozyskując przy tym nowe materiały (głównie fotografie) - co jest jednym z głównych jej zadań. Obecnie Pracownia zatrudnia dwóch pracowników w pełnym wymiarze godzin. Możemy pochwalić się zgromadzonymi w formie cyfrowej materiałami ikonograficznymi i dokumentami dotyczącymi miasta Sierpca liczącymi kilkanaście tysięcy plików.

Muzeum Wsi Mazowieckiej oraz Ratusz

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu tworzą: skansen, ratusz oraz Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu. Instytucja jest placówką wielodziałową, której nadrzędnym celem jest ochrona zabytków budownictwa ludowego oraz wszystkich procesów związanych z kulturą ludową regionu północno – zachodniego Mazowsza. Misją Muzeum jest ochrona obszarów dziedzictwa narodowego, korespondujących z szeroko pojętą tematyką budownictwa ludowego przełomu XIX i XX wieku, a także kulturą ludową wsi mazowieckiej oraz historią regionu. Zadania te realizowane są na wielu różnorodnych polach i poprzez szereg działań, m.in.: pozyskiwanie, opracowywanie i konserwację muzealiów, przygotowywanie wystaw, konferencji, prowadzenie działalności naukowej, opracowywanie oraz wydawanie publikacji, a także poprzez organizację imprez plenerowych, lekcji muzealnych i pokazów. Za sprawą prezentowanej ekspozycji Muzeum popularyzuje wiedzę na temat życia codziennego i obrzędowości dorocznej wsi mazowieckiej oraz jej miejsca w kulturze narodowej. Przekraczając progi sierpeckiego skansenu można zobaczyć nie tylko budynki przełomu XIX i XX wieku, ale również kompletnie wyposażone wnętrza i zgodne z dorocznym kalendarzem ekspozycje, obrazujące życie mieszkańców mazowieckiej wsi.

Zdjęcie 10. Muzeum Wsi Mazowieckiej

Źródło: <http://mwmkskansen.pl/>

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu nie ogranicza się wyłącznie do ochrony dóbr kultury oraz kształtowania tożsamości narodowej, społecznej i kulturowej. Prowadzi działalność edukacyjną, kulturalną i naukową, sprzyja wypoczynkowi i rekreacji, dba o rozwój intelektualny, pielęgnuje więzi międzyludzkie. Instytucji towarzyszy koncepcja nieustannego rozwoju i doskonalenia oraz dążenia do popularyzacji zbiorów w możliwie najszerszym zakresie. Wszystkie podejmowane i planowane na przyszłość działania mają na celu upowszechnianie kultury ludowej i folkloru Mazowsza wśród całego przekroju wiekowego społeczeństwa.

Skansen w Sierpcu należy do największych muzeów na wolnym powietrzu w Polsce. Istniejąca już na terenie skansenu wieś rzędowa została zrekonstruowana niemal w pełnym zakresie. Odtworzone z troską o szczegóły zabudowania: chalupy, budynki gospodarcze, stodoły, a także drobna architektura w postaci przydrożnych kapliczek i pasiek dają pełny obraz „rzędówki”. Prezentowana ekspozycja muzealna cieszy się rosnącym z każdym kolejnym rokiem zainteresowaniem turystów. W perspektywie najbliższych lat planowane są uzupełnienia o drobne elementy zabudowy przestrzennej, a także rekonstrukcje kolejnego typu wsi – wsi przydrożnej.

W ostatnim czasie w muzeum podjęto kroki zmierzające do ochrony muzealnych zbiorów przed upływem czasu oraz zwiększenia ich dostępności poprzez digitalizację. Procesowi poddano wszystkie muzealne eksponaty, które zostały opisane i sfotografowane. Nadrzędną misją, jaka przyświeca tym działaniom jest stworzenie jak najdokładniejszych kopii cyfrowych i opisów, zabezpieczających obiekty muzealne przed działaniem czasu oraz upowszechnianie wiedzy o zgromadzonych zbiorach szerokiemu gronu odbiorców w domenie publicznej.

Od wielu lat Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu stara się w jak najpełniejszy sposób wykorzystać piękno usytuowania skansenu oraz bogactwo tutejszej fauny i flory. W ramach oferty zajęć przyrodniczych prowadzone są zajęcia na świeżym powietrzu wykorzystujące trzy dostępne obecnie ścieżki edukacyjno-przyrodnicze.

Sport i rekreacja

Zadania własne Miasta Sierpc w zakresie kultury fizycznej realizuje Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR). MOSiR jest samorządową jednostką organizacyjną, której organem założycielskim jest Miasto Sierpc.

Do najważniejszych zadań MOSiR-u w Sierpcu należy pozyskiwanie, a także przygotowywanie lokalnej społeczności miasta do aktywnego uczestniczenia w kulturze fizycznej, a także propagowanie zdrowego trybu życia. W ramach działań związanych z kulturą fizyczną ośrodek tworzy, utrzymuje i zarządza obiektami i urządzeniami sportowymi oraz terenami rekreacyjnymi, które stanowią mienie komunalne. MOSiR ma w swoich zadaniach także organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych w sposób zapewniający optymalne zaspokojenie potrzeb społecznych oraz efektywne wykorzystanie obiektów i urządzeń, którymi zarządza.

Ośrodek współpracuje z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami, placówkami oświatowymi i kulturalnymi działającymi na terenie miasta, a także zapewnia możliwość bezpiecznego uprawiania sportu osobom zrzeszonym w organizacjach działających w zakresie kultury fizycznej.

Działania na rzecz propagowania aktywności sportowej, czynnego spędzania wolnego czasu i zdrowego życia na terenie miasta prowadzą również organizacje pozarządowe.

Bazę sportową na terenie Miasta Sierpca tworzy: stadion z boiskiem do piłki nożnej i bieżnią oraz boiskiem treningowym, kryta pływalnia z basenami dużym i małym, dwie hale sportowe: pełnowymiarowa hala sportowa przy Szkole Podstawowej Nr 2 oraz pełnowymiarowa hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym, 5 sal gimnastycznych, siłownie zewnętrzne przy ul. Farnej, ul. Jana Pawła II, ul. Paderewskiego, ul. Świętokrzyskiej (Jeziórka), ul. Płockiej (MOSiR), na terenie Zarządu Osiedla nr 1, przy Szkole Podstawowej nr 2, a także ogródki i place zabaw oraz skate park.

Istniejąca infrastruktura sportowa nie gwarantuje jednak możliwości rozwoju dzieci w zakresie piłki nożnej oraz w dziedzinach lekkoatletycznych (w tym około 100 dzieci z Akademii Piłki Nożnej oraz brak możliwości rozwoju lekkoatletyki dla uczniów sierpeckich szkół). Odpowiedzią na te problemy jest budowa nowego Stadionu Miejskiego o profilu piłkarsko-lekkoatletycznym.

W Sierpcu największym zainteresowaniem mieszkańców cieszą się następujące dyscypliny sportowe: piłka ręczna, piłka nożna, trójbój siłowy i lekkoatletyka oraz pływanie.

W Sierpcu działają następujące kluby sportowe, zrzeszające osoby uprawiające sport kwalifikowany:

- MKS MAZUR SIERPC
  - piłka ręczna mężczyzn – I liga,
  - drużyna juniorów młodszych – liga okręgowa,
  - grupy dziecięce – nauka podstaw gry w piłkę ręczną.

- MKS KASZTELAN SIERPC
  - piłka nożna mężczyzn – liga okręgowa,
  - drużyna juniorów – liga okręgowa,
  - drużyna trampkarzy – liga płocka,
  - Akademia Piłki Nożnej - dla dzieci.

- KS TAEYKON SIERPC
  - taekwondo olimpijskie – turnieje indywidualne dzieci i młodzieży szkolnej.

- KS DYNAMO SIERPC
  - Turystyka piesza, turystyka rowerowa, maratony rowerowe.

- KS SZLIF SIERPC
  - turystyka motorowa, pokazy.

- KP SHARK
  - pływanie.

Dodatkowo na terenie Sierpca prężnie działają podmioty organizujące sport masowy na terenie miasta. Szkolny Związek sportowy może się poszczycić organizacją średnio dziewięćdziesięciu imprez sportowych rocznie w czternastu dyscyplinach sportowych dla szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Kubus” zajmuje się organizacją zajęć rekreacyjnych, średnio jest to pięćdziesiąt imprez sportowo-rekreacyjnych rocznie.

W corocznym kalendarzu cyklicznych imprez sportowych, jakie odbywają się w Sierpcu można zaliczyć:

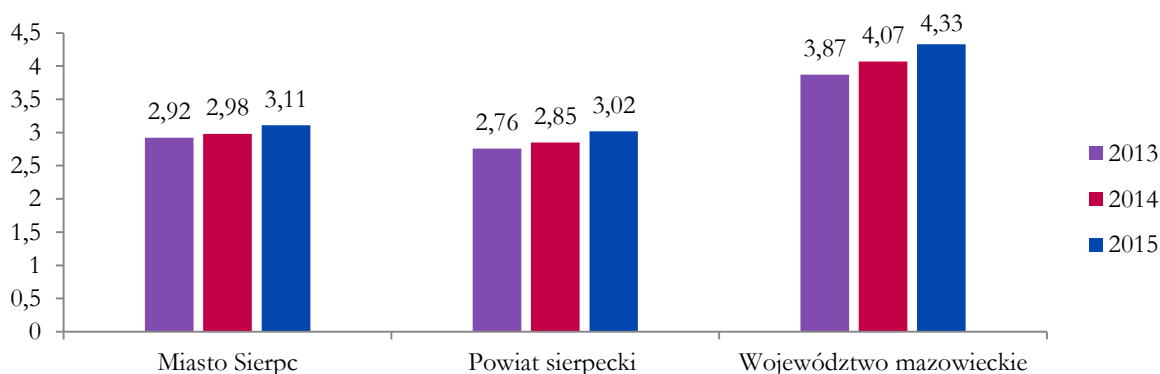
- miejską ligę piłki siatkowej (11 edycji),
- biegi Sierpienicy (11 edycji),
- bieg im Z. Krzyszkowiaka (5 edycji),
- bieg Niepodległości (5 edycji),
- biegi pamięci narodowej (5 edycji),
- sierpecki mini maraton (25 edycji),
- grand prix w tenisie stołowym (7 edycji),
- grand prix w piłce siatkowej plażowej (7 edycji),
- memoriał im . R. Bramczewskiego (23 edycje),
- zawody w sportach siłowych (7 edycji),
- akcje „lato w mieście i zima w mieście” (7 edycji),
- grand prix w badmintonie (3 edycje),
- memoriał im W.Szelenbauma w brydżu sportowym (15 edycji).

Działalność organizacji pozarządowych

Miasto Sierpc współpracuje z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 roku, poz. 239) oraz wspiera ich działalność.

Według danych z Banku Danych Lokalnych liczba organizacji społecznych, fundacji i stowarzyszeń na terenie miasta na przestrzeni ostatnich lat zwiększała się systematycznie. Liczba tego typu podmiotów przypadająca na 1000 mieszkańców w Sierpcu jest wyższa niż ich średnia liczba w całym powiecie sierpeckim. Jednocześnie jednak zarówno miasto, jak i powiat odbiegają w tej kwestii od średnich wyników w województwie mazowieckim.

Wykres 19. Liczba organizacji społecznych, fundacji i stowarzyszeń przypadających na 1000 mieszkańców na terenie Miasta Sierpc, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 - 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL.

Współpraca Miasta Sierpca z podmiotami Programu opiera się na następujących zasadach: pomocy, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Każdego roku zostaje opracowany Roczny Program Współpracy Miasta Sierpca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, który poprzedzają wcześniejsze konsultacje. Konsultacje mają charakter współpracy osobistej, elektronicznej i telefonicznej z pracownikiem wyznaczonym przez Burmistrza Miasta Sierpca do współpracy z organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest podstawowym dokumentem, który opisuje zasady współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a działającymi na danym terenie organizacjami pozarządowymi. Celem Roczego Programu Współpracy Miasta Sierpca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest efektywne wykorzystanie społecznej aktywności, służącej pełniejszemu zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Miasta.

Zasadniczym celem jest budowanie partnerstwa między samorządem i podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego oraz umacnianie, w świadomości społecznej, poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie i wspólnotę lokalną.

Cele szczegółowe Programu:

- zwiększenie wpływu mieszkańców na kreowanie polityki społecznej w mieście,
- tworzenie warunków do budowania współpracy między samorządem i organizacjami pozarządowymi,
- określenie priorytetowych zadań publicznych,
- zapewnienie organizacjom możliwie najlepszych warunków do prowadzenia działalności na terenie miasta,
- wspieranie lokalnych inicjatyw, nowatorskich rozwiązań zwiększających świadomość obywatelską społeczeństwa oraz działań służących integracji społecznej mieszkańców Sierpca,
- zabezpieczenie środków finansowych na dofinansowanie zadań publicznych,
- promowanie osiągnięć sektora pozarządowego oraz prezentacja jego dorobku.

Zadania wyznaczone na rok 2015 zostały zrealizowane zgodnie z planem. Stowarzyszenia w ramach realizacji zadań publicznych, organizowały turnieje piłki nożnej i ręcznej, zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, rozgrywki, mecze okręgowej ligi seniorów w piłce nożnej, prowadziły imprezy rekreacyjno-sportowe, rozgrywki piłki ręcznej dziewcząt, udział w olimpiadach krajowych i zagranicznych w Taekwando, przeprowadzały szkolenia dla dziewcząt i chłopców w sekcji piłki ręcznej, organizowały obozy sportowe, rajdy rowerowe oraz zawody pływackie. Zorganizowano Rodzinny Marsz Zdrowia wzdłuż Sierpienicy, VII Otwarty Turniej Tenisa, Harcerskie Zwyczaje Bożonarodzeniowe, XVIII Przegląd Twórczości Emeryckich Zespołów Artystycznych. Wydano publikację pt. „Ziemia sierpecka – znana i nieznaną. Przewodnik historyczno-krajoznawczy” część II. Odbył się „Dzień Białej Laski”, „XII Sierpecki Dzień Osób Niepełnosprawnych”, zorganizowano obóz p.n. „Lato Sierpeckich Zuchów i Harcerzy na Słupi” i kolonie dla dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych patologią. Przeprowadzono konkursy i olimpiadę dot. zdrowia. Odbyło się spotkanie wigilijne i impreza MotoSerce, turniej tańca oraz wzięto udział XII Międzynarodowym Festiwalu Folkloru dzieci i młodzieży „Tęcza” w Elku. Przekazano również dotację na wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2015 roku dotacje na wsparcie realizacji zadań publicznych od Miasta Sierpc otrzymały 23 organizacje w podziale na działania z zakresu:

„Upowszechnianie sportu i organizacja imprez sportowych”

- KS Taeykon,
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy,
- UKS „Leonium” przy Gimnazjum Publicznym im. Leona Wetmańskiego w Sierpcu,
- TKKF „Kubuś”,
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Mazur”,
- UKS „Serw” przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Sierpcu,
- Klub Pływacki Shark,
- MKS Kasztelan,
- Klub Sportowy Falcon,
- Klub Rowerowy Dynamo.

„Upowszechnianie i organizacji imprez kulturalnych ”:

- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Sierpeckiej,
- Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego, Hufiec Sierpc,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ludowego Zespołu Artystycznego „Kasztelanka”.

„Organizacja kolonii i obozów oraz inne form wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży”:

- Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego, Hufiec Sierpc,
- KS Taeykon.

„Program polityki zdrowotnej”:

- Polski Czerwony Krzyż,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Chorych na Raka „Szansa na Życie”
- Polski Związek Niewidomych, Koło w Sierpcu,
- Sierpeckie Stowarzyszenie Motocyklistów „SzliF”,
- Stowarzyszenie Chorych na SM ich Opiekunów i Przyjaciół w Sierpcu,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Miejsko-Gminne Koło „Nadzieja”.

„Profilaktyki przeciwdziałania alkoholizmowi”:

- MKS Kasztelan,
- Towarzystwo Nasze Szwederowo,
- Rejonowe Płockie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych:

- Polski Czerwony Krzyż,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Dodatkowo w mieście odbywają się imprezy cykliczne promujące zarówno zdrowy styl życia, pomoc potrzebującym, a także aktywność społeczną i kulturową. Należą do nich:

- Przegląd Twórczości Emeryckich Zespołów Artystycznych,
- Harcerskie Zwyczaje Bożonarodzeniowe,
- Konkurs „Może pomóc mi kropelka Twojej krwi”,
- Pierwsza pomoc przedlekarska dla III klas gimnazjum,
- Konkurs plastyczny „Krwiodawstwo w oczach dziecka”,
- Ogólnopolska Olimpiada Zdrowego Stylu Życia,
- Sierpecki dzień osób niepełnosprawnych „Integracja”,
- MotoSerce,
- Rodzinny marsz zdrowia wzdłuż Sierpienicy,
- „Dzień Białej Łaski”.

Kluczowe wnioski i obserwacje

Tabela 17. Kluczowe wnioski i obserwacje w sferze społecznej

Kluczowe wnioski i obserwacje	
+	W Mieście Sierpcu obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym, a także niekorzystnym dla miasta saldem migracji. Podobne trendy zauważalne są również na terenie powiatu sierpeckiego i całej Polski. Wyjątkiem jest sytuacja demograficzna w województwie mazowieckim, gdzie w 2015 roku odnotowano dodatni przyrost naturalny.
+	W strukturze wiekowej miasta przeważają osoby w wieku produkcyjnym, jednak wyraźna jest ogólnokrajowa tendencja starzenia się społeczeństwa, to znaczy wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności.
+	W przeciągu najbliższych lat (do 2025 roku) prognozuje się, że liczba mieszkańców spadnie o około tysiąc osób. Jednocześnie znacznie wzrośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, przy bardzo wyraźnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.
+	W ciągu ostatnich 5 lat na terenie miasta zauważalny jest wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (jednocześnie wyjątkiem jest rok 2015, gdzie wsparcie tego typu zostało udzielone mniejszej liczbie osób niż w roku poprzednim). Liczba beneficjentów pomocy społecznej w porównaniu z rokiem 2011 wzrosła o przeszło 500 osób. Z pomocy społecznej korzysta 8,6% mieszkańców miasta.
+	Na terenie Sierpca istnieje baza do prowadzenia działań skierowanych do osób starszych i niesamodzielnych w postaci Dziennego Domu Pomocy Społecznej wraz ze stolówką zapewniającą darmowe posiłki dla osób najbiedniejszych, a także Środowiskowe Ognisko Wychowawcze kierujące swoje działania do dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W MOPS świadczone jest również poradnictwo specjalistyczne (m.in. poradnictwo specjalistyczne). Ośrodek Pomocy Społecznej nie zatrudnia opiekunek świadczących usługi opiekuńcze. Tego typu działania prowadzone są przez organizacje: Polski Czerwony Krzyż i Polski Komitet Pomocy Społecznej.
+	Na terenie Sierpca opiekę zdrowotną zapewnia Szpital im. Juliusza Babińskiego działający jako Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz inne publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (łącznie 15 instytucji). Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielanej mieszkańcom miasta corocznie wzrasta.
+	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Sierpcu systematycznie wzrasta. Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat uczęszczających do przedszkola dla miasta jest o 15 p.p. wyższy od wskaźnika dla całego powiatu (w Sierpcu jest to 81,1%, natomiast na terenie powiatu 66,3%). Sytuacja ta jest jednak mniej korzystna w porównaniu do całego województwa, gdzie wychowaniem przedszkolnym objętych jest 89,6% najmłodszych.
+	Sierpc charakteryzuje się bardzo wysokimi wskaźnikami skolaryzacji netto i brutto w porównaniu do średniej dla powiatu oraz województwa (zarówno w przypadku szkół podstawowych, jak i gimnazjów).

✚	Poziom kształcenia na poziomie podstawowym, jak również gimnazjalnym w Sierpcu jest wyższy niż poziom nauczania w powiecie sierpeckim. Wyniki testów kończących poszczególne poziomy kształcenia odbiegają jednak negatywnie od średnich wyników osiągniętych przez uczniów w województwie mazowieckim.
✚	W celu podniesienia poziomu kształcenia na podstawowym i gimnazjalnym poziomie kształcenia w sierpeckich szkołach realizowane są projekty edukacyjne mające na celu rozbudzenie zainteresowań uczniów oraz indywidualizację nauczania. Co więcej, do oferty szkół wprowadzane są innowacje pedagogiczne, które mają przynieść pozytywne skutki w procesie podnoszenia jakości kształcenia.
✚	Poziom kształcenia w liceach ogólnokształcących i technikach na terenie Sierpca jest zróżnicowany. Zdawalności egzaminów maturalnych w obu typach szkół jest wyższy niż średni wynik dla województwa. W przypadku odsetka osób pozytywnie kończących egzamin maturalny w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych wyższy procent zdawalności odnotowywany jest w mieście, natomiast w przypadku liceów nieznacznie lepiej wypada powiat.
✚	Na terenie Sierpca realizowane są liczne działania prewencyjne oraz działania profilaktyczne mające na celu wzrost poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta, w tym także działania nakierowane na współpracę ze szkołami – patrole z udziałem uczniów sierpeckich szkół. Komenda Powiatowa Policji w ciągu ostatnich lat odnotowała spadek liczby interwencji, co świadczy o wzroście poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta.
✚	Miasto Sierpc posiada na swoim terenie instytucje kultury, których oferta skierowana jest zarówno do mieszkańców, jak i turystów. Na terenie miasta działają: Miejska Biblioteka Publiczna, nowoczesne Centrum Kultury i Sztuki, Pracownia Dokumentacji Dziejów Sierpca, Muzeum Wsi Mazowieckiej oraz zabytkowy Ratusz. Oferta kulturalna miasta skierowana jest do różnorodnej grupy odbiorców.
✚	Sierpc posiada infrastrukturę sportowo-rekreacyjną w postaci boisk sportowych, pływalni, przyszkolnych hal sportowych, siłowni zewnętrznych i placów zabaw dla najmłodszych. Na terenie miasta działają kluby sportowe oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz propagowania aktywności sportowej.
✚	Na terenie Sierpca działają organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) i corocznie ich liczba wzrasta. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba organizacji trzeciosektorowych jest wyższa niż ich średnia liczba w powiecie sierpeckim.

Źródło: *opracowanie własne.*

Gospodarka

Podmioty gospodarcze

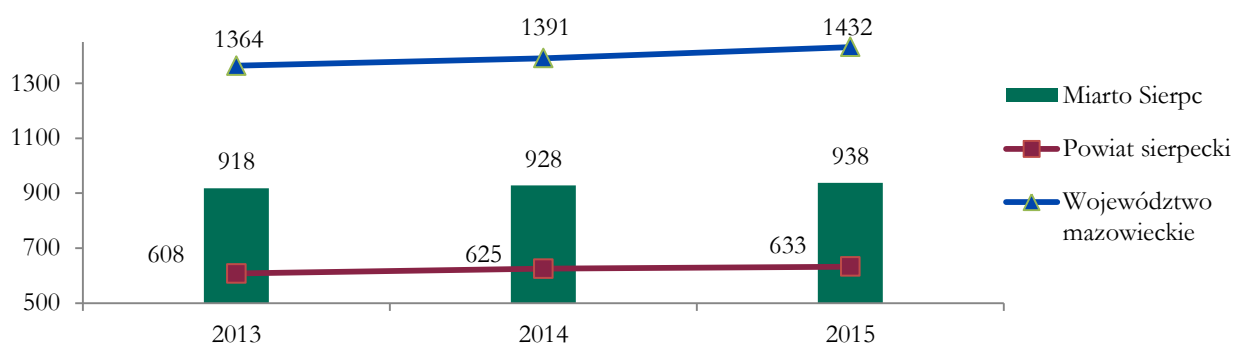
Miasto Sierpc jest prężnym ośrodkiem przemysłowo-handlowym powiatu sierpeckiego. W mieście zarejestrowane są podmioty reprezentujące różnorodne branże, przede wszystkim handel i usługi, przetwórstwo rolno-spożywcze, transport, produkcję odzieżową, meblarstwo, przemysł metalowy. Sektorem, w którym zatrudniona jest największa liczba pracowników są zakłady przetwórcze i firmy prywatne. Największymi przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie miasta są:

Nazwa przedsiębiorstwa
Kasztelan Browar Sierpc
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sierpcu
Hollywood Textile Service Sp. z o.o.
P.U.H. Export-Import A. Lipiński
Zakład Przetwórstwa Mięsa Olewnik W.Olewnik Sp.j.
Budexpol Sp. z o.o.
Zakład Produkcji czekolady i Artykułów Cukierniczych „Wiepol”
GMN Techmet Sp.z o.o.
P.B.W.-M. „Melbud” Sp. z o.o.
PPHUiT „MARTER” Górecki Sp.j.
METAL-CARO-PLAST Sp. z o.o.
PW SKRAWMET W.Olejniczak, S.Solka i J.Stachurski Sp.j.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

W okresie od 2013 do 2015 roku liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON sukcesywnie rosła. W 2013 roku w rejestrze tym widniało 918 przedsiębiorstw przypadających na 10 tysięcy mieszkańców, natomiast w 2015 było ich już 938. Miasto Sierpc pod tym względem plasuje się powyżej średniej dla całego powiatu sierpeckiego (633 podmioty na 10 tys. mieszkańców). Wynik ten świadczy o wyższym poziomie rozwoju gospodarczego miasta w porównaniu do powiatu. Liczba podmiotów gospodarczych w Sierpcu odbiega jednak od liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie województwa mazowieckiego, gdzie w 2015 roku w rejestrze REGON widniały 1432 przedsiębiorstwa.

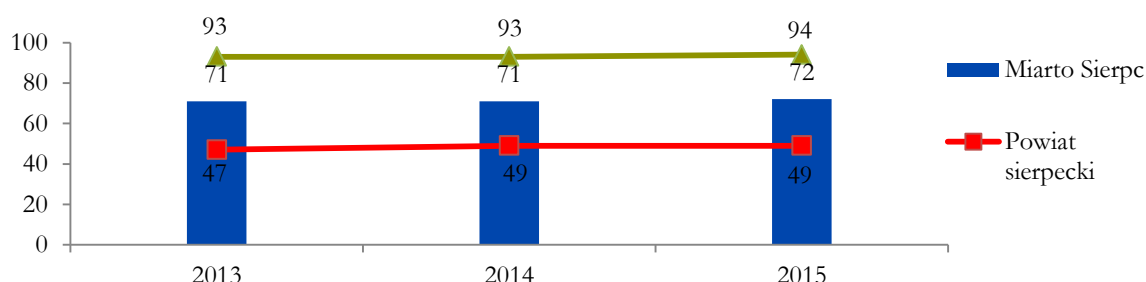
Wykres 20. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców na terenie Miasta Sierpc, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 - 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przypadająca na 1000 mieszkańców również jest wyższa w przypadku Miasta Sierpca niż średnia dla powiatu sierpeckiego. W 2015 na terenie miasta działalność prowadziły 72 osoby (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców), natomiast w powiecie było ich 49. Podobnie jak w przypadku podmiotów gospodarczych widniejących w rejestrze REGON, liczba osób fizycznych, które prowadzą działalność gospodarczą w województwie przewyższała wielkość danego wskaźnika dla Miasta Sierpc.

Wykres 21. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców na terenie Miasta Sierpc, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 - 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL.

W przeciągu ostatnich trzech lat na terenie Sierpca zauważalny jest progres jeśli chodzi o liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Podobna tendencja ma miejsce na terenie powiatu i całego województwa mazowieckiego, z czego można wyciągnąć wnioski o pozytywne trendy w rozwoju gospodarczym regionu.

Analizując wskaźnik rozwoju gospodarczego mierzony na podstawie liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta sytuację danego obszaru można określić jako stabilną z tendencją wzrostową – w ciągu ostatnich trzech lat zarówno na terenie miasta, powiatu i województwa odnotowano wzrost o jedną lub dwie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Województwo mazowieckie w porównaniu do całego kraju jest regionem rozwijającym się najbardziej dynamicznie. Mazowsze posiada ogromny potencjał, zarówno gospodarczy, naukowy jak i społeczny, jednak jest obszarem wewnątrznie zróżnicowanym pod względem rozwoju gospodarczego i poziomu innowacyjności. Ta wewnątrzregionalna polaryzacja spowodowana jest koncentracją zasobów ludzkich, wysoko wykwalifikowanej kadry oraz rozwiniętej infrastruktury społecznej, technicznej i naukowej oraz sieci komunikacyjnej w Warszawie i jej najbliższej okolicy. Pozostały obszar województwa to głównie obszary rolnicze.

Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku zakłada szczególne wsparcie dla czterech branż zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami regionu mazowieckiego, czyli obszarami, które mają szczególnie istotny wpływ na rozwój gospodarczy regionu oraz posiadają silne zaplecze naukowe prowadzące wysoko zaawansowane badania, które mogą stanowić podstawę rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw na danym obszarze. Do inteligentnych specjalizacji Mazowsza należą⁴:

- I. Bezpieczna żywność, w tym:
  - produkcja żywności,
  - dystrybucja,
  - żywność wysokiej jakości,
  - minimalizowanie wpływu na środowisko (zrównoważony rozwój),
  - bezpieczeństwo odbiorcy.
- II. Inteligentne systemy zarządzania, w tym:
  - rozwiązania infrastrukturalne,
  - bezpieczeństwo i monitoring,
  - efektywność surowcowa i energetyczna.
- III. Nowoczesne usługi dla biznesu, w tym:
  - wsparcie kapitałowe i infrastrukturalne,
  - zasób wiedzy,
  - usprawnianie procesów,
- IV. Wysoka jakość życia, w tym:
  - edukacja,
  - zdrowie,
  - bezpieczeństwo,
  - praca,
  - czas wolny.

Sierpc czynnie przyczynia się do realizacji przedsięwzięć mających na celu rozwój przedsiębiorczości na terenie miasta, między innymi poprzez organizację targów przedsiębiorczości i misji gospodarczych, jak również Sierpeckiego Forum Gospodarczego, podczas którego przedsiębiorcy mają możliwość zapoznać się z problematyką zarządzania strategią firmy, zamówień publicznych, prawnych aspektów zawierania umów oraz współpracy biznesu z nauką. W trakcie forum uczestnicy mogą również skorzystać z indywidualnego doradztwa, wymienić doświadczenia oraz znaleźć odpowiedź na wiele nurtujących ich problemów, związanych z prowadzoną działalnością. Co więcej, w ramach projektu pn. „Wspieranie przedsiębiorczości dla pomyślności rozwoju Ziemi Sierpeckiej”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013, Działanie 1.7 „Promocja Gospodarcza”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Miasto Sierpc opracowało i wydało materiały promocyjno-informacyjne, a także została opracowana mapa dla potencjalnych inwestorów z zaznaczonymi terenami inwestycyjnymi, ulotki dwujęzyczne, przedstawiające potencjał. Dzięki realizacji projektu o wartości 400 tys. zł, sierpeccy przedsiębiorcy podpisali wiele kontraktów o wartości przekraczającej 1 mln zł, co przyczyniło się również do zwiększenia zatrudnienia na terenie miasta. W perspektywie najbliższych lat planowane są kolejne działania wspierające sierpeckich przedsiębiorców.

W ramach projektu utworzony został serwis internetowy www.e-sierpc.pl, którego celem jest promocja atrakcyjności inwestycyjnej regionu, a także prezentacja informacji poruszających zagadnienia związane z inwestycjami realizowanymi, bądź dopiero planowanymi, w regionie. Dodatkowo, w serwisie

---

⁴ Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku, System wspierania innowacyjności oraz inteligentna specjalizacja regionu.

przedstawiane są zagadnienia dotyczące szeroko pojętych innowacji, a także możliwości współpracy sektora przedsiębiorczego z pracownikami naukowymi wyższych uczelni technicznych, celem podjęcia współpracy w ramach transferu technologii. Serwis internetowy e-sierpc.pl prezentuje także bazę danych terenów inwestycyjnych.

Tereny inwestycyjne

Miasto podjęło intensywne prace nad wytyczeniem i docelowym kompleksowym przygotowaniem terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów. Większość ciekawych pod względem lokalizacji terenów znajduje się przy głównej trasie nr 10 prowadzącej z Warszawy do Torunia. Są to grunty położone przy drodze krajowej, gdzie codziennie ruch samochodowy jest bardzo intensywny ze względu na bliskość takich dużych miast jak: Płock – 40km, Toruń – 80 km i Warszawa – 125 km. Jest to bardzo dobra lokalizacja na inwestycje zarówno w sektorze produkcyjnym, jak i usługowym. Czynnikiem pozytywnie wpływającymi na atrakcyjność terenów inwestycyjnych są przede wszystkim: odpowiednia lokalizacja odpowiadająca potrzebom inwestorów w zakresie niskich kosztów transportu i dobrej logistyki, dostęp siły roboczej/kadry pracowniczej, pomoc publiczna w dopełnieniu wszystkich formalności.

Tereny inwestycyjne wyznaczone zostały na podstawie obowiązującego Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Miasta Sierpca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kościuszki, ul. Rypińską do ul. Głowackiego, ul. Wróblewskiego do ul. Instalatorów i Bema i ul. Kościuszki, zatwierdzony Uchwałą Nr 94/XII/2007 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 5 grudnia 2007 roku (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 02 lutego 2008 roku Nr 9, poz. 306) oraz Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy w granicach administracyjnych miasta Sierpca, zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej Sierpca Nr 396/XLVII/2010 z dnia 10 listopada 2010 roku (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 10 poz. 401 z dnia 31.01.2011 roku).

Gruntami inwestycyjnymi przede wszystkim zainteresowani są deweloperzy oraz duże firmy szukające nowych lokalizacji na powierzchnie magazynowe lub siedziby firm i fabryki. Warunkami brzegowymi, którymi kieruje się inwestor są:

- Sąsiedztwo dużych, kluczowych aglomeracji,
- Lokalizacja przy największych szlakach komunikacyjnych,
- Wielkość działki od 10-25 ha,
- Umowa przedwstępna na 18-24 miesiące,
- Forma zadatku;

Lokalizacja terenów inwestycyjnych została ustalona w porozumieniu z mieszkańcami będącymi właścicielami poszczególnych działek. Zostali oni poinformowani o podjętych zamierzeniach, a następnie w formie konsultacji społecznych, które zostały zrealizowane z potencjalnymi sprzedającymi i Burmistrzem Miasta. Podczas spotkania określone zostały priorytety mieszkańców oraz plany odnośnie przeznaczenia terenu.

Rozwój gospodarczy związany z realizacją inwestycji gospodarczych przynosi miastu liczne korzyści, przede wszystkim: rozwój, wzrost konkurencyjności, nowe rozwiązania techniczne, rozwój przemysłu, usług, a tym samym spadek bezrobocia w regionie (nowe miejsca pracy dla mieszkańców).

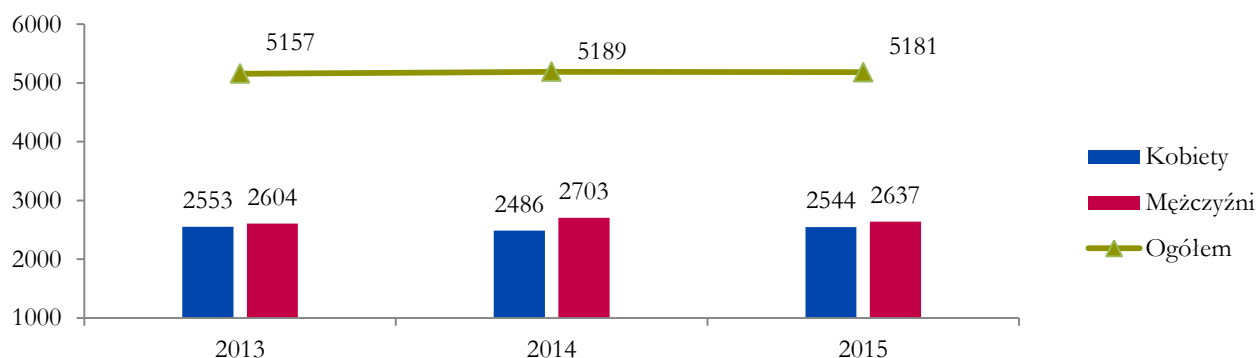
Rynek pracy

Zatrudnienie⁵

W 2015 roku na terenie Miasta Sierpca zatrudnionych łącznie było 5 181 osób, w tym 2 637 mężczyzn i 2 544 kobiet. Na przestrzeni trzech lat (2013 – 2015) nastąpił wzrost liczby osób pracujących o 24 osoby, co stanowi wzrost o 0,5%.

Wykres 22. Osoby pracujące na terenie Miasta Sierpca na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015

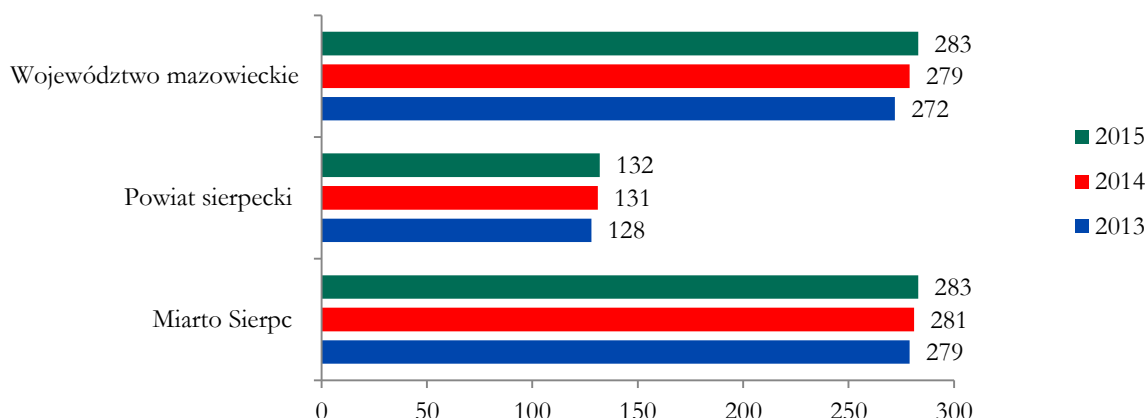
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL.

W 2015 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Sierpcu zatrudnione były 283 osoby⁶. Jest to wynik identyczny jak poziom zatrudnienia w województwie mazowieckim. O wiele niższy wynik uzyskał powiat sierpecki – zaledwie 132 osoby 1000 były zatrudnione. Na przestrzeni lat 2013 – 2015 według danych GUS liczba osób pracujących zmieniła się nieznacznie – zwiększyła się o 4 osoby zatrudnione przypadające na 1000 osób zamieszkujących dany obszar. Tendencja zwykła zauważalna jest zarówno w Sierpcu, w powiecie, jak i całym województwie. Sierpc, jak i województwo mazowieckie charakteryzuje się wyższym wskaźnikiem zatrudnienia niż kraj – średnia liczba osób pracujących przypadających na 1000 mieszkańców Polski wynosi 232 osoby.

⁵ Dane dotyczą osób zatrudnionych, ale z wyłączeniem pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

⁶ J.w.

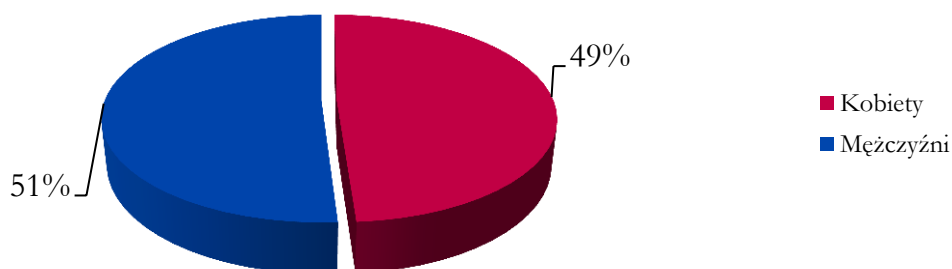
Wykres 23. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców na terenie Miasta Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL.

W badanym okresie w grupie osób pracujących udział kobiet i mężczyzn był porównywalny – mężczyźni stanowili 51% procent wszystkich osób pracujących, natomiast kobiety 49%.

Wykres 24. Struktura zatrudnienia w Mieście Sierpcu w 2015 roku

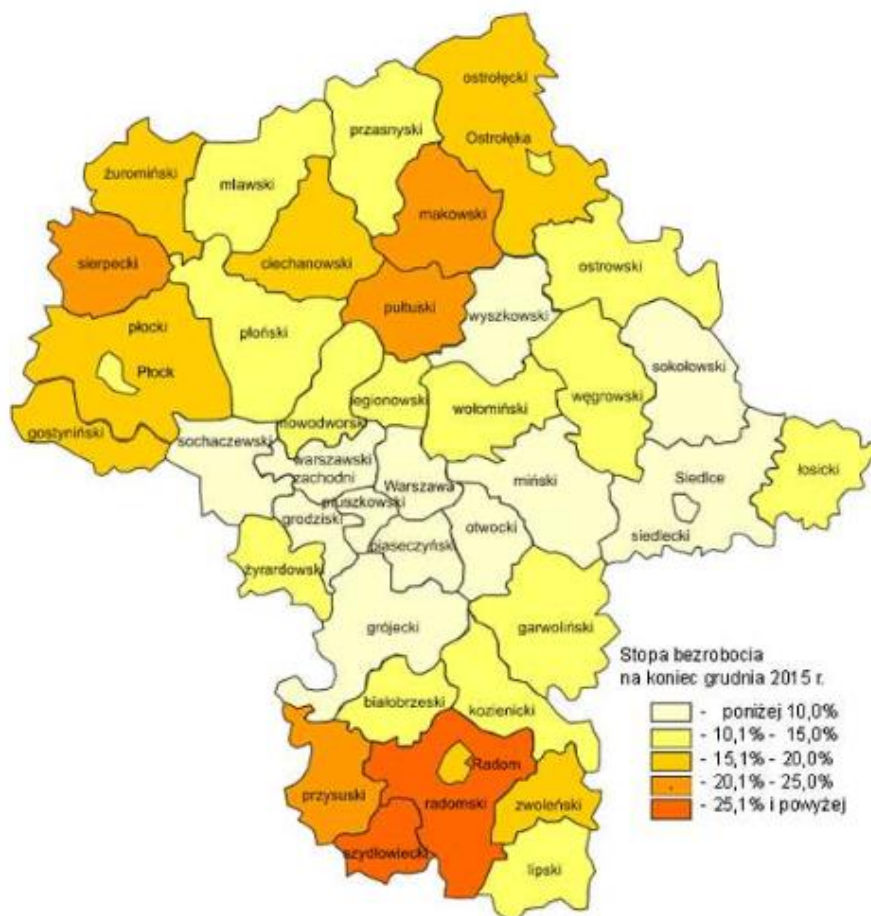

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Bezrobocie

Województwo mazowieckie pod koniec 2015 roku było jednym z rejonów charakteryzujących się najniższą stopą bezrobocia w kraju – stopa bezrobocia wyniosła 8,4% (przy średniej dla kraju 9,8%). Mazowsze jest obszarem charakteryzującym się dużym zróżnicowaniem terytorialnym pod względem poziomu bezrobocia. Powiat sierpecki jest piątym w kolejności powiatem z najwyższą stopą bezrobocia w województwie – na dzień 31 grudnia 2015 roku stopa bezrobocia wynosiła 20,7% (gorsza sytuacja wystąpiła tylko w powiatach szydłowieckim, radomskim, przysuskim i makowskim).

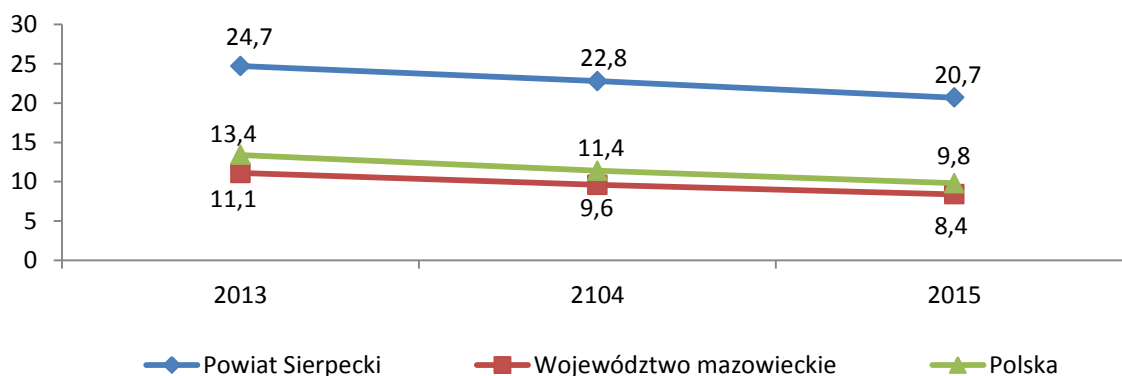
Mapa 5. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2015 w województwie mazowieckim

Źródło: *Bezrobocie w województwie mazowieckim – opracowanie Zespół ds. Statystyk Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy.*

W latach 2013 – 2015 na terenie powiatu sierpeckiego nastąpił spadek stopy bezrobocia z 24,7% w 2013 roku do wartości 20,7% w 2015. Wpisuje się to ogólnokrajowy spadek bezrobocia.

Wykres 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w na terenie powiatu sierpeckiego, województwa mazowieckiego i Polski w latach 2013 – 2015

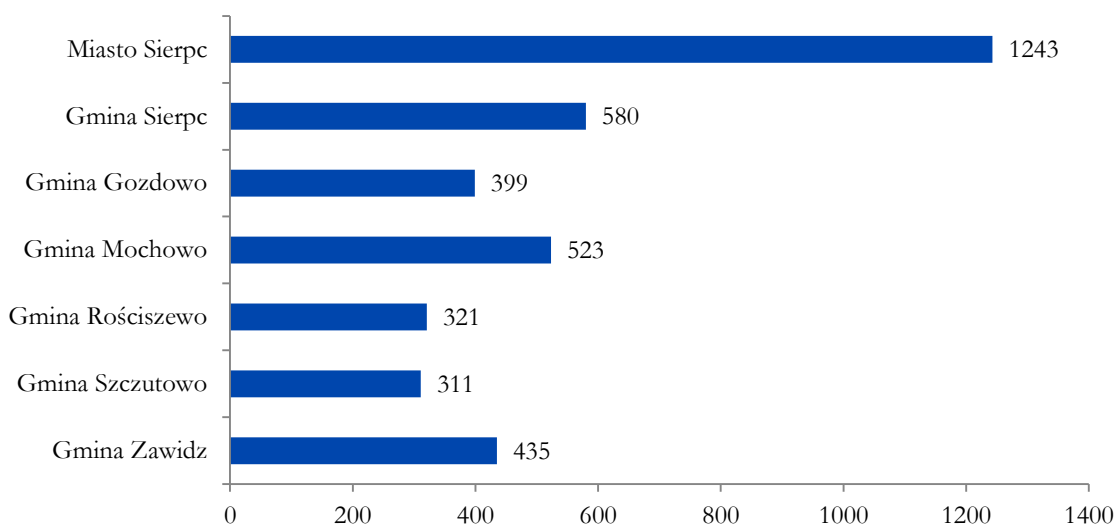

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.*

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu widniały 1 243 osoby zamieszkujące w Sierpcu. W całym powiecie osób bezrobotnych było łącznie 3 812. W pozostałych gminach (gminy wiejskie) bezwzględna liczba bezrobotnych była niższa.

Wykres 26. Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu w podziale na miejsce zamieszkania (stan na 31 grudnia 2015)

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Bezrobocie w powiecie sierpeckim” (wg stanu na 31.12.2013 roku, wg stanu na 31.12.2014 roku, wg stanu na 31.12.2015 roku).

W latach 2013 – 2015 zauważalny jest spadek liczby osób bezrobotnych, zarówno w Mieście Sierpc, jak i w powiecie sierpeckim. Udział procentowy mieszkańców Sierpca pozostających bez pracy i zarejestrowanych w urzędzie pracy w stosunku do bezrobotnych z powiatu jest najwyższy w porównaniu do wszystkich gmin powiatu i wynosił w 2013 – 34% ogółu bezrobotnych, w 2014 i 2015 – 33%.

Tabela 18. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego w latach 2013 – 2015

	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	Udział osób bezrobotnych zamieszkałych na terenie Sierpca w liczbie bezrobotnych w powiecie ogółem
2013				
Miasto Sierpc	1579	791	242	34%
Powiat sierpecki	4678	2416	727	
2014				
Miasto Sierpc	1412	735	237	33%
Powiat sierpecki	4278	2268	657	
2015				
Miasto Sierpc	1243	663	191	33%
Powiat sierpecki	3812	2028	593	

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Bezrobocie w powiecie sierpeckim” (wg stanu na 31.12.2013 roku, wg stanu na 31.12.2014 roku, wg stanu na 31.12.2015 roku).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w Sierpcu zarejestrowane były 1243 osoby bezrobotne, w tym 663 kobiety. Udział kobiet w ogólnej liczbie osób w rejestrach powiatowego urzędu pracy w ciągu ostatnich lat wzrósł z 50% w 2013 roku do 53% w 2015 roku. Prawo do zasiłku posiadało 191 osób, co stanowi zaledwie 15% ogółu bezrobotnych z terenu miasta (wynik ten jest porównywalny do udziału osób z prawem do zasiłku do ogółu bezrobotnych w całym powiecie, gdzie wynosi on 16%).

Największy udział w grupie osób bezrobotnych na terenie miasta stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – w 2015 roku stanowiły one 66% wszystkich osób zarejestrowanych. W analizowanym okresie bezrobotni do 50 roku życia to niespełna jedna trzecia wszystkich osób zarejestrowanych (28%), natomiast osoby młode (do 25 roku życia) miały 13-procentowy udział w danej grupie. Orzeczenie o niepełnosprawności posiadało 9% ogółu osób zarejestrowanych w urzędzie pracy.

Tabela 19. Udział osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle osób zarejestrowanych w urzędzie pracy – wybrane kategorie osób bezrobotnych na terenie Miasta Sierpca w latach 2013 – 2015

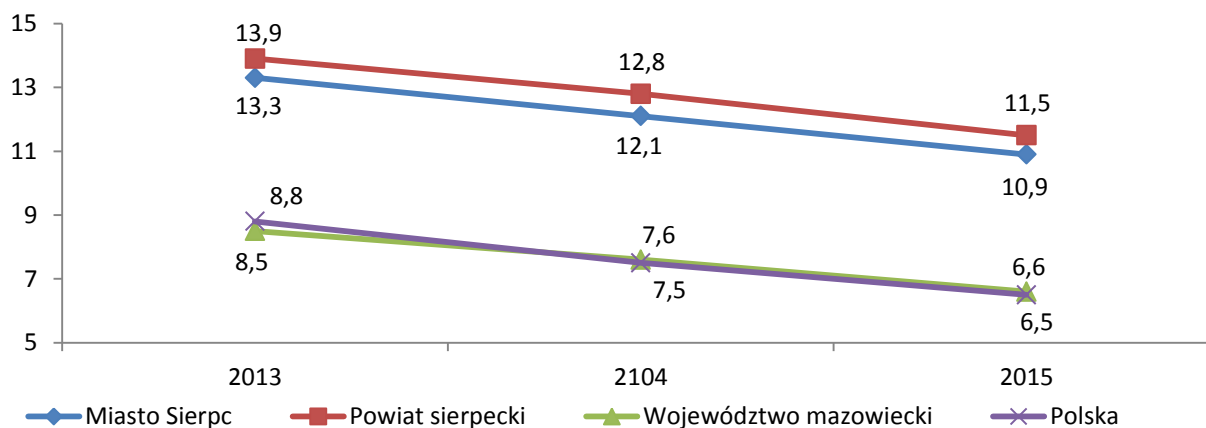
	Udział osób do 25 roku życia w ogóle osób bezrobotnych	Udział osób powyżej 50 roku życia w ogóle osób bezrobotnych	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle osób bezrobotnych	Udział osób niepełnosprawnych w ogóle osób bezrobotnych
2013 rok	15%	26%	64%	8%
2015 rok	13%	28%	67%	9%
2015 rok	13%	28%	66%	9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Bezrobocie w powiecie sierpeckim” (wg stanu na 31.12.2013 roku, wg stanu na 31.12.2014 roku, wg stanu na 31.12.2015 roku).

W przeciągu trzech analizowanych lat nastąpił wzrost udziału trzech badanych kategorii w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. Należą do nich: osoby powyżej 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne. Tylko w przypadku bezrobotnych do 25 roku życia zauważalny jest spadek ich udziału w grupie osób widniejących w rejestrach urzędu pracy.

Odsetek osób pozostających bez zatrudnienia (zarejestrowanych w urzędzie pracy), w odniesieniu do liczby osób w wieku produkcyjnym na terenie Sierpca, jest nieznacznie korzystniejszy niż wskaźnik dla powiatu sierpeckiego. Jego wartość jest jednak znacząco wyższa niż średnia wartość zarówno dla województwa mazowieckiego, jak i całego kraju.

Wykres 27. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w odniesieniu do osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Sierpca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

W 2015 roku na terenie Sierpca udział osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 10,9%, co stanowi wynik niższy niż wskaźnik dla powiatu sierpeckiego, który był równy 11,5%. Sytuacja ta jednak odbiegała od średniej, zarówno dla województwa równej 6,6% oraz dla całego kraju, gdzie udział ten kształtował się na poziomie 6,5%.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat zauważalna jest pozytywna tendencja zmniejszania się udziału osób pozostających bez pracy w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym. Na terenie miasta nastąpił spadek o 2,4%, co jest wynikiem porównywalnym z wielkością spadku w powiecie (2,4%) i kraju (2,3%) oraz województwie (1,9%).

Turystyka i rekreacja

Naturalne walory regionu, takie jak jego historia i tradycja, atrakcyjne położenie przyrodniczo-krajobrazowe oraz bardzo dobry stan środowiska naturalnego, a także bogactwo kulturowe i religijne oraz działalność instytucji w zakresie kultury i sportu sprawiają, że jest ono miejscem z dużym potencjałem turystyczno-rekreacyjnym.

Sierpc jako jedno z najstarszych miast na Mazowszu (prawa miejskie posiada od 1322 roku) może poszczycić się staromiejskim zespołem historycznym, który stanowi unikatową wartość kulturową i może przyczynić się do rozwoju turystyki na terenie miasta. Do odwiedzenia, a także wypoczynku na terenie Sierpca mogą zachęcić turystów również walory przyrodniczo-krajoznawcze – kompleks „Przyrzecza Skrwy Prawej” i „doliny Sierpnicy”.

Największą atrakcją miasta jest skansen Muzeum wsi Mazowieckiej⁷ odwzorowujący dziewiętnastowieczną zabudowę wiejską, który został wykorzystany m.in. przez Jerzego Hoffmana i Andrzeja Wajdę jako miejsce, gdzie kręcone były zdjęcia do filmów „Ogniem i mieczem” oraz „Pan Tadeusz”.

Działania na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji poprzez odpowiednie zarządzanie kulturą i dziedzictwem kulturowym, dbałość o zabytki i ich dostępność i atrakcyjność dla mieszkańców i turystów, kultywowanie tradycji, a także wspieranie artystów i twórców lokalnych oraz zintegrowanie krajobrazu kulturowego i środowiska przyrodniczego stanowią ogromne wyzwanie dla władz samorządowych i całej wspólnoty lokalnej Sierpca. Ponadto, co niezwykle istotne potrzebne jest wspomaganie rozwoju turystyki i skuteczny system promocji turystycznej poprzez m. in. wsparcie dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej, wspomaganie rozwoju branży usługowej, kreowanie nowych produktów turystycznych i kulturowych, w tym imprez o charakterze lokalnym i ponadlokalnym. Również w tym przypadku ważna jest współpraca i efektywne współdziałanie pomiędzy miastem i innymi partnerami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, turystycznymi, instytucjami kultury, a także przedsiębiorcami i przedstawicielami mediów lokalnych i regionalnych. Rozwój turystyki i rekreacji, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów i szans pojawiających się w otoczeniu, skutkować będzie wzrostem gospodarczym. Pozytywne zmiany zachodzące na rynku lokalnym, dzięki rozwojowi turystyki i dziedzictwa kulturowego, widoczne będą także w innych sektorach gospodarczych oraz społecznych.

Rozwój turystyki i rekreacji możliwy jest również ze względu na posiadana bazę gastronomiczną – na terenie Sierpca i okolic funkcjonuje 16 lokali gastronomicznych, a także zaplecze noclegowe – 8 podmiotów takich jak hotele, zajazdy czy ośrodki wypoczynkowe. Dodatkowo ofertę bazy lokalowej w miesiącach letnich poszerza internat przy Zespole Szkół nr 1 w Sierpcu.

---

⁷ Szczegółowy opis w rozdziale „Instytucje kultury”

Plany rozwojowe władz samorządowych w zakresie wspierania turystyki i rekreacji na obszarze miasta skupiają się w głównej mierze na:

- Wsparciu promocji turystyki i rekreacji poprzez opracowanie (wraz ze Starostwem Powiatowym i innymi gminami należącymi do powiatu sierpeckiego) interaktywnej mapy powiatu, ulotek i broszur informujących o dziedzictwie kulturowym, zabytkach, bazie noclegowej i gastronomicznej dostępnej dla turystów, a także rozwój informacji turystycznej, w tym utworzenie Punktu Informacji Turystycznej, publikacja materiałów informacyjno-promocyjnych.
- Wsparciu aktywnych form wypoczynku poprzez wytyczenie szlaków rowerowych „Śladami Młynów” i „Śladami Architektury Sakralnej”, jak również wytyczenie szlaków kajakowych na rzekach Skrwa i Sierpienica, a także utworzenie szlaków turystycznych pieszych (w tym dla potrzeb osób uprawiających nordic walking), ścieżek edukacyjnych, kulturowych i poznawczych.
- Tworzeniu miejsc turystyczno-rekreacyjnych poprzez zagospodarowanie doliny rzeki Sierpienicy oraz parku archeologicznego na terenie dawnego zamku sierpeckiego tak, aby stworzyć miejsca odpowiednie dla turystyki i rekreacji, miejsca spędzania wolnego czasu dla całych rodzin, aktywnego wypoczynku i uprawiania sportu na świeżym powietrzu.
- Rozwoju, promocji oraz tworzeniu nowych produktów turystycznych i kulturowych w oparciu o tradycje miasta i regionu, w tym także wydarzeń kulturalnych, folklorystycznych, twórczych, także w oparciu o tradycje kulinarne.

Rolnictwo i leśnictwo

W obrębie Miasta Sierpca tereny rolnicze zajmują 1 222 ha. (dane: GUS BDL 2015). Ich powierzchnia w miarę przestrzennego i gospodarczego rozwoju miasta, będzie ulegała sukcesywnemu zmniejszeniu, głównie na rzecz inwestycji pozarolniczych. Tereny leśne zajmują 32,4763 ha powierzchni ogólnej miasta. Podział gruntów rolnych ze względu na ich powierzchnię:

- 0.0-0.5 ha – 469 szt.,
- 0.5-1.0 ha – 155 szt.,
- 1.0-1.5 ha – 97 szt.,
- 1.5-2.0 ha – 66 szt.,
- 2.0-3.0 ha – 58 szt.,
- 3.0-5.0 ha – 40 szt.,
- 5.0-7.0 ha – 21 szt.,
- 7.0-10.0 ha – 15 szt.,
- 10.0-15.0 ha – 8 szt.,
- 15.0-20.0 ha – 4 szt.

Łączna liczba gospodarstw rolnych o powierzchni od 1.0 ha – 20.0 ha wynosi 309 sztuk. Gospodarstwa te nastawione są głównie na produkcję roślinną oraz hodowlę trzody chlewnej i bydła, drobnego inwentarza oraz pszczół. Niektórzy rolnicy, zamieszkujący w mieście, posiadają na terenach gmin sąsiednich fermy drobiu i wylęgarnie kurcząt. Występujące na obszarze miasta grunty rolne charakteryzują się przewagą gleb brunatnych, wylugowanych i właściwych oraz pseudo bielcowych, głównie klas IVb i V. Kompleks żytni - dobry stanowi prawie połowę ogólnej powierzchni gruntów ornych. Słabe gleby – klas V i VI kompleksu żytniego - słabego i żytniego - lubinowego, występują w zasadzie tylko na obrzeżach miasta wzdłuż południowej, wschodniej i północnej jego granicy. Doliny rzeczne wypełniają mady i utwory deluwialne oraz bagienne, a większą część ich powierzchni zajmują

gleby murszowo – mineralne i murszowate. W dnach dolin rzecznych Sierpicy i Skrwy Prawej, a także w nielicznych bezodpływowych zagłębieniach wysoczyzny występują trwale użytki zielone.

Tereny leśne występują głównie w zachodniej i północno – zachodniej części miasta. W obrębie doliny rzeki Skrwy Prawej i dolnego odcinka Sierpicy są to lasy z przewagą sosny zwyczajnej w drzewostanie, z domieszką brzozy, olszy czarnej i robinii. W celu powiększenia lesistości przewiduje się przeznaczenie gruntów o niskich klasach bonitacyjnych i nieużytków, a także niektórych gruntów zdewastowanych i poeksploatacyjnych, pod zalesienia.

Kluczowe wnioski i obserwacje ze sfery gospodarczej

Kluczowe wnioski i obserwacje	
	Miasto Sierpc jest prężnym ośrodkiem gospodarczym powiatu sierpeckiego, zarejestrowanych w nim jest o 50% więcej podmiotów gospodarczych (wpisanych do rejestru REGON) przypadających na 10 tysięcy mieszkańców, niż na terenie powiatu sierpeckiego. Pod tym względem miasto odbiega jednak negatywnie od województwa, co potwierdza ogromne dysproporcje w rozwoju gospodarczym Mazowsza. Znaczne różnice między średnimi wskaźnikami dla województwa i Miasta Sierpca zauważalne są również w przypadku wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
	Na terenie Sierpca podjęte zostały prace nad wytyczeniem i kompleksowym przygotowaniem terenów inwestycyjnych. Tereny wyznaczone pod działalność przyszłych inwestorów w głównej mierze zlokalizowane zostaną przy drodze krajowej nr 10, co wpłynie na ich atrakcyjność. Lokalizacja terenów została ustalona po uzgodnieniach z mieszkańcami.
	Poziom zatrudnienia w Sierpcu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest porównywalny ze średnim poziomem zatrudniania w województwie mazowieckim, jednocześnie jest on znacząco wyższy niż poziom zatrudnienia w powiecie sierpeckim.
	Miasto Sierpc jest położone w powiecie charakteryzującym się jedną z najwyższych stóp bezrobocia w województwie mazowieckim. Mieszkańcy Sierpca stanowią ponad 30% wszystkich osób widniejących w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy. Największą grupę bezrobotnych wśród nich stanowią osoby długotrwale bezrobotne (ponad 60% osób bezrobotnych zamieszkujących miasto). Duży udział w grupie bezrobotnych mają również osoby po 50 roku życia (niespełna 30%). Miasto charakteryzuje się również wyższym udziałem osób pozostających bez pracy w ogóle osób w wieku produkcyjnym w porównaniu do średniego udziału tej grupy w ludności województwa.
	Miasto jest regionem o wysokim potencjale turystycznym. Wpływ na to ma zarówno atrakcyjne położenie przyrodniczo-krajobrazowe, historia i tradycja regionu, a także oferta kulturalna skierowana do turystów. Do największych atrakcji turystycznych należy skansen Muzeum Wsi Mazowieckiej. Potencjał turystyczny regionu nie jest jednak w pełni wykorzystany. Konieczne jest stworzenie infrastruktury turystycznej, wykreowanie nowych produktów turystycznych i kulturowych atrakcyjnych dla osób odwiedzających miasto, a także wsparcie branży usługowej.
	W obrębie miasta znajdują się tereny rolnicze, na których prowadzona jest działalność rolnicza. Łącznie na terenie miasta istnieje ponad 300 gospodarstw rolnych

Źródło: opracowanie własne.

Środowisko przyrodnicze

Rzeźba i zagospodarowanie terenu

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski opracowanym przez Jerzego Kondrackiego Miasto Sierpc leży w prowincji Niziny Środkowopolskiej, makroregionu Nizina Północnomazowiecka. Miasto zlokalizowane jest w zachodniej części mezoregionu Równina Raciąska, graniczy z Wysoczyzną Płońską. Tereny te charakteryzuje krajobraz równiny morenowej.

Sierpc charakteryzuje się równinnym ukształtowaniem terenu, położony jest na stosunkowo płaskiej wysoczyźnie morenowej. Wzdłuż granicy dolin rzecznych Sierpicy i Skrzywy Prawej oraz wysoczyzny, na której usytuowane jest miasto występuje bardziej zróżnicowana rzeźba terenu – skarpy.

Miasto przecięte jest głęboką, a jednocześnie wąską doliną rzeki Sierpicy (od ok 100 do 700 metrów). W obręb miasta wchodzi lewobrzeżna część doliny Sierpicy (prawobrzeżna część tylko na odcinku od cmentarza komunalnego do wschodniej granicy miasta, na pozostałym obszarze wchodzi w skład obrębu wsi Studzieniec w Gminie Wiejskiej Sierpc).

Powierzchnia Miasta Sierpc wynosi 1 859 ha, z czego 66% zajmują użytki rolne (o różnym przeznaczeniu) – 1 222 ha. Grunty zabudowane i zurbanizowane – przeznaczone zarówno pod zabudowę mieszkaniową, przemysłową, tereny przeznaczone na działania rekreacyjne i wypoczynkowe oraz komunikacyjne stanowią łącznie 28% powierzchni miasta (515 ha). Najmniejszy udział mają:

- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowią blisko 3%,
- nieużytki i tereny różne – łącznie 2%,
- a także grunty pod wodami – 1%.

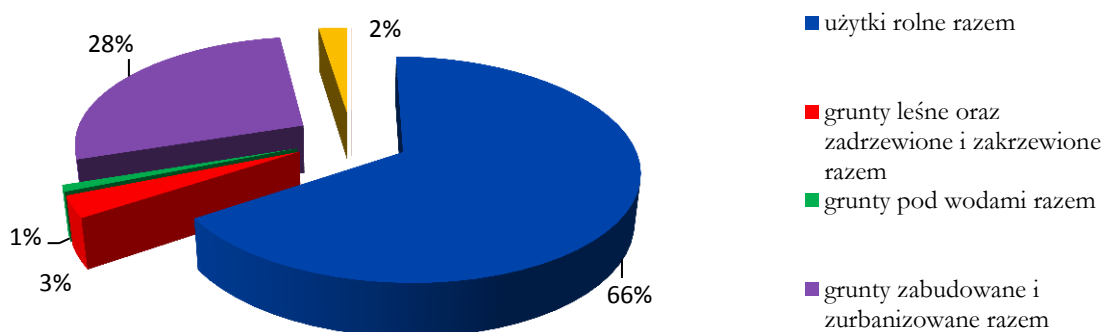
Nie występują tu natomiast użytki ekologiczne.

Tabela 20. Powierzchnia Miasta Sierpc z podziałem według wykorzystania (ha)

Powierzchnia łącznie	Użytki rolne razem	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	Grunty pod wodami razem	Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	Nieużytki	Tereny różne
1 859	1 222	59	18	515	44	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 28. Powierzchnia gminy miejskiej według kierunków wykorzystania

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Gleby

Na obszarze Miasta Sierpca przeważają gleby średnie – należące głównie do klasy IV b i V powstałych z piasków gliniastych lekkich lub piasków na glinie. Około połowy powierzchni gruntów ornych stanowią grunty o dobrych predyspozycjach do użytkowania rolniczego (kompleks żytni dobry). Na obrzeżach, wzdłuż południowej, wschodniej i północnej granicy miasta przeważają gleby słabe – klasa V i VI (kompleks żytni słaby i żytni lubinowy).

Dolinę Sierpnicy wypełniają mady, utwory deluwialne i bagienne, a największą powierzchnię zajmują gleby murszowo – mineralne, murszowate. Dno doliny rzecznej oraz nielicznych zagłębień bezodpływowych zajmują trwale użytki zielone.

Wody

Przez Miasto Sierpc przepływa rzeka Sierpnica, dopływ Skrwy Prawej wpadającej do Wisły. Jest rzeką III rzędu sieci rzecznej. Przez miasto przebiega dolina rzeczna przecinająca jego północną część z kierunku południowo – wschodniego w kierunku północno – zachodnim. Ze względu na odpowiednie wykształcenie doliny i jej głębokie wcięcie, wylewy rzeki nie wykraczają poza jej koryto. Wysokie stany wód powodują jednak podcinanie zboczy i tworzenie osuwisk. Końcowy odcinek biegu Sierpnicy przypada na obręb miasta, gdzie jest ona sztucznie uregulowana. Zagrożenie zalewaniem wodami powodziowymi dla Miasta Sierpca stanowi 1%, dlatego też obszary położone wzdłuż rzeki nie są wyposażone w budowlę przeciwpowodziową.

Sieć hydrologiczną obszaru miasta, poza rzekami, tworzą niewielkie naturalne zbiorniki wodne zlokalizowane w północnej części miasta, a także zbiorniki sztuczne (m.in. wypełnione wodą wyrobiska poeksploatacyjne na terenie byłej cegielni w południowej części miasta).

Lasy i tereny zieleni miejskiej

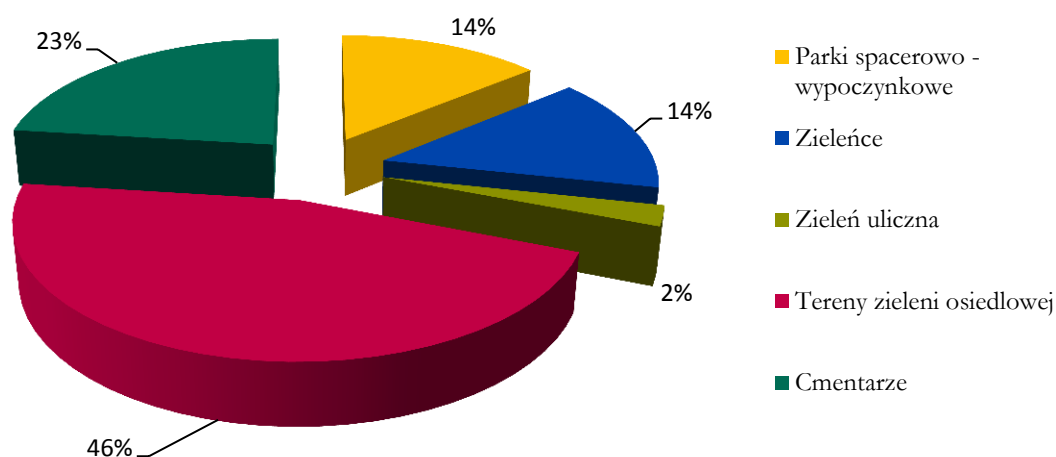
Miasto Sierpc należy do obszarów słabo zalesionych, nie posiada w swoim obrębie lasów gminnych. Na tereny zieleni miejskiej składają się parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej, a także zieleni uliczna i cmentarze – łącznie zajmują one 32 ha. Największy udział w terenach zielonych w mieście ma tak zwana zieleni osiedlowa – stanowi 46% tych terenów. Następne miejsce pod względem powierzchni zajmują cmentarze (także zaliczane do terenów zieleni miejskiej), które obejmują obszar 7,4 ha – 23%. Parki spacerowo-wypoczynkowe i zieleńce w Sierpcu stanowią po 14% całej zieleni miejskiej. Zieleni uliczna na danym obszarze zajmuje łącznie niespełna hektar powierzchni, co stanowi 2% wszystkich terenów zielonych miasta.

Tabela 21. Powierzchnia zajmowana przez tereny zieleni miejskiej w Mieście Sierpcu

Parki spacerowo - wypoczynkowe	Zieleńce	Zieleni uliczna	Tereny zieleni osiedlowej	Cmentarze	Lasy gminne
4,5 ha	4,6 ha	0,8 ha	14,8 ha	7,4 ha	0 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Wykres 29. Struktura terenów zieleni miejskiej w Mieście Sierpcu

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Szacę roślinną terenu Sierpca można uznać za ubogą – parki miejskie zajmują niewielką powierzchnię i tylko przy niektórych ulicach zachowały się zadrzewienia. W obrębie miasta znajdują się natomiast pola uprawne, sady i ogrody – obszary te stanowią ponad 60% powierzchni miasta.

Obszary chronione

Na terenie Sierpca nie występują obszary chronione. Dolina rzeki Sierpnicy, pomimo że pełni znaczące funkcje przyrodnicze i środowiskowe na danym terenie, nie posiada statusu obszaru prawnie chronionego. Dolina Sierpnicy łączy się z Zespołem Przyrodniczo-Krajobrazowym „Doliny Rzeki Skrzyw Prawej”, który stanowi element obszarów chronionych województwa mazowieckiego.

W rejestrach Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody na terenie Sierpca znajdują się pomniki przyrody – drzewa. Ochronie prawnej jako pomniki przyrody podlegają:

- Aleja drzew: buk pospolity, lipa drobnolistna (71 sztuk, teren prywatny)
- Drzewo: topola (park przed budynkiem Sądu Rejonowego)

Zagrożenia środowiska⁸

Zgodnie z dokumentem „Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2015” opracowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, Miasto Sierpc należy do strefy mazowieckiej (PL1404), która obejmuje obszar województwa mazowieckiego z wyłączeniem miast Radomia i Plocka, a także aglomeracji warszawskiej.

Poniżej przedstawiono zestawienie klas strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2015 roku, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi (kryterium – poziom dopuszczalny).

Tabela 22. Zestawienie klas strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń

L.p.	Substancja	Klasa
1	Dwutlenek siarki (SO ₂)	A
2	Dwutlenek azotu (NO ₂)	A
3	Tlenek węgla (CO)	A
4	Benzen (C ₆ H ₆)	A
5	Pyl zawieszony PM10	C
6	Pyl zawieszony PM 2,5	C
7	Ołów w pyle (Pb)	A
8	Arsen w pyle (As)	A
9	Kadm w pyle (Cd)	A
10	Nikiel w pyle (Ni)	A
11	Benzo(a)piren w pyle B(a)P	C
12	Ozon (O ₃)	A

Klasa A – nie przekracza poziomu dopuszczalnego

Klasa C – przekracza poziom dopuszczalny

Źródło: *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, „Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2015”*

Przekroczenie poziomów oceniane było na podstawie wielkości stężeń zanieczyszczeń. Poziom dopuszczalny został uznany za przekroczony, jeżeli chociaż w jednym punkcie strefy wystąpiło niedotrzymanie określonych norm. W rocznej ocenie jakości powietrza strefy o najwyższych stężeniach (gdzie wystąpiły przekroczenia normy) zaliczono do klasy C, dla których istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP). Zaliczenie strefy do gorszej klasy (klasa C) nie oznacza zatem, że jakość powietrza na terenie całej strefy nie spełnia określonych kryteriów. Przypisanie strefie klasy C nie oznacza także konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (z reguły o ograniczonym zasięgu) i dla określonych zanieczyszczeń - włączając opracowanie POP, o ile program taki nie został opracowany dla danego zanieczyszczenia i obszaru.

⁸ Rozdział opracowany na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2015” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie oraz danych z Urzędu Miejskiego.

Strefa mazowiecka została włączona do klasy C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe w przypadku pyłów zawieszonych PM10 i PM 2,5 a także w przypadku występowania benzo(a)pirenu w pyle. W przypadku innych związków analizy wykazały, że stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

Zanieczyszczenia powietrza na terenie Miasta Sierpc pochodzą głównie z przemysłu i komunikacji, a także ze źródeł tak zwanej „niskiej emisji” związanej z indywidualnym ogrzewaniem piecowym domostw.

Do zagrożeń środowiska naturalnego należą również materiały zawierające azbest. W celu zniwelowania niebezpieczeństwa związanego z wyrobami posiadającymi szkodliwy komponent Miasto Sierpc wdraża Program usuwania azbestu „Usunięcie i unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest z terenu miasta Sierpc”, obowiązujący od 2008 do 2032 roku. Zgodnie z inwentaryzacją wykonaną w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku Gmina Miasto Sierpc, jako właściciel budynków jest również właścicielem materiałów zawierających azbest.

Tabela 23. Wykaz budynków w posiadaniu Miasta Sierpc, które zawierają wyroby azbestowe

Lp.	Nazwa wyrobu zawierającego azbest	Lokalizacja wyrobu zawierającego azbest (adres)	Ilość (m ²)	Uwagi
1	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Dworcowa 3	169	Budynek mieszkalny
2	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Słowackiego 1	264	Budynek mieszkalny
3	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	Pl. Kardynała Wyszyńskiego 7	189	Budynek mieszkalny
4	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	Pl. Kardynała Wyszyńskiego 10	202	Budynek mieszkalny
5	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	Pl. Kardynała Wyszyńskiego 11	212	Budynek mieszkalny
6	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Wojska Polskiego 17	104	Budynek mieszkalny
7	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Wojska Polskiego 3	370	Budynek mieszkalny
8	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Piastowska 2	323	Budynek mieszkalny
9	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Reymonta 2	204	Budynek mieszkalny
10	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Kilińskiego 45	127	Budynek mieszkalny
11	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Kilińskiego 26	160	Budynek mieszkalny
12	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Kilińskiego 5	194	Budynek mieszkalny
13	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Farna 15	193	Budynek mieszkalny
15	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Armii Krajowej 3	1100	Budynek mieszkalny
16	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Armii Krajowej 5	1100	Budynek mieszkalny
17	Płyty azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie	ul. Armii Krajowej 6	358	Budynek mieszkalny

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

Przeprowadzoną w 2008 roku inwentaryzacją nie zostały objęte wyroby zawierające azbest z klasy I - wyroby miękkie. Zinwentaryzowano wówczas 177 718 m², czego 93% stanowią płyty faliste, a 7% płyty płaskie. Od 2009 roku Miasto Sierpc pozyskuje środki zewnętrzne z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na usuwanie materiałów zawierających azbest terenu miasta. Do roku 2015 pozyskano 243 498,63 złotych. Efektem ekologicznym zadania było usunięcie i unieszkodliwienie 216,236 Mg odpadów azbestowych tj. materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest.

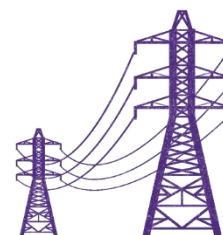
Utylizacja wyrobów zawierających azbest od 2008 roku realizowana jest przez Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami w Rachocinie, gdzie w ramach istniejącego składowiska odpadów komunalnych stworzona została kwatera utylizacji azbestu.

Kluczowe wnioski i obserwacje w sferze środowiskowej

Kluczowe wnioski i obserwacje	
	Miasto Sierpc jest położone na terenie o równinnym ukształtowaniu, co jest korzystne dla rozwoju rolnictwa (użytki rolne zajmują 66% powierzchni miasta). Na obszarze miasta przeważają gleby średnie (IV i V klasa jakości gleby), w większości tereny orne stanowią grunty o predyspozycjach do użytkowania rolniczego.
	Obszar miasta charakteryzuje się małym zadrzewieniem, a tereny zielone miasta zajmują niewielką powierzchnię miasta.
	W sferze środowiskowej do głównych problemów zdiagnozowanych na terenie Sierpca należy zaliczyć zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu i transportu, a także zanieczyszczenia powietrza wynikające z ogrzewania nieruchomości w okresie zimowym paliwami stałymi (głównie węglem). Do zagrożeń środowiskowych należą również wyroby azbestowe stanowiące pokrycia dachowe budynków. Zgodnie z programem usuwania azbestu, materiały te są sukcesywnie neutralizowane.

Źródło: *opracowanie własne.*

Infrastruktura techniczna

Zagospodarowanie przestrzenne

Na podstawie dotychczasowej analizy stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego Sierpca, w mieście można wyróżnić cztery systemy zabudowy, spośród których na obszarze głównej jego części dominuje zabudowa:

- wielorodzinna i jednorodzinna o charakterze małomiasteczkowym, występująca głównie na terenach historycznego układu urbanistycznego, na prywatnych posesjach – zabudowa śródmiejska,
- wielorodzinna typu blokowego, zlokalizowana głównie w śródmieściu, lecz poza terenami miasta historycznego. Jest to budownictwo spółdzielcze i komunalne, gdzie zamieszkuje, poza terenami miasta historycznego, ponad 60% ogółu ludności miasta.

Na obrzeżach i na terenach rozwojowych występuje zabudowa:

- jednorodzinna osiedlowa, na działkach prywatnych,
- rolnicza, na działkach prywatnych, głównie jest to zabudowa rozproszona na terenach rolnych, z zarysowującą się tendencją do przekształceń na rzecz funkcji pozarolniczych.

Zabudowę usługową stanowią przeważnie wolnostojące budynki na wydzielonych działkach, zarówno w historycznej, jak i nowej zabudowie. Zabudowa przemysłowa i magazynowa natomiast skoncentrowana jest głównie w dwóch rejonach miasta: w części północnej, przy ul. Kościuszki i ul. Głowackiego oraz w części środkowej miasta, w sąsiedztwie terenów PKP.

Analiza charakteru zabudowy terenów miejskich i rozmieszczonych funkcji wskazuje na wykształcenie się wyraźnych jednostek strukturalnych o dość jednorodnym charakterze, powstałych w procesie historycznego rozwoju miasta. Jednostki te ukształtowały się wokół historycznej zabudowy i utworzyły koncentryczny układ miejski, wyraźnie przedzielony doliną rzeki Sierpienicy, drogą krajową Nr 10 (ul. Kościuszki) oraz szlakiem kolejowym. Wokół tak ukształtowanych zespołów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i przemysłowo-składowej, we wszystkich kierunkach do granic administracyjnych miasta, występują tereny rolne o stosunkowo wysokich wartościach bonitacyjnych, a także zespoły ogródków działkowych. W tych rejonach zlokalizowana jest zabudowa rozproszona o charakterze siedliskowym.

Rzeka Sierpienica wraz z szeroką doliną, skansenem i lasami oraz rejonu rzeki Skrwy, stanowią zespoły przyrodnicze do wykorzystywania na cele rekreacji i wypoczynku z predyspozycjami dla dalszego rozwoju tych funkcji oraz funkcji usługowych związanych z rekreacją, a także zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jako kontynuacja już istniejącej. Na terenach rolnych zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa skupiona wokół istniejących dróg i ulic, wykazuje wyraźną tendencję do przekształcania się w zabudowę jednorodzinną, co powoduje powstawanie niewielkich zespołów mieszkaniowych. W bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Sierpienicy zlokalizowane są dwa największe zakłady w mieście. Jest to Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sierpcu oraz Hollywood Textile Service Sp. z o.o.

Dokumenty planistyczne, obowiązujące w mieście, to m.in.: Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sierpca; ZAŁĄCZNIK nr 1 do Uchwały Nr 394/XLVII/2010 Rady Miejskiej w Sierpcu z dnia 10 listopada 2010 roku.
2. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy; Uchwała Nr 396/XLVII/2010 Rady Miasta Sierpca z dnia 10 listopada 2010 roku.
3. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru Sierpc-Zachód; Uchwała Nr 282/XXXII/2009 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 25 września 2009 roku.
4. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru wyznaczonego przebiegiem ulic: Mickiewicza – Płocka – Białobłocka – Mickiewicza; Uchwała Nr 327/XXXIX/2010 Rady Miasta Sierpca z dnia 18 marca 2010 roku.
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sierpca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kościuszki, Rypińską do Głowackiego, Wróblewskiego do Instalatorów i Bema i do ul. Kościuszki; Uchwała Nr 94/XII/2007 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 5 grudnia 2007 roku.

W trakcie opracowania jest Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla Południowo-Wschodniej części Miasta.

Zasoby mieszkaniowe

W 2015 roku na terenie Miasta Sierpca znajdowało się 2 625 mieszkań zamieszkałych przez mieszkańców miasta. Na przestrzeni trzech lat (2013 – 2015) nastąpił wzrost liczby mieszkań o 32. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2014 roku.⁹ wynosiła 67,9 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca to 25,8 m².

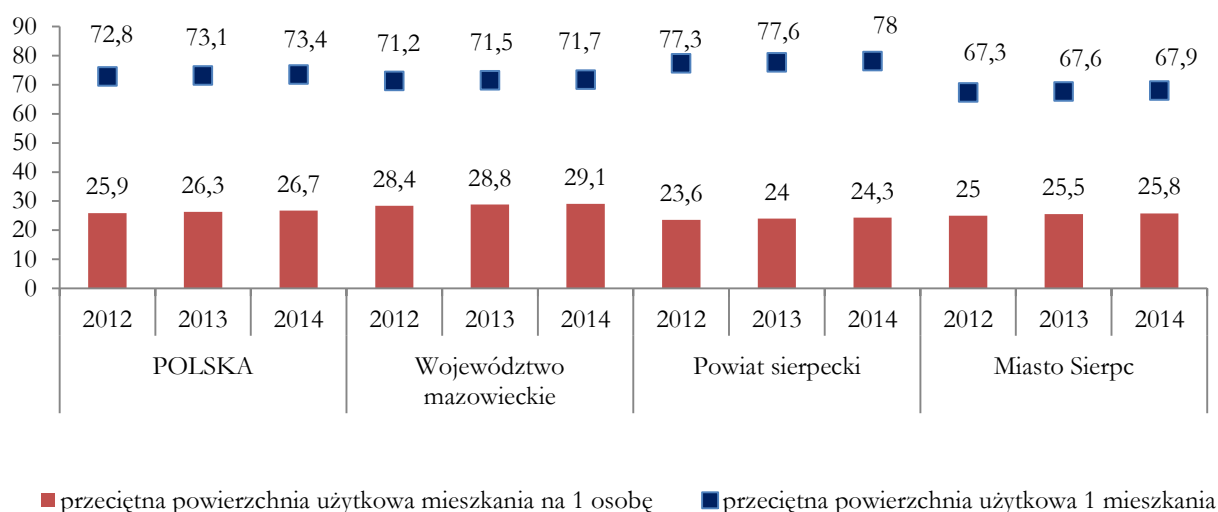
Tabela 24. Liczba mieszkań w Mieście Sierpc i powiecie sierpeckim w latach 2013 – 2015

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkań		
	2013	2014	2015
Sierpc	2 593	2 608	2 625
Powiat sierpecki	11 245	11 296	11 366

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

⁹ Dane na temat zasobów mieszkaniowych w Banku Danych Lokalnych dostępne na dzień 31 grudnia 2014, brak danych na rok 2015 (dostęp wrzesień 2016).

Wykres 30. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania i przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę (metry kwadratowe) w latach 2012 – 2014¹⁰

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Na przestrzeni ostatnich lat zwiększała się zarówno dostępna mieszkańcom Sierpca powierzchnia użytkowa mieszkań, jak również powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca. Jest to sytuacja zgodna z trendem zauważalnym zarówno w skali powiatu, województwa i kraju. Między rokiem 2012 a 2014 przeciętna powierzchnia jednego mieszkania zwiększyła się w mieście z 67,3 m² do 67,9 m². W porównaniu do powiatu, województwa i Polski, przeciętna powierzchnia mieszkania w Sierpcu była najmniejsza. Jednocześnie powierzchnia mieszkania przypadająca na jednego mieszkańca w ciągu analizowanych trzech lat wzrosła z 25 m² do 25,8 m², co stanowi wyniki lepszy niż średnia powierzchnia w powiecie sierpeckim, ale jest to niższy wynik niż wynik dla województwa czy kraju.

W 2014 roku znaczna większość mieszkań w Sierpcu posiadała dostęp zarówno do instalacji techniczno-sanitarnych jak i grzewczej. Prawie wszystkie gospodarstwa domowe (95,9%), były podłączone do sieci wodociągowej, a 92,7% z nich posiadało dostęp do łazienki. W centralne ogrzewanie wyposażonych było 85,2% wszystkich mieszkań.

Tabela 25. Udział mieszkań wyposażonych w instalacje w ogólnej liczbie mieszkań w latach 2012 – 2014

Rodzaj instalacji	Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
	2012	2013	2014
Wodociąg	95,8%	95,8%	95,9%
Łazienka	92,6%	92,7%	92,7%
Centralne ogrzewanie	85,0%	85,1%	85,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

¹⁰ Dane na temat zasobów mieszkaniowych w Banku Danych Lokalnych dostępne na dzień 31 grudnia 2014, brak danych na rok 2015 (dostęp wrzesień 2016).

Mieszkalnictwo komunalne

Mieszkaniowym zasobem Miasta Sierpca administruje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o. o. Obejmuje on 544 lokali mieszkalnych, znajdujących się w budynkach stanowiących własność miasta. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków sierpeckiej wspólnoty samorządowej miasto realizuje poprzez wykorzystanie swojego własnego zasobu mieszkaniowego lub w wyniku pozyskiwania lokali od innych właścicieli. Gmina zapewnia lokale: docelowe, socjalne, zamienne oraz w ramach potrzeby pomieszczenia tymczasowe, wykorzystując w tym celu posiadany zasób mieszkaniowy.

Stan techniczny budynków, będących w zasobie miasta, przedstawia się następująco:

- budynki w bardzo dobrym stanie technicznym – 22, w tym 473 lokali,
- budynki w stanie technicznym dobrym – 3, w tym 47 lokali,
- budynki w stanie technicznym średnim – 30, w tym 231 lokali,
- budynki w stanie technicznym złym – 3, w tym 7 lokali,
- budynki do rozbiórki – 4: ul. Reymonta 2, ul. Plac Chopina 16, ul. Kilińskiego 45, Plac Chopina 3.

Analizując stan techniczny budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Sierpca, podkreślić należy, że znacznie wzrosła liczba budynków w bardzo dobrym stanie technicznym. Jest to efektem prowadzonych intensywnie termomodernizacji, których, w okresie objętym Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miasta Sierpc na lata 2007-2011, wykonano 14. Obecnie obowiązuje Plan na lata 2013 – 2017 (uchwała Nr 321/XL/2013 z dnia 24 kwietnia 2013 r). Modernizowane budynki to w większości budynki należące do wspólnot mieszkaniowych, gdzie znaczna liczba lokali mieszkalnych jest wykupiona. Na 473 lokali w bardzo dobrym stanie technicznym, 203 (tj. 43%) stanowi własność prywatną. Liczba lokali w stanie dobrym - 47, w tym wykupionych 14, (tj. 30%).

Problematyczne jest natomiast podniesienie standardu budynków, których stan techniczny określamy jako średni. Budynków takich jest 30, łącznie 231 mieszkań, z których wykupionych jest 48 lokali, (tj. 21%). Podjęcie się ich remontu, w zdecydowanym stopniu, musiałoby się odbywać ze środków budżetowych miasta. Zmniejsza się liczba budynków w stanie technicznym złym, w tym przeznaczonych do rozbiórki.

Zarówno obiekty w średnim, jak i złym stanie technicznym zlokalizowane są niejednokrotnie w pobliżu głównych ulic miasta. Te nie nadające się do eksploatacji będą rozbierane, działki sprzedawane, a uzyskane środki finansowe przeznaczone na pozyskiwanie (poprzez modernizacje i remonty) dodatkowych lokali komunalnych. Podjęcie decyzji o remoncie czy rozbiórce poszczególnych budynków, oprócz zapewnienia środków finansowych, wymaga z reguły akceptacji konserwatora zabytków.

Remonty części wspólnych budynków, w których zostały utworzone wspólnoty mieszkaniowe finansowane są ze środków zgromadzonych na kontach Funduszu Remontowego oraz kredytu bankowego. Części niewykupione, wynajmowane przez najemców finansowane są ze środków budżetu miasta. Źródłem finansowania remontów mogą być również wpływy z tytułu sprzedaży lokali oraz ze sprzedaży działek po rozebranych budynkach.

W latach 2013 – 2017 kontynuowane będą prace remontowe budynków w dobrym i średnim stanie technicznym. Zakres prac remontowych to z reguły docieplenie, wymiana pokrycia dachowego, włączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Mieniem gminy nazywamy tę część mienia komunalnego, która należy do gminy, jako osoby prawnej. Ustawowe określenie mienia komunalnego zawarte jest w art. 43 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym: „Mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych komunalnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw”. Mieszkaniowy zasób Miasta Sierpca jest tworzony i utrzymywany dla zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej. W celu realizacji powyższego zadania Miasto Sierpc:

- wynajmuje lokale mieszkalne, socjalne i zamienne,
- sprzedaje lokale i budynki mieszkalne stanowiące własność miasta, na warunkach określonych w uchwale w sprawie „Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miasto Sierpc”,
- wynajmuje lokale od innych właścicieli i podnajmuje je osobom o niskich dochodach,
- kupuje lokale i budynki od innych właścicieli,
- wynajmuje na zasadach czynszu wolnego lokale mieszkalne, których powierzchnia przekracza 80 m².

Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale:

- mieszkalne, tj. wyposażone co najmniej w urządzenia wodno-kanalizacyjne i WC w lokalu bądź położonym poza lokalem,
- socjalne, tj. lokale o obniżonym standardzie, spełniające wymogi określone w art.2 ust.1 pkt 5 ustawy,
- pomieszczenia tymczasowe.

Tabela 26. Stan mienia Gminy Miasta Sierpc na dzień 31 grudnia 2015

Grunty ogółem	3 136 791 m ²
Jednostki komunalne	65 176 m ²
Grunty oddane w użytkowanie wieczyste	1 053 457 m ²
Grunty w wieczystym użytkowaniu	18 525 m ²
Pozostałe grunty	1 999 633 m ²

Źródło: Wydział Architektury i Gospodarki Gruntami, Urząd Miejski w Sierpcu.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa w Sierpcu jest w znacznym stopniu uregulowana. Miasto posiada wysoki stopień zwodociągowania (99%) i skanalizowania (95,3% ludności miasta posiada przyłącza kanalizacyjne). Pod tym względem Sierpc znacznie przewyższa wskaźniki powiatowe. Wszystkie inwestycje dotyczące zaopatrzenia mieszkańców w wodę oraz odprowadzania ścieków prowadzone są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki komunalnej EMPEGEK Sp. z o.o.

Miasto Sierpc zaopatrywane jest w wodę z ujęć wglębnych z pokładów czwartorzędowych. Woda ujmowana jest z sześciu studni wierconych o wydajności 100 - 150 m³/h. Ujęcie zlokalizowane jest w południowo – wschodniej części miasta przy ul. Mickiewicza, w sąsiedztwie rzeki Sierpienicy. Prowadzone badania potwierdzają wysoką jakość wody, stabilne statyczne zwierciadło lustra wody, dobry, stabilny skład fizyczno-chemiczny na tym samym poziomie od ponad 40 lat. Na terenie stacji ujęcia i uzdatniania wody zlokalizowanych jest sześć studni głębinowych, oraz urządzenia do uzdatniania wody surowej (odżelazianie i odmanganianie), a także jej magazynowania, dezynfekcji i ekspedycji wody

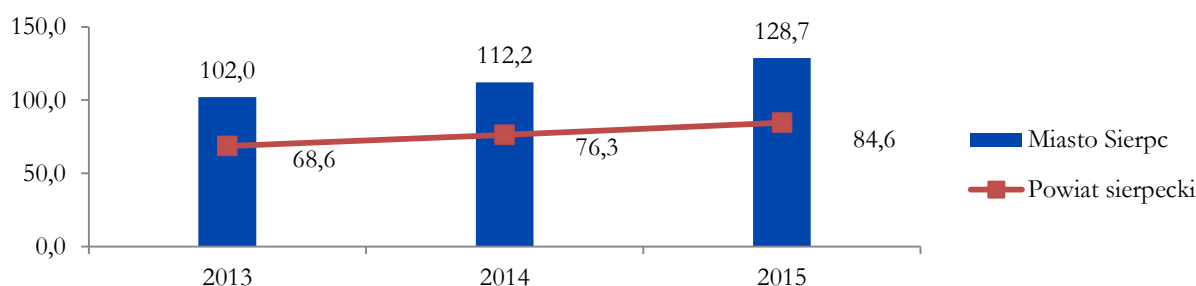

uzdatnionej. Zarządca sieci wodociągowej posiada pozwolenie wodno-prawne na ujmowanie 400 m³ wody/godzinę. Istniejące urządzenia Stacji Ujęcia i Uzdatniania Wody są przystosowane do uzdatniania oraz przesyłania 400 m³ wody/godzinę.

Miejskie ujęcie wody posiada wyznaczoną strefę ochronną. Część zakładów produkcyjnych pobiera wodę z wybudowanych na własnym terenie studni głębinowych. Dodatkowo na terenie miasta wybudowano trzy studnie głębinowe przewidziane do awaryjnego zasilania w wodę miejskiej sieci w stanach nadzwyczajnych.

Pod względem ilości zużywanej wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2013 – 2015 nastąpiło zwiększenie zużycia wody ze średnio 102 m³ do 128,7 m³ w 2015 roku. Jest to wynik o wiele wyższy niż przeciętne zużycie w powiecie sierpeckim (84,6 m³). Tendencja wzrostowa wykorzystania wody jest zauważalna także w powiecie i całym województwie.

Wykres 31. Zużycie wody na jednego mieszkańca w Mieście Sierpc i powiecie sierpeckim w latach 2013 – 2015 (metry kwadratowe zużycia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Gospodarka ściekowa w mieście prowadzona jest w oparciu o rozdzielczy system kanalizacji (sieć kanałów sanitarnych i deszczowych) oraz oczyszczalnię ścieków o przepustowości 6 500 m³/d. Miejska oczyszczalnia ścieków składa się z trzech stopni oczyszczania: mechanicznego, biologicznego i chemicznego. Wyposażona jest też w punkt zlewny i posiada pozwolenie wodnoprawne ważne do roku 2026 na następujące parametry:

- BZT5 15 mg/O₂/dcm³
- ChZT 125 mg/O₂/dcm³
- Zaw.og. 35 mg/dcm³
- Nog. 10 mg N/dcm³
- Pog. 1 mg P/dcm³

Grawitacyjny system kanalizacji sanitarnej obejmuje swoim zasięgiem całe miasto, wyłączając zabudowę peryferyjną, gdzie z ekonomicznego punktu widzenia nie jest celowym budowanie sieci kanalizacji sanitarnej. Właściwym sposobem zagospodarowania ścieków bytowych w tych rejonach byłoby ich oczyszczanie w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Wskaźnik skanalizowania kształtuje się powyżej 95 %.

Gospodarka odpadami

Gospodarkę odpadami komunalnymi regulują dwie podstawowe ustawy: ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2016 roku poz. 250) zwana dalej ustawą o utrzymaniu czystości oraz ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2013 roku poz. 21 z późn. zm.). Ustawa o utrzymaniu czystości określa obowiązki gmin w zakresie zorganizowania Gminnego Systemu Gospodarowania Odpadami, wskazując m. in.: wytyczne dotyczące zakresu poszczególnych aktów prawa miejscowego, wymagania dotyczące przeprowadzenia przetargów, a także określa warunki wykonywania działalności w zakresie odbierania i zagospodarowywania odpadów komunalnych.

Na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego na lata 2016 – 2021 z uwzględnieniem lat 2022 – 2027, zwanym dalej WPGO WM, Gmina Miasto Sierpc została zakwalifikowana do zachodniego regionu gospodarki odpadami. Na terenie regionu zachodniego istnieją: 4 regionalne instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, 6 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z czego 3 posiadają status RIPOK, a status instalacji do zastępczej obsługi regionu oraz 4 kompostownie, 2 o statusie RIPOK i 2 działające jako instalacje zastępcze.

W grudniu 2015 roku został rozstrzygnięty przetarg na wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Od stycznia do grudnia 2016 roku świadczenie usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Miasta Sierpca będzie wykonywane przez Konsorcjum firm w składzie: Lider konsorcjum – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o., (ul. Konstytucji 3-go Maja 48, 09-220 Sierpc) oraz Partner konsorcjum: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.; (ul. Traugutta 33, 09-200 Sierpc). Odpady z terenu Miasta Sierpc zbierane są w następujący sposób:

- Na terenach zabudowy jednorodzinnej selektywna zbiórka odpadów, z podziałem na szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone odbywa się za pomocą przeznaczonych do tego celu specjalnie oznakowanych workach. Pozostałe frakcje odpadów, tj. przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, należy dostarczyć do PSZOK-u przy ul. Traugutta 33.
- Na terenach zabudowy wielorodzinnej selektywna zbiórka odpadów, z podziałem na szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe odbywa się za pomocą odpowiednich kontenerów oraz kompletów do segregacji, składających się z 3 pojemników. Pozostałe frakcje odpadów, tj. przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony należy dostarczyć do PSZOK-u.
- Odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, powstałe w wyniku prowadzenia drobnych robót, w ilości nieprzekraczającej ok. 30 kg należy gromadzić selektywnie.

Odpady te zostaną odebrane w ramach zryczałtowanej opłaty. Odpady o wadze przekraczającej 30 kg, zostaną odebrane za dodatkową opłatą.

- Powstające na terenie nieruchomości odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, należy gromadzić selektywnie i przekazywać przedsiębiorcy odbierającemu zmieszane odpady komunalne. Z obowiązku tego zwalnia się właściciele nieruchomości dokonujących ich kompostowania we własnym zakresie.

Tabela 27. Ilość odpadów odebranych z terenu Miasta Sierpca w 2015 roku

		Ilość (w megagramach)
Odpady niesegregowane		4 512,30
Odpady ulegające biodegradacji	Odpady kuchenne	69,7
	Odpady zielone	193,4
Odpady segregowane	Papier i tektura	120,8
	Szkło	173,8
	Tworzywa sztuczne	110,0
Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,7
	Odpady wielkogabarytowe	25,4
	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,7
	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	5,3
	Zmieszane odpady betonu i gruzu ceglanego, odpady mat. ceramicznych	4,9

Źródło: *Urząd Miejskiego w Sierpcu.*

Infrastruktura drogowa i transportowa

Podstawowy układ komunikacyjny Miasta Sierpca tworzą ciągi uliczne, którymi przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, pełniące w obszarach zabudowanych odpowiednio funkcje ulic głównych klasy G (drogi krajowe) oraz ulic zbiorczych klasy Z (drogi wojewódzkie). Funkcje te zostały przypisane tym ulicom przede wszystkim ze względu na rodzaj i natężenie ruchu, jaki muszą prowadzić obecnie w postaci ciężkiego tranzytu wraz z intensywnym ruchem miejskim. Ich warunki przestrzenne, techniczne oraz możliwości zabezpieczenia właściwej organizacji ruchu odbiegają znacznie od wymagań normatywnych dla ruchu, powodując uciążliwość dla miasta jak również szereg problemów i konfliktów w wielu jego punktach. Układ ten uzupełniony jest siecią ulic obsługujących bezpośrednio poszczególne tereny. Ulice te pełnią funkcję ulic lokalnych i dojazdowych. Jak wynika z pomiarów, badań i analiz, największe problemy i konflikty komunikacyjne wynikają z prowadzenia ruchu tranzytowego przez historyczne centrum miasta w jego wąskich ulicach i przy zwartej zabudowie pierzejowej, usytuowanej bezpośrednio wzdłuż istniejącej linii rozgraniczającej te ulice.

W opracowanym w 2005 roku „Studium transportowym Miasta Sierpca”, została udokumentowana konieczność wprowadzenia zmian w istniejącym podstawowym układzie drogowo – ulicznym, zmierzających do ograniczenia bądź wyeliminowania tego ruchu z ulic Starego Miasta i jego bezpośredniego otoczenia, przekładając sukcesywnie ten ruch na nowy układ drogowo – uliczny, prowadzony po obrzeżach terenów zabudowy miejskiej. Konieczność wprowadzenia powyższych zmian stała się jednym z ważniejszych powodów uzasadniających sporządzenie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sierpca.

Jednym z ważniejszych problemów warunkujących rozwój Sierpca, jest niewątpliwie uwolnienie miasta od ciężkiego ruchu tranzytowego prowadzonego niektórymi, nieprzystosowanymi do tych funkcji ulicami.

Problemy te koncentrują się na:

- przebiegu i nieodpowiednich parametrach układu dróg krajowych i wojewódzkich, prowadzonych przez miasto, krzyżujących się w śródmieściu i w historycznym centrum, przeciążonym ruchem tranzytowym,
- braku alternatywnego dojazdu do zachodnich i południowych rejonów miasta, dworca autobusowego i kolejowego z drogi krajowej Nr 10, szczególnie od strony Torunia,
- obsłudze zabytkowych obiektów, kościoła WNMP i klasztoru benedyktynek, obszaru śródmieścia i centrum, gdzie niektóre ulice, nadmiernie obciążone ruchem, w tym również ruchem tranzytowym i ciężarowym, wymagają ograniczenia bądź wyłączenia z tego rodzaju ruchu.

Obwodnica miasta to budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 560 Miasta Sierpca od ulicy Płockiej (w m. Gorzewo) do ul. Kościuszki (DK 10). Projektowany nowy układ drogowy składa się z dwóch odcinków o odmiennych uwarunkowaniach przestrzennych: południowego (od ul. Płockiej do skrzyżowania typu rondo z przedłużeniem ulicy Witosa) i północnego (od skrzyżowania typu rondo z przedłużeniem ulicy Witosa do wejścia w drogę krajową 10). Planowane do realizacji przedsięwzięcie zlokalizowane jest we wschodnich peryferyjnych terenach Miasta Sierpc, na odcinku początkowym wchodzi na tereny Gminy Sierpc w miejscowości Gorzewo oraz na odcinku końcowym w miejscowości Borkowo Kościelne.

Transport publiczny na terenie miasta realizowany jest przez komunikację autobusową międzygminną, a także przewoźników zapewniających transport kolejowy.

Miasto jest dobrze skomunikowane poprzez komunikację autobusową (połączenia autobusowe z 50 miejscowościami, w tym 25 kursów do Płocka w ciągu doby), a połączenia, zarówno regionalne, jak i ponadregionalne, zapewnia wielu przewoźników:

- PKS w Płocku S.A. (Grupa Mobilis),
- Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. O/Brodnica,
- Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. O/Lipno,
- PKS „Polonus” w Warszawie S.A.,
- PKS Grudziądz Sp. z o.o.,
- PKS w Mławie S.A. (Grupa Mobilis),
- PKS w Ciechanowie (Grupa Mobilis),
- PKS Gdańsk,
- F.U. „Jantar”.

Komunikację publiczną zapewniają również przewoźnicy transportu kolejowego: Koleje Mazowieckie oraz Arriva PR Sp. z o.o. Liczba połączeń kolejowych jest jednak znacznie mniejsza niż połączeń autobusowych.

Od 16 kwietnia 2016 r. do końca 2016 r. funkcjonuje w Sierpcu komunikacja miejska. Przedsięwzięcie ma charakter próbny a trasa przejazdu liczy około 10 km i łączy najbardziej oddalone od siebie punkty miasta (ul. Targowa i cmentarz komunalny). Kursy na trasie odbywają się w piątki i soboty. Dalsze funkcjonowanie komunikacji miejskiej zależne jest od zainteresowania mieszkańców tą formą komunikacji.

Sieć energetyczna

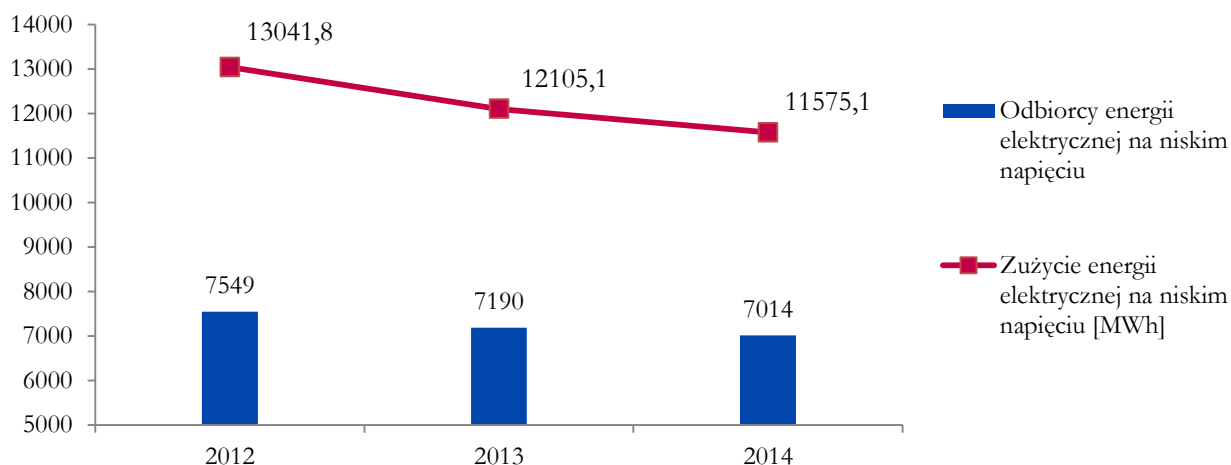
Teren całego miasta objęty jest zasilaniem energetycznym oraz posiada oświetlenie uliczne. Dostawcą energii elektrycznej dla Sierpca jest Energa-Operator S.A., który odpowiada za sprawność, eksploatację, rozwój i modernizację.

Dostawy energii elektrycznej do miasta następują za pomocą dwóch linii energetycznych 110 kV, doprowadzonych do GPZ 110/15 kV, znajdującego się przy ul. Mickiewicza. W celu zwiększenia zabezpieczenia energetycznego miasta oraz podniesienia jakości dostarczanej energii, zbudowano nowy GPZ przy ul. Bojanowskiej razem z liniami 110 kV. W większości przypadków linie energetyczne SN 15 kV na terenach zurbanizowanych wykonane są jako kablowe, natomiast istnieje część linii rozdzielczych SN 15 kV na terenach obecnie niezabudowanych, wykonanych jako napowietrzne. Istniejący obecnie system energetyczny miasta umożliwia zrealizowanie pełnego zapotrzebowania na dostawy energii elektrycznej, na bieżąco prowadzona jest modernizacja sieci: wymiana przewodów na większy przekrój w linii głównej, wymiana przyłączy na izolowane.

Na terenie miasta zamontowane są oprawy oświetleniowe, w tym 15 sztuk opraw rtęciowych i 1 680 sztuk opraw sodowych. Dodatkowo, na bieżąco trwa wymiana opraw oświetleniowych na oprawy ledowe (aktualnie 43 oprawy), w najbliższym czasie w związku z inwestycjami drogowymi planowany montaż nowych opraw. W 2015 roku na oświetlenie z budżetu miasta została wydana kwota w wysokości 522.523,72 zł.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2012 – 2014 na terenie Sierpca zmniejszyła się zarówno liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim poziomie, jak również spadło zużycie energii.

Wykres 32. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w Sierpcu w latach 2012 – 2014¹¹

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

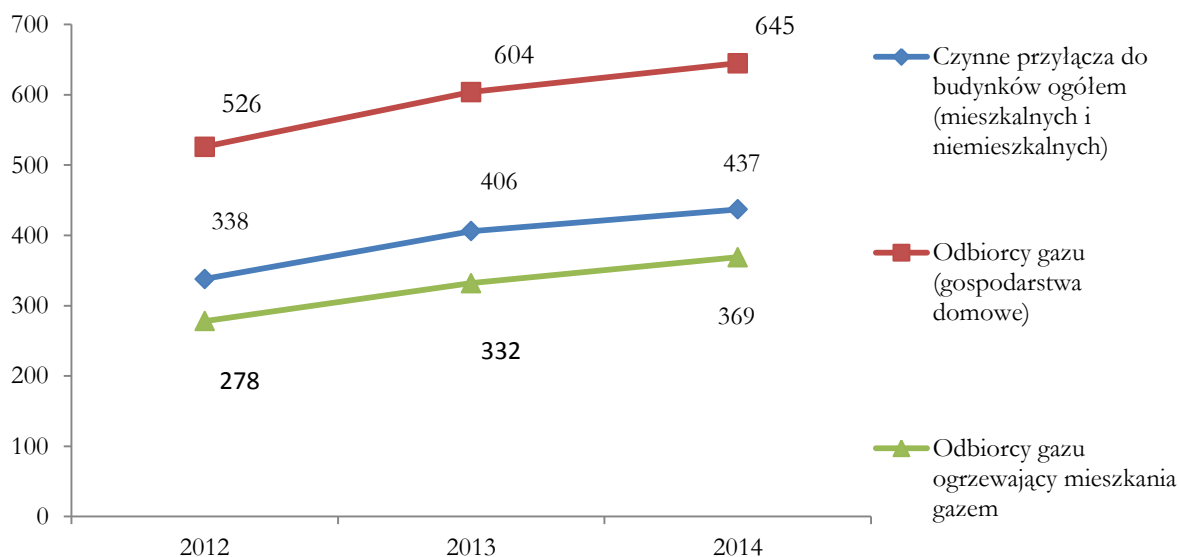
¹¹ Dane na temat zużycia energii elektrycznej w Banku Danych Lokalnych dostępne na dzień 31 grudnia 2014, brak danych na rok 2015 (dostęp wrzesień 2016).

Sieć gazowa

Dla celów grzewczych i bytowo-gospodarczych Miasto Sierpc zaopatrywane jest w gaz z gazociągu wysokiego ciśnienia, relacji Plock – Sierpc poprzez stację redukcyjną I-go stopnia, zlokalizowaną przy wschodniej granicy miasta we wsi Borkowo Kościelne. Miasto posiada opracowaną przez Biuro Projektów CEWOK „Koncepcję programową gazyfikacji siecią gazową średniego ciśnienia Miasta Sierpca” i wg tej dokumentacji postępuje gazyfikacja miasta. W pierwszej kolejności gaz doprowadzany jest do zakładów przemysłowych i budownictwa jednorodzinnego, ze szczególnym uwzględnieniem terenów nieobjętych działaniem Ciepłowni Miejskiej. Aktualnie projektowana jest sieć gazowa na osiedlu przy ulicy Kościuszki (osiedle domków jednorodzinnych).

Według danych podawanych przez Główny Urząd Statystyczny w ciągu trzech lat (2012 – 2014) liczba czynnych przyłączy gazowych (w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych) w Sierpcu wzrosła o 23% – w 2012 było ich 338, natomiast dwa lata później ich liczba wynosiła 437. W analizowanych latach wzrosła również liczba gospodarstw domowych będących odbiorcami gazu (z 526 do 645 gospodarstw), w tym także w celach grzewczych (z 278 do 369 gospodarstw).

Wykres 33. Czynne przyłącza gazowe i odbiorcy gazu w Mieście Sierpcu w latach 2012 – 2014¹²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

W związku z rosnącym zainteresowaniem ludności miasta wykorzystywaniem gazu, jako źródła energii cieplnej, sieć gazowa jest stopniowo rozbudowywana.

¹² Dane na temat sieci gazowej w Sierpcu w Banku Danych Lokalnych dostępne na dzień 31 grudnia 2014, brak danych na rok 2015 (dostęp wrzesień 2016).

Sieć ciepłownicza

Głównym źródłem ciepła dla miasta jest Ciepłownia Miejska, zlokalizowana przy ul. Przemysłowej 2a. Całkowita długość sieci wynosi 23,2 km, a długość sieci magistralnej 0,8 km.

Parametry ciepłowni:

- Moc kotłowni – 34,8 MW. W jej skład wchodzi 3 kotły (3 x 11,6 MW). Wszystkie kotły opalane są miałem węglowym i wyposażone są w urządzenia odpylające.
- Kogeneracja – 4 silniki gazowe firmy Guascor Dresser – Rand o mocy elektrycznej 4 MWe i cieplnej 5,2 MWc, tj. skojarzona produkcja energii elektrycznej i cieplnej.
- Łączna liczba podłączonych węzłów – 519 sztuk.

Ciepłownia Miejska posiada decyzję, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz decyzję na emisję gazów cieplarnianych wydaną przez Starostę Sierpeckiego. Miejska sieć ciepła dostarcza ciepło do celów grzewczych i ciepłą wodę użytkową dla większości instytucji, szkół, przedszkoli, zabudowy wielorodzinnej, zlokalizowanych w centralnej i południowej części miasta. Obsługuje też kilkadziesiąt budynków jednorodzinnych. Stan techniczny sieci można ocenić jako dobry.

W związku ze stopniowym zaostrzaniem norm dotyczących emisji substancji szkodliwych do atmosfery, w najbliższych latach przewidywana jest modernizacja urządzeń do oczyszczania spalin generowanych w cyklu pracy kotłów zasilanych miałem węgla kamiennego. Poza tym, dla poprawy efektywności energetycznej oraz zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, Spółka przewiduje szereg inwestycji polegających na modernizacji infrastruktury przedsiębiorstwa. Należy do nich modernizacja: sieci ciepłowniczej (m.in. wymiana odcinka magistrali od kotłowni do ronda na ul. Płockiej), przepompowni, stacji uzdatniania wody, odgazowania oraz węzłów cieplnych (dostosowanie do współczesnych standardów, rozbudowa automatyki, zdalne sterowanie węzłami, wizualizacja pracy węzłów).

Na terenie Miasta Sierpca do celów grzewczych wykorzystywany jest gaz ziemny – sieć gazownicza szerzej opisana została w rozdziale „Sieć gazowa”.

Kluczowe wnioski i obserwacje

Tabela 28. Kluczowe wnioski i obserwacje w sferze infrastrukturalnej

Kluczowe wnioski i obserwacje	
	W Sierpcu dominującą formą zabudowy jest zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna (typu malomiasteczkowego lub blokowego), na obrzeżach miasta dominuje zabudowa jednorodzinna osiedlowa i rolnicza.
	Przeważające obszary miasta posiadają obowiązujące dokumenty planistyczne. W trakcie opracowania jest Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla Południowo-Wschodniej części miasta.
	Liczba dostępnych dla mieszkańców Sierpca mieszkań sukcesywnie wzrasta, co jest zgodne z ogólnokrajowymi trendami. Przeciętna powierzchnia mieszkaniowa w Sierpcu jest mniejsza niż przeciętna powierzchnia w powiecie, województwie czy kraju. Jednocześnie metraż przypadający na jednego mieszkańca w mieście jest większa niż w powiecie, jednak niższa niż w województwie czy kraju.
	Miasto Sierpc posiada zasoby lokalowe (lokale komunalne, łącznie 544 lokali mieszkalnych), dzięki którym zaspokajane są potrzeby mieszkaniowe mieszkańców miasta. Nadzór administracyjny nad nimi pełni Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o. o.. Stan większości budynków będących w posiadaniu miasta oceniany jest jako bardzo dobry albo dobry. Budynki w średnim czy złym stanie technicznym zlokalizowane są głównie w centralnej części miasta. Konieczna jest ich modernizacja poprawiająca zarówno ich użyteczność jak i estetykę.
	Stopień zwodociągowania obszaru miasta jest wysoki – stanowi 99%. Wysoki jest również poziom skanalizowania terenu, który wynosi ponad 95%. Wskaźniki te przewyższają średnie wskaźniki dla powiatu. Wszystkie inwestycje dotyczące zaopatrzenia mieszkańców w wodę oraz odprowadzania ścieków

<p>prowadzone są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki komunalnej EMPEGEK Sp. z o.o.</p>
<p>✚ Przez miasto przebiegają drogi wojewódzkie i krajowe, co wiąże się z dużym natężeniem ruchu tranzytowego. Ze względu na ścisłą zabudowę centrum miasta warunki przestrzenne, techniczne oraz możliwości zabezpieczenia właściwej organizacji ruchu odbiegają znacznie od wymagań, co jest przyczyną dużych uciążliwości. Konieczne jest wprowadzenie zmian w istniejącym układzie drogowo-ulicznym, które umożliwiłyby ograniczenie lub wyeliminowanie ruchu tranzytowego z obszaru historycznego centrum miasta i przesunięcie go na obrzeża terenu zabudowanego. Aby rozwiązać powyższe problemy komunikacyjne planowana jest budowa obwodnicy miasta.</p>
<p>✚ Na terenie Sierpca problematyczny jest również brak alternatywnych dojazdów do zachodnich i południowych rejonów miasta, dworca autobusowego i kolejowego z drogi krajowej Nr 10</p>
<p>✚ Komunikację publiczną w mieście zapewnia transport autobusowy. Transport kolejowy jest w dużej mierze ograniczony ze względu na małą liczbę połączeń.</p>
<p>✚ Obszar całego miasta posiada zasilanie energetyczne oraz oświetlenie uliczne. Dostawcą energii elektrycznej jest Energa-Operator S.A. Oświetlenie uliczne stanowią w przeważającej części oprawy sodowe i kilka opraw rtęciowych, na bieżąco trwa prowadzona jest wymiana na energooszczędne oprawy ledowe.</p>
<p>✚ Sierpc jest terenem częściowo zgazyfikowany, gaz wykorzystywany jest do celów grzewczych i bytowo-gospodarczych. Miasto zaopatrywane jest w gaz z gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Płock – Sierpc poprzez stację redukcyjną I-go stopnia. Liczba przyłączy indywidualnych corocznie się zwiększa. W pierwszej kolejności gaz doprowadzany jest do zakładów przemysłowych i obszarów zabudowy jednorodzinnej nieobjętej możliwością ogrzewania przez Ciepłownię Miejską.</p>
<p>✚ Miasto posiada Ciepłownię Miejską zapewniającą dostawy ciepła dla celów grzewczych i ciepłą wodę użytkową dla większości instytucji, szkół, przedszkoli, zabudowy wielorodzinnej, zlokalizowanych w centralnej i południowej części miasta. Obsługuje też kilkadziesiąt budynków jednorodzinnych. Stan techniczny sieci można ocenić jako dobry.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Budżet gminy

Z analizy danych dotyczących budżetu Miasta Sierpca zrealizowanego w latach 2013 – 2015, zarówno w zakresie dochodów miasta, jak i ponoszonych przez nie wydatków, wynika, że na przestrzeni trzech ostatnich lat dochody miasta systematycznie rosły. W 2013 roku dochody Sierpca były równe kwocie 47 174 029,07 zł, natomiast w 2015 roku wynosiły 51 699 469,88 zł. Największy wzrost zauważalny jest w kategorii dochody własne gminy, które jednocześnie stanowiły największe źródło dochodu i w 2015 roku stanowiły 63,4% wartości dochodu ogółem.

Jednocześnie w analizowanym okresie wzrosły również wydatki ponoszone przez miasto i w 2015 roku wyniosły one 48 596 058,29 zł. Największy udział w kwocie ogólnej wydatków Sierpca w poszczególnych latach miały wydatki bieżące, które stanowiły w 2015 roku stanowiły 89,9% wszystkich wydatków.

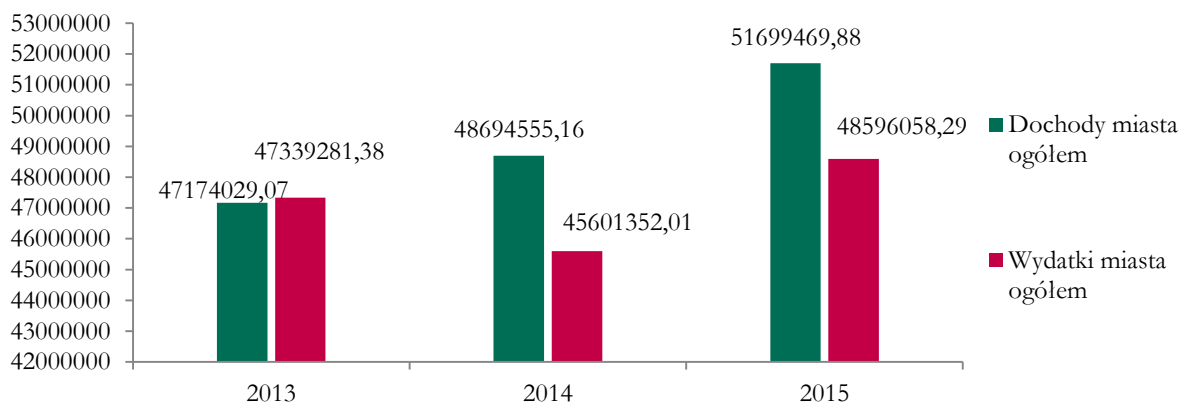
Tabela 29 Dochody i wydatki Miasta Sierpc w latach: 2013 – 2015

	2013	2014	2015
I. Dochody ogółem, w tym:	47 174 029,07	48 694 555,16	51 699 469,88
1. Dochody własne	28 196 680,00	29 123 082,17	32 787 986,14
2. Dotacje celowe	8 068 399,67	8 527 498,38	8 546 767,74
3. Subwencja ogólna	9 986 122,00	10 122 355,00	10 364 716,00
II. Wydatki ogółem, w tym:	47 339 281,38	45 601 352,01	48 596 058,29
1. Wydatki bieżące	42 077 999,27	42 551 859,90	43 669 264,42
2. Wydatki majątkowe	5 261 282,11	3 049 492,11	4 926 793,87
III. Deficyt/ nadwyżka budżetowa (I-II)	-165 252,31	3 093 203,15	3 103 411,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Co ważne, budżet miasta zrealizowany w latach 2013 – 2015 tylko w 2013 roku zakończył się deficytem – wydatki w tym roku były wyższe niż uzyskane dochody. W latach 2014 i 2015 została natomiast zachowana nadwyżka budżetowa.

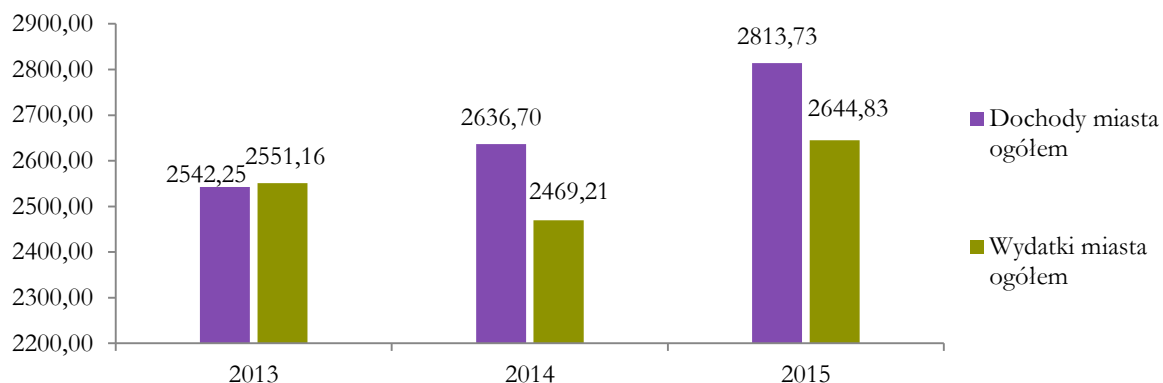
Wykres 34. Dochody i wydatki budżetowe Miasta Sierpca w latach 2013 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Dochody budżetowe Sierpca w przeliczeniu na jednego mieszkańca w przeciągu ostatnich trzech lat systematycznie rosły i w roku 2015 na osobę zamieszkujejącą miasto przypadło 2 813,73 zł (wzrost o 271,48 zł). Analiza wydatków w tym okresie wskazuje, że również one uległy zmianie – wzrosły o 93,67 zł (w 2014 roku miało miejsce zmniejszenie wydatków o 73,04 zł w stosunku do roku poprzedniego).

Wykres 35. Wydatki i dochody budżetowe Miasta Sierpca na jednego mieszkańca w latach 2013 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Doświadczenie Miasta Sierpc w realizacji inwestycji wpływających na rozwój miasta

W latach 2004 – 2006 oraz 2007 – 2014 Miasto Sierpc zrealizowało liczne inwestycje miejskie wpływające na rozwój miasta. Podejmowane przedsięwzięcia obejmowały przede wszystkim działania służące poprawie infrastruktury technicznej w obszarze ochrony środowiska, kultury i edukacji. Szereg zadań, jakie zostały zrealizowane, przyczynił się do rozwiązania lub zminimalizowania problemów społeczno-gospodarczych na terenie Sierpca.

Do najważniejszych zrealizowanych inwestycji należą:

- 2.1.1. Stworzenie Centrum Kultury i Sztuki w Sierpcu,
- 2.1.2. Modernizacja Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w Rachocinie,
- 2.1.3. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Sierpca.

W 2015 roku ukończono wiele inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej, gospodarki komunalnej oraz oświaty.

Tabela 30. Wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych w 2015 roku

L.p.	Nazwa inwestycji	Kwota
Transport i łączność		
1.	Budowa ul. Karłowicza	203 886,33
2.	Budowa u. Poziomkowej	169 899,99
3.	Budowa chodnika ul. Kwiatowa II etap	24 610,00
4.	Budowa ul. Andersa wraz z kanalizacją deszczową oraz ul. Poniatowskiego	335 082,58
5.	Budowa ul. Piłsudskiego od ul. Witosa do ul. Mickiewicza	932 705,97
6.	Budowa ul. Powstańców wraz z kanalizacją deszczową I etap	416 249,77
Łącznie		2 082 434,64

L.p.	Nazwa inwestycji	Kwota
Remonty		
1.	Remont nawierzchni ul. Dobrej	7 060,20
2.	Remont chodnika na ul. Braci Tułodziękich na wysokości banku Pekao SA w Sierpcu	34 375,00
3.	Remont chodnika przy ul. J. Bema	36 000,00
4.	Wykonanie remontu drogi dojazdowej oraz zagospodarowania zieleni przy budynku wielorodzinnym przy ul. Słowackiego 25	26 000,00
5.	Remonty cząstkowe ulic i chodników: ul. Pogodna, ul. Powstańców, ul. Sienkiewicza, ul. Benedyktyńska, ul. Farna, ul. Biskupa Floriana, ul. Braci Tułodziękich, ul. Krótka	4 011,03
Łącznie		107.446,23

L.p.	Nazwa inwestycji	Kwota
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
1.	Budowa separatora odbioru wód z osiedla za torami przy zbiorniku wodnym Jeziórko	359 939,02
2.	Budowa przyłącza kanalizacji deszczowej w ul. Staszica	6 490,00
3.	Budowa oświetlenia ul. Instalatorów w Sierpcu	46 768,78
4.	Budowa oświetlenia ulic Konrada I Mazowieckiego, Dobrawy i św. Wojciecha w Sierpcu	34 131,00
5.	Zagospodarowania parku Andersa wraz z parkingiem I etap	198 540,19
Łącznie		645 868,99

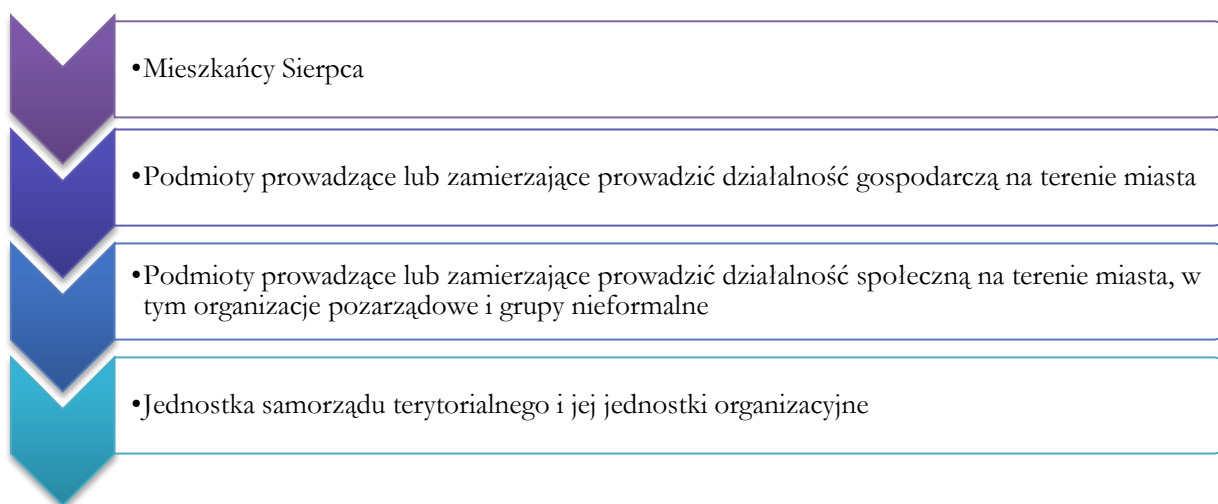
L.p.	Nazwa inwestycji	Kwota
Oświata i wychowanie		
1.	Modernizacja elewacji budynku Miejskiego Przedszkola Nr 3	47 380,73
2.	Modernizacja instalacji c.o. w Miejskim Przedszkolu Nr 2 I etap	62 030,00
Łącznie		109 410,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Sierpcu.

3. Partycypacja społeczna – wyniki konsultacji społecznych i badania ankietowego

Kwestią kluczową przy opracowywaniu dokumentów strategicznych dla jednostek samorządu terytorialnego jest aktywne włączenie w ten proces najważniejszych interesariuszy – mieszkańców miasta. Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem działań mających na celu planowanie wizji rozwoju miasta w najbliższych latach, w tym w diagnozowaniu obszarów problemowych, które wymagają podjęcia działań zaradczych oraz w planowaniu konkretnych przedsięwzięć. Aby podejmowane działania mogły w sposób trafny i skuteczny odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej, konieczne jest umożliwienie partycypacji wszystkim interesariuszy na każdym etapie, począwszy od diagnozowania poprzez programowanie, wdrażanie i monitorowanie zachodzących zmian.

Schemat 1. Interesariusze

Źródło: *opracowanie własne.*

Opracowanie niniejszego Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w dwóch formach: spotkaniami z różnymi grupami interesariuszy oraz dwoma badaniami ankietowymi (ankiety dostępne były w formie papierowej oraz w formie elektronicznej).

Informacje uzyskane od mieszkańców Sierpca zostały wykorzystane do opracowania części diagnostycznej niniejszego dokumentu, jak również posłużyły do przygotowania części programowej.

Badania ankietowe – ankieta elektroniczna i ankieta w formie papierowej

Opracowanie diagnozy Miasta Sierpca zostało poprzedzone przeprowadzeniem badań ankietowych, których celem było poznanie opinii mieszkańców miasta, zarówno na temat oceny jakości i poziomu życia w miejscowości, jak również jego możliwości i szans rozwojowych oraz zagrożeń, jakie mogą się pojawić. Osoby biorące udział w badaniu zostały poproszone również o wskazania najważniejszych kierunków rozwoju miasta i przedsięwzięć do realizacji w latach 2016 – 2025.

Badanie opinii interesariuszy zrealizowano za pomocą ankiety elektronicznej dostępnej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sierpcu. (<http://www.sierpc.pl>) oraz dostępnej w wersji papierowej w siedzibie urzędu w dniach od 18 sierpnia do 2 września 2016 roku. W wyniku badania otrzymano łącznie 92 wypełnione kwestionariusze w wersji elektronicznej oraz papierowej.

Aby poznać najbardziej pilne i potrzebne inwestycje, jakie zdaniem mieszkańców należałoby poczynić w 2015 roku zrealizowano badanie ankietowe, w ramach którego do każdego gospodarstwa domowego został dostarczony kwestionariusz ankiety (ponad 6 tysięcy kwestionariuszy). Poziom zwrotu wyniósł 682 sztuki.

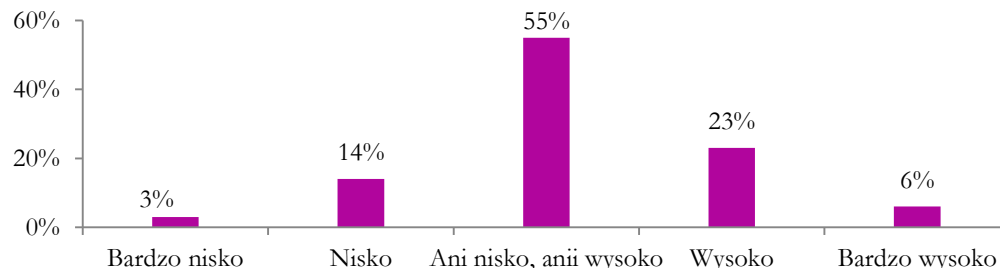

Wyniki

Osoby biorące udział w badaniu internetowym w przeważającej części (97%) przyznały, że interesują się tym co się dzieje w mieście.

Zadowolenie z jakości życia na terenie Sierpca ocenione zostało przez mieszkańców na średnim poziomie – ponad 50% osób biorących udział w badaniu przyznało ocenę 3 – *ani dobrze, ani źle*. Odpowiedzi pozytywne (oceny: *bardzo wysoko i wysoko*) zostały udzielone łącznie przez 29% badanych, natomiast 17% oceniło swoje zadowolenie nisko bądź bardzo nisko.

Wykres 36. Poziom zadowolenia mieszkańców Sierpca z życia w mieście

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W ramach badania mieszkańcy Sierpca wyrazili opinie na temat oceny poszczególnych dziedzin życia w mieście. Ocenie podlegały zarówno sfera społeczno-kulturalna, gospodarcza, infrastrukturalna, a także instytucje i organizacje realizujące różnego rodzaju działania na rzecz lokalnej społeczności.

Poniższa tabela zawiera zestawienie ocen przyznanych przez mieszkańców, w podziale na trzy kategorie: ocena pozytywna, ocena średnia, ocena negatywna.

Tabela 31. Ocena poszczególnych dziedzin życia w Mieście Sierpcu

OCENA POZYTYWNA	OCENA NEUTRALNA	OCENA NEGATYWNA
<ul style="list-style-type: none"> • Stan i ochrona środowiska naturalnego • Porządek i czystość w mieście • Bezpieczeństwo publiczne • Życie kulturalne i działalność instytucji kultury • Stan infrastruktury oświatowej • Stan infrastruktury komunalnej • Promocja miasta • Działalność organizacji pozarządowych • Działalność władz samorządowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Stan infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej • Opieka społeczna • Oferta aktywnego spędzania czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Opieka zdrowotna • Możliwość uzyskania zatrudnienia • Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej • Możliwość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji • Stan infrastruktury drogowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

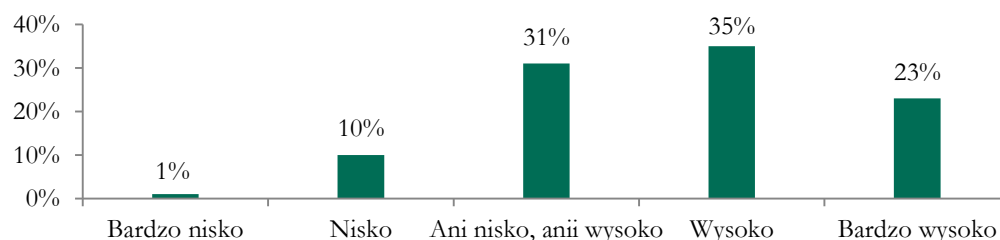
Osoby biorące udział w badaniu pozytywnie oceniły dziedziny związane ze stanem i ochroną środowiska naturalnego oraz porządkiem w mieście. Dobre i bardzo dobre oceny otrzymały również kwestie związane ze stanem infrastruktury komunalnej (sieć wodno-kanalizacyjna, gazowa) oraz infrastruktury oświatowej. Zdaniem mieszkańców pozytywnie ocenione mogą być także: poziom bezpieczeństwa, życie kulturalne toczące się w Sierpcu, a także działalność organizacji pozarządowych, działalność władz samorządowych czy promocja miasta.

Neutralne oceny zostały przyznano w dziedzinach takich jak: stan infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, opieka społeczna oraz oferta aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odpowiedziach mieszkańców pojawiły się również oceny negatywne, które zostały przyznane pięciu dziedzinom. Na złym lub bardzo złym poziomie postrzegane są: możliwość znalezienia pracy w Sierpcu i warunki prowadzenia działalności gospodarczej, możliwość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji, a także stan opieki zdrowotnej dostępnej dla mieszkańców i stan infrastruktury drogowej.

Mieszkańcy Sierpca w przeważającej większości dostrzegają potencjał rozwojowy swojego miasta – 55% osób pozytywnie odniosło się do tej kwestii (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało *bardzo nisko*, a 5 – *bardzo wysoko*, 23% osób przyznało ocenę najwyższą z możliwych). Średnia ocena wyniosła 4.

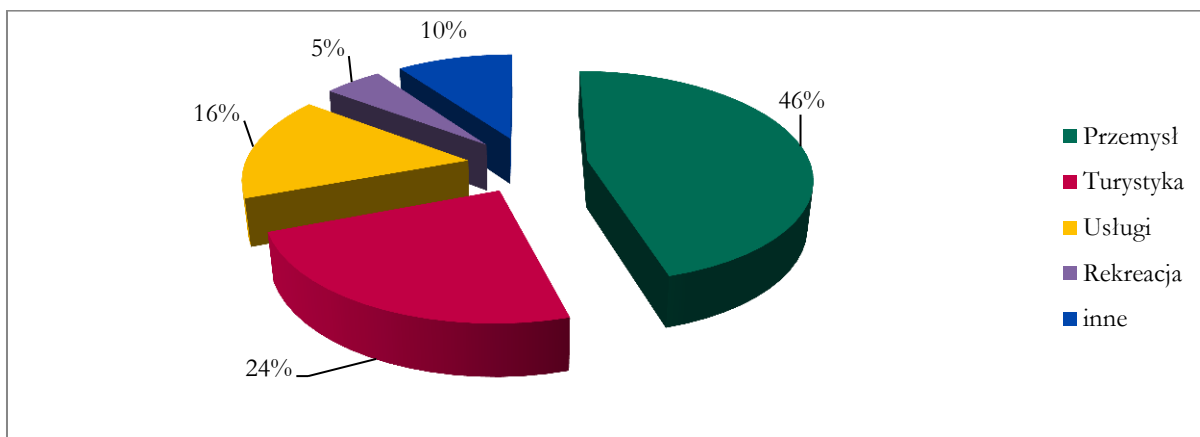
Wykres 37. Ocena możliwości rozwojowych miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Podstawowym kierunkiem rozwoju miasta, jaki został wskazany przez mieszkańców, jest przemysł – ponad 46% ankietowanych wskazało właśnie tę dziedzinę. Inwestycje powinny być również podjęte w zakresie usług turystycznych (24% odpowiedzi).

Wykres 38. Główne kierunki rozwojowe miasta wskazane przez mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jednocześnie, w ramach badania mieszkańcy miasta wskazali, jakie ich zdaniem przedsięwzięcia powinny być w pierwszej kolejności dofinansowane z budżetu miasta w latach 2016 – 2025. Poniższy wykres przedstawia kwestie, na które według ankietowanych priorytetowo powinny być przeznaczone środki finansowe.

Wykres 39. Cele, na które zdaniem ankietowanych priorytetowo powinny zostać przeznaczone środki finansowe (liczba wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Do największych szans rozwojowych i zagrożeń dla miasta uczestnicy badania zaliczyli:

SZANSE:

- Działania związane z promocją miasta, kultury i produktów sierpeckich na rynku ogólnokrajowym.
- Ukierunkowanie na usługi turystyczne i rekreacyjne.
- Tworzenie nowych miejsc pracy, powstawanie nowych zakładów pracy i wsparcie dla inwestorów, przyciągnięcie nowych inwestorów (także dużych, światowych marek)
- Większe nakłady inwestycyjne w oświacie.
- Wykorzystanie bliskiego położenia drogi krajowej nr 10.
- Rewitalizacja historycznej części miasta.
- Zagospodarowanie turystycznie i sportowo rzeki Sierpnicy.
- Wsparcie dla osób potrzebujących

ZAGROŻENIA:

- Wysoki poziom bezrobocia.
- Niskie zarobki.
- Masowy odpływ osób młodych z miasta.
- Pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa.
- Brak inicjatyw lokalnych.
- Brak zewnętrznego inwestora, brak inwestycji.
- Zły stan infrastruktury drogowej (w tym zagrożenie przebudowy S10 bliżej Płocka)

W ramach obu badań ankietowych mieszkańcy Sierpca zostali poproszeni o wskazanie najbardziej ich zdaniem potrzebnych w mieście przedsięwzięć i inwestycji. W badaniu internetowym mieli oni możliwość zgłaszania swoich propozycji, natomiast w badaniu przeprowadzonym za pośrednictwem papierowego kwestionariusza zostali poproszeni o wskazanie najważniejszych projektów wskazanych na liście.

Do najważniejszych przedsięwzięć mieszkańcy zaliczyli:

- Przyciągnięcie inwestorów, którzy rozpoczną działalność na terenie Sierpca.
- Zwiększenie liczby miejsc pracy
- Zatrzymanie negatywnego zjawiska odpływu młodych ludzi z terenu miasta.
- Rewitalizacja Starego Miasta.
- Budowę/modernizację infrastruktury drogowej (w tym budowa obwodnicy, poprawa stanu nawierzchni dróg, budowa chodników, wymiana oświetlenia ulicznego, budowa ścieżek rowerowych).
- Odtworzenie połączeń i infrastruktury komunikacyjnej (w tym przywrócenie zlikwidowanych kursów PKS i PKP, odbudowa dworców, utrzymanie komunikacji miejskiej).
- Inwestycje w usługi turystyczne.
- Inwestycje w oświatę (w tym podniesienie jakości i efektywności kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym).
- Rewitalizację terenów położonych przy rzece Sierpicy.
- Budowę wielofunkcyjnego stadionu miejskiego.
- Budowę mieszkań komunalnych/budownictwo społeczne.

Jednocześnie w ramach badania mieszkańcy miasta wskazali ich zdaniem główne i priorytetowe inwestycje/projekty. Jako najważniejsze inwestycje na najbliższe lata zostały wymienione:

1. Obwodnica pomiędzy ulicą Kościuszki a ulicą Plocką.
2. Budowa ulic i chodników.

Dodatkowo, ankietowani wskazali również inne ich zdaniem istotne dla miasta przedsięwzięcia:

1. Infrastruktura rekreacyjna: ścieżki rowerowe, strefy aktywnego wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Modernizacja i rozbudowa stadionu miejskiego (boisko do gry w piłkę nożną, boisko wielofunkcyjne, trybuny, oświetlenie, lodowisko zimą).
3. Rozpoczęcie rewitalizacji historycznej części miasta poprzez przebudowę Pl. Chopina z uwzględnieniem targowiska koszykowego.
4. Budowa ciągów rekreacyjno-spacerowych wzdłuż rzeki Sierpienicy w powiązaniu ze Skansenem
5. Hala sportowa przy Gimnazjum Miejskim w Sierpcu.

Spotkania konsultacyjne

Spotkania z młodzieżą

Celem spotkań z młodzieżą było poznanie potrzeb i oczekiwań młodego pokolenia mieszkańców miasta. Konsultacje zostały zorganizowane w formule warsztatów partycypacyjnych. Uczestniczyła w nich młodzież z siedmiu sierpeckich szkół. Młodzi ludzie mieli możliwość zaprezentowania swoich propozycji i pomysłów, a także wizji w sześciu grupach tematycznych: kultura, mieszkańcy, nowe inwestycje, turystyka, przedsiębiorczość i promocja.

Propozycje, zgłoszone przez młodzież, w ramach realizowanych bloków tematycznych to:

Obszar tematyczny: kultura

- odbudowa, zadbanie, renowacja architektury miejskiej,
- kino letnie w miejscu dawnej muszli koncertowej,
- renowacja budynków, kamienic, wieży ciśnień,
- dworzec kolejowy - dawna wizytówka Sierpca,
- ul. Benedyktyńska,
- kluby sportowe,
- odbudowa stadionu,
- tworzenie nowych klubów sportowych (inne sporty),
- wykorzystanie potencjału Jeziórek,
- rowery wodne, kajaki,
- lodowisko,
- kluby taneczne, imprezy dla seniorów,
- organizacja imprez masowych,
- reaktywacja Kasztelanki (tradycja),
- muzeum piwowarstwa i sukiennictwa (tradycja za Zygmunta II Augusta).

Obszar tematyczny: mieszkańcy

- brak prac sezonowych,
- młodzi ludzie mogą pracować przy odnowie budynków, cmentarzy (np. w ramach zapłaty darmowy seans w kinie, kulig, ognisko),
- młodzież może pracować przy obsłudze maszyny do popcornu w kinie,
- brak autorytetów,
- spotkania z harcerzami, a co za tym idzie promocja ZHP,
- zorganizowanie dla młodzieży spotkań z mieszkańcami, aby szukać autorytetów,
- organizowanie spotkań z ciekawymi mieszkańcami, seniorami,
- brak miejsc rozrywki,
- brak miejsc praktyk dla technikum i szkół zawodowych.

Obszar tematyczny: inwestycje miejskie

- rozwój kultury i rekreacji w Sierpcu,
- rozbudowa ścieżek rowerowych połączonych ze szlakami turystycznymi, dodatkowo wypożyczalnia rowerów, rolek, itp.,
- powstanie ścieżek jeździeckich,
- rozwój szkółki jeździeckiej na skansenie,
- zagospodarowanie wyspy na Jeziórkach (kawiarnia, rowery, łódki),
- utworzenie kina letniego,
- organizacja większej imprezy,
- tematyczne maratony filmowe,
- rozbudowa basenu,
- modernizacja stadionu - stadion lekkoatletyczny,
- siłownia na świeżym powietrzu,
- lodowisko,
- park linowy,
- parki rozrywki dla dzieci,
- renowacja Starówki,
- propagowanie starych zabudowań,
- odnowa dworca PKP i próba ożywienia dworca PKS,
- modernizacja szpitala.

Obszar tematyczny: turystyka

- odnowienie Starówki,
- ścieżki rowerowe,
- wypożyczalnia rowerów,
- sklep z pamiątkami z Sierpca (ser, piwo, wyroby regionalne),
- dni otwarte mleczarni i browaru,
- zagospodarowanie Jeziórek,
- rowery wodne, kajaki,

- zimną łyżwy,
- zawody wędkarskie,
- park rodzinny,
- polana do grillowania,
- park linowy,
- siłownia na świeżym powietrzu,
- plac zabaw pod opieką animatorów,
- ścieżka rowerowa wzdłuż Sierpicy,
- spływ kajakowy,
- kino na świeżym powietrzu,
- spotkania seniorów na świeżym powietrzu,
- koncerty,
- pole paintballowe.

Obszar tematyczny: przedsiębiorczość

- współpraca szkół z przedsiębiorcami w celu nabywania doświadczenia zawodowego (utworzenie systemu współpracy między potencjalnymi pracodawcami i pracownikami),
- utworzenie inkubatora/warsztatów na temat przedsiębiorczości,
- zwiększenie uczestnictwa młodych osób w życiu społecznym poprzez nabywanie doświadczenia w kontaktach międzyludzkich,
- bliskość dużych miast pozwala na prowadzenie w nich działalności gospodarczej bez konieczności przeprowadzania się tam.

Obszar tematyczny: promocja

- odnowienie strony internetowej,
- fanpage Sierpca,
- szeroka oferta imprez,
- Biesiady Kasztelańskie,
- eventy na Jeziórkach,
- koncerty, festiwale,
- coroczne, kilkudniowe zloty, fandomy, gameparty,
- ogólnopolskie zawody sportowe, promocja sportu,
- prace sezonowe,
- budowa aquaparku, spa,
- trasa zjazdowa w dolinie Sierpicy,
- paintball (hangary),
- wykorzystanie muszli koncertowej na kino letnie,
- gastronomia,
- legenda o Sierpcu,

Uczestnicy spotkania przedstawiali zróżnicowane pomysły, dotyczące zarówno spraw bieżących, jak i strategicznych. Problemy związane z przedsiębiorczością dotyczyły potrzeby tworzenia miejsc praktyk zawodowych, możliwości prac sezonowych, wolontariatu, warunków dla rozwoju przedsiębiorczości młodych ludzi (szkoleń, warsztatów, inkubatorów przedsiębiorczości, finansowania). Potrzeby z zakresu infrastruktury rekreacyjnej dotyczyły przede wszystkim tras rowerowych oraz wykorzystania potencjału związanego z wodą (trasy kajakowe, rekreacja na wodzie, wyspa na Jeziórkach, łyżwy, strefy aktywnego wypoczynku). Propozycje dotyczące rozwoju oferty kulturalnej dotyczyły organizacji dużych imprez, festiwali, kina letniego, a także rozszerzenia oferty działającego kina (gastronomia, elastyczna polityka cen biletów, maratony filmowe).

Kluczowe wnioski i obserwacje

Tabela 32. Kluczowe wnioski i obserwacje na podstawie badań ankietowych i konsultacji społecznych

Kluczowe wnioski i obserwacje	
+	Mieszkańcy Sierpca swoje zadowolenie z życia w mieście oceniają na średnim poziomie, jednocześnie w większości bardzo pozytywnie oceniają możliwości rozwojowe Sierpca.
+	Pozytywnie ocenione zostały obszary takie jak: stan i ochrona środowiska naturalnego, porządek i czystość w mieście, bezpieczeństwo publiczne, życie kulturalne i działalność instytucji kultury, stan infrastruktury oświatowej, stan infrastruktury komunalnej, promocja miasta, działalność organizacji pozarządowych, działalność władz samorządowych.
+	Przewagę ocen neutralnych otrzymały kwestie: stan infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, opieka społeczna, oferta aktywnego spędzania czasu wolnego.
+	Mieszkańcy miasta negatywnie oceniają: możliwość znalezienia pracy w Sierpcu i warunki prowadzenia działalności gospodarczej, możliwość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji, a także stan opieki zdrowotnej dostępnej dla mieszkańców i stan infrastruktury drogowej.
+	Jako najważniejsze cele, na jakie powinny zostać przeznaczone środki finansowe wskazane zostały: <ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktura drogowa, 2. Wsparcie przedsiębiorczości, przyciągnięcie inwestorów, zwiększenie miejsc pracy, 3. Sport, rekreacja i organizacja czasu wolnego, 4. Rewitalizacja/ zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

Źródło: opracowanie własne.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z podstawowych technik służących do porządkowania i analizy zebranych danych. Jej nazwa wywodzi się do pierwszych liter angielskich słów – silne strony (**Strengths**), słabe strony (**Weaknesses**), szanse (**Opportunities**) i zagrożenia (**Therats**). Tego typu porządkowanie posiadanych informacji umożliwia zakwalifikowanie poszczególnych czynników do odpowiedniej kategorii czynników wewnętrznych i zewnętrznych mogących mieć pozytywne bądź negatywne oddziaływanie.

Technika ta stosowana jest we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako uniwersalne narzędzie analizy strategicznej, co pozwala wykorzystać posiadane informacje do tworzenia planu działania opartego na mocnych stronach z wykorzystaniem szans stwarzanych przez otoczenie przy jednoczesnej eliminacji słabych stron i planowaniu działań niwelujących oddziaływanie możliwych zagrożeń.

Schemat 2. Analiza SWOT

Źródło: opracowanie własne.

Analiza SWOT Gminy Miejskiej Sierpc została opracowana na podstawie informacji zebranych w czterech kluczowych dla zrównoważonego rozwoju miasta obszarach:

- I. Obszar I – sfera społeczna,
- II. Obszar II – gospodarka i rynek pracy
- III. Obszar III – środowisko przyrodnicze,
- IV. Obszar IV – infrastruktura techniczna.

Wyniki analizy przedstawione zostały w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tabela 33. Obszar I – sfera społeczna

	Pomocne w osiągnięciu celu	Szkodliwe w osiągnięciu celu
Czynniki wewnętrzne	<p>MOCNE STRONY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niewielki odsetek (8,6% ogółu mieszkańców) osób korzystających z usług Ośrodka Pomocy Społecznej, Rozwinięta infrastruktura socjalna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w którego strukturze działają Dzienny Dom Pomocy Społecznej i Środowiskowe Ognisko Wychowawcze, Wysoki odsetek dzieci objętych edukacją przedszkolną (wrażna tendencja zwyżkowa w przeciągu ostatnich lat), Wysoki wskaźnik skolarzacji brutto i netto, Szeroka oferta pozalekcyjnych projektów edukacyjnych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych Wysoki poziom kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym Wysoki poziom bezpieczeństwa na terenie miasta Szeroka oferta kulturalna miasta (realizowana przez instytucje, tj. Miejska Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury i Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pracownia Dokumentacji Dziejów Sierpca, Muzeum Wsi Mazowieckiej, Ratusz), Rozwinięta baza sportowa, szeroka oferta klubów sportowych i innych podmiotów organizujących sport masowy na terenie miasta, Aktywna działalność organizacji pozarządowych oraz aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi. 	<p>SŁABE STRONY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Systematyczny spadek liczby ludności miasta spowodowany postępującymi procesami starzenia się społeczeństwa oraz ruchami migracyjnymi, Wzrastający wskaźnik obciążenia demograficznego spowodowany zwiększaniem się udziału osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie, Ujemny przyrost naturalny, niższy niż średnie wskaźniki dla województwa i kraju, Negatywna ocena jakości i poziomu usług medycznych przez społeczność lokalną Sierpca, Jakość kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym mierzona wynikami sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego niższa niż średnie wskaźniki dla całego województwa mazowieckiego. Brak punktu informacji turystycznej,
	Czynniki zewnętrzne	<p>SZANSE:</p> <ul style="list-style-type: none"> Inwestycje prowadzone w Szpitalu im. Juliusza Babińskiego mające na celu poprawę jakości świadczonych usług medycznych, Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną, Inwestycje i projekty realizowane przez miasto w obszarze edukacji, innowacje edukacyjne w szkołach, Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów na wszystkich poziomach kształcenia, Aktywność władz lokalnych w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych (m.in. Fundusze Europejskie) w celu poprawy jakości życia mieszkańców Sierpca w różnych obszarach, Dbalność o pozytywny wizerunek miasta.

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 34. Obszar II – gospodarka i rynek pracy

	Pomocne w osiągnięciu celu	Szkodliwe w osiągnięciu celu
Czynniki wewnętrzne	<p>MOCNE STRONY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystne dla rozwoju inwestycji położenie przy drodze krajowej nr 10 łączącej Warszawę z Toruniem, ▪ Lokalizacja w pobliżu dużych miast: Płocka, Torunia, Warszawy, ▪ Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta (w porównaniu do obszaru powiatu sierpeckiego), ▪ Wyższe wskaźniki zatrudnienia w mieście niż na terenie powiatu sierpeckiego (wskaźniki zatrudnienia porównywalne ze średnim poziomem zatrudnienia w województwie mazowieckim), ▪ Naturalne walory środowiska, bogata tradycja, atrakcyjne położenie, co przyczynia się do dużego potencjału turystyczno-rekreacyjnego, ▪ Dobrze rozwinięte rolnictwo: uprawa roślin, hodowla bydła, trzody wieprzowej, drobiu. 	<p>SŁABE STRONY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mało ofert pracy na lokalnym rynku pracy, ▪ Mała liczba inwestorów zewnętrznych (dużych firm), ▪ Brak różnorodnych form wsparcia biznesu, ▪ Nie w pełni wykorzystany rekreacyjno-turystyczny potencjał obszaru, ▪ Niedostateczna promocja walorów przyrodniczych i potencjału turystycznego, ▪ Niewystarczająca baza noclegowa i gastronomiczna, ▪ Niewykorzystany potencjał położenia miasta przy trasie krajowej (brak galerii handlowej, miejsc obsługi podróżnych, punktów gastronomicznych).
	<p>SZANSE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalizacja na terenie województwa mazowieckiego – najbardziej dynamicznie rozwijającego się regionu w kraju, ▪ Wytyczenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów, ▪ Wykorzystanie możliwości szczególnego wsparcia w ramach RPO WM na lata 2014 – 2020 dla branż zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, ▪ Skuteczność w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania – możliwość pozyskania dofinansowania na rozwój przedsiębiorczości, miejsc pracy, turystyki, ▪ Rozwój przemysłu w sektorach: spożywczym, budowlanym, odzieżowym, metalowym, a także transporcie, ▪ Wykreowanie nowych produktów turystycznych i kulturowych, ▪ Wolne tereny pod różnego rodzaju zabudowę oraz lokalizacja pod duże inwestycje turystyczne/gospodarcze. 	<p>ZAGROŻENIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalizacja na terenie powiatu, który charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia (5 pozycja w województwie mazowieckim), ▪ Ogromne dysproporcje w rozwoju gospodarczym Mazowsza ▪ Brak wsparcia dla przedsiębiorców ▪ Emigracja młodych ludzi, ▪ Brak środków finansowych umożliwiających realizację przedsięwzięć (m.in. z UE).
Czynniki zewnętrzne		

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 35. Obszar III – środowisko przyrodnicze

	Pomocne w osiągnięciu celu	Szkodliwe w osiągnięciu celu
Czynniki wewnętrzne	MOCNE STRONY: <ul style="list-style-type: none"> Naturalne walory środowiska przyrodniczego stanowiące potencjał do rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych, Ukształtowanie terenu korzystne dla rozwoju rolnictwa, Występowanie gruntów o predyspozycjach do użytkowania rolniczego, Niskie zagrożenie powodziowe (1%). 	SŁABE STRONY: <ul style="list-style-type: none"> Obszar słabo zalesiony, uboga szata roślinna na terenie miasta (niewielka powierzchnia parków miejskich, mała ilość zadrzewień przy ulicach), Brak statusu obszaru chronionego w Dolinie Sierpnicy, Występowanie budynków (także w posiadaniu miasta), które zawierają wyroby azbestowe, Zanieczyszczenia powietrza wynikające głównie z przemysłu i komunikacji, a także ze źródeł tak zwanej „niskiej emisji” związanej z ogrzewaniem piecowym domostw.
	SZANSE: <ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie możliwości szczególnego wsparcia w ramach RPO WM na lata 2014 – 2020 w obszarach związanych z ochroną środowiska naturalnego, OZE. Zwiększanie się świadomości ekologicznej mieszkańców. 	ZAGROŻENIA: <ul style="list-style-type: none"> Przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza w przypadku poszczególnych zanieczyszczeń, co oznacza potrzebę podjęcia działań dla określonych zanieczyszczeń, Brak środków finansowych umożliwiających realizację przedsięwzięć (m.in. z UE).

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 36. Obszar IV – infrastruktura techniczna

	Pomocne w osiągnięciu celu	Szkodliwe w osiągnięciu celu
Czynniki wewnętrzne	MOCNE STRONY:	SŁABE STRONY:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto posiada aktualne dokumenty planistyczne (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, ▪ Bardzo dobre wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarną, gazową i grzewczą. ▪ Budynki wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu miasta w przeważającej części są w stanie bardzo dobrym bądź dobrym, ▪ Uregulowana gospodarka wodno-ściekowa, ▪ Optymalny system gospodarki odpadami – selektywna gospodarka odpadami. ▪ Wyremontowana droga prowadząca do Muzeum Wsi Mazowieckiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przez historyczne centrum miasta prowadzony jest ruch tranzytowy (wąskie ulice, zwarta zabudowa pierzejowa), ▪ Brak alternatywnego dojazdu do zachodnich i południowych rejonów miasta, dworca autobusowego i kolejowego z drogi krajowej nr 10, ▪ Oprawy oświetleniowe na terenie miasta rtęciowe bądź sodowe, mała liczba opraw oświetlenia np. ledowego, ▪ Brak działającego dworca PKP, niewystarczająca komunikacja kolejowa, ▪ Długoletnie procedury związane z zagospodarowywaniem Doliny Sierpnicy (brak ścieżek rowerowych i tras kajakowych, miejsc aktywnego odpoczynku, odpowiedniej liczby placów zabaw), ▪ Brak nowoczesnego stadionu wielofunkcyjnego.
Czynniki zewnętrzne	SZANSE:	ZAGROŻENIA:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planowane wyprowadzenie ruchu tranzytowego z ulic Starego Miasta i przełożenie go na nowy układ drogowo-uliczny na obrzeżach terenów zabudowy miejskiej – budowa „Małej obwodnicy”, ▪ Rewitalizacja obszaru Starego Miasta oraz terenów pokolejowych i kolejowych, ▪ Napływ inwestorów i powstanie nowej infrastruktury, ▪ Rozwój połączeń komunikacyjnych, zwłaszcza PKP, ▪ Budowa ścieżek pieszo-rowerowych, tras kajakowych, ▪ Rozwój odnawialnych źródeł energii, ▪ Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania – możliwość pozyskania dofinansowania na rozwój infrastruktury technicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duże natężenie ruchu samochodowego i brak zmian w wewnątrzmijskim układzie komunikacyjnym, ▪ Wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych, ▪ Brak środków finansowych umożliwiających realizację przedsięwzięć (m.in. z UE).

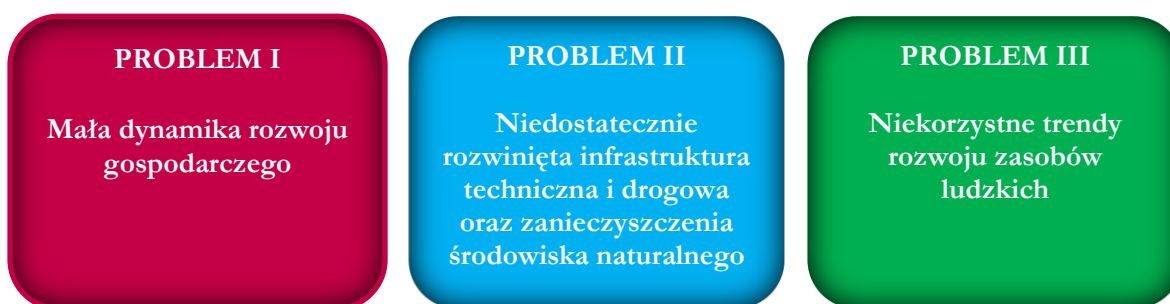
Źródło: opracowanie własne.

5. Obszary problemowe

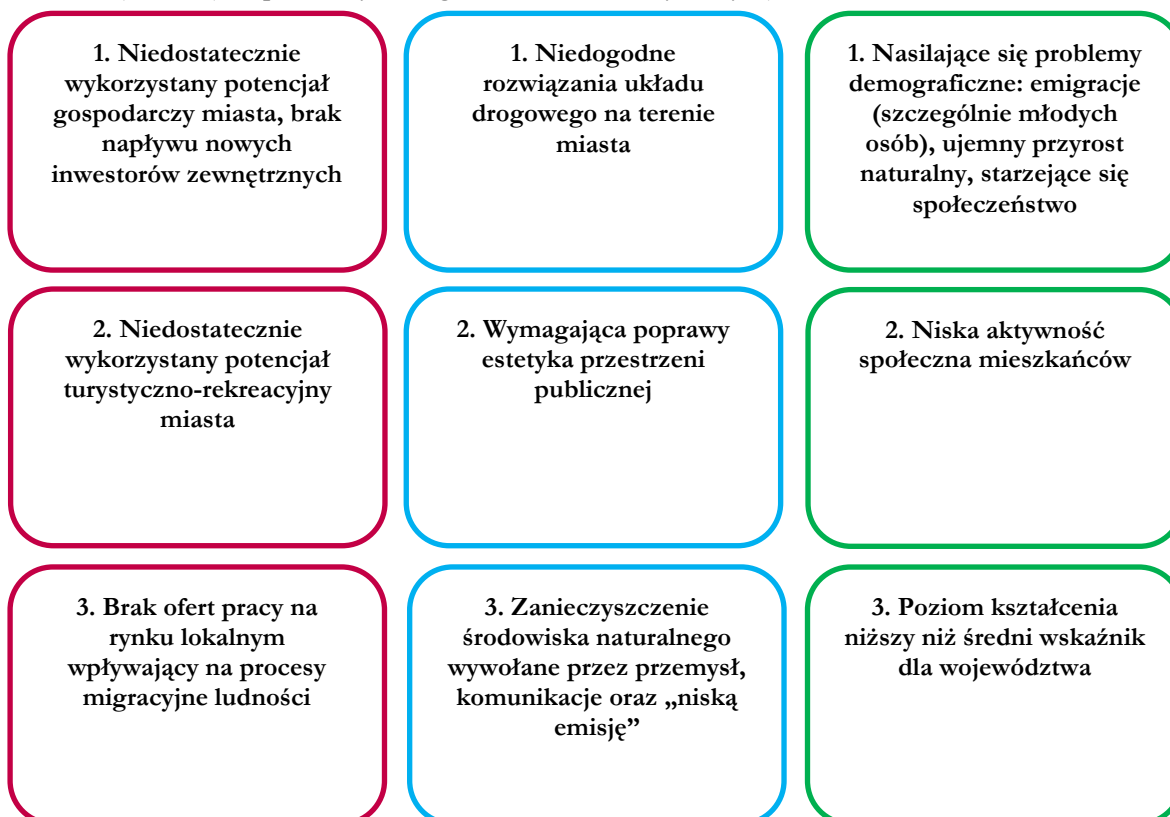
Na podstawie dokonanej diagnozy poszczególnych sfer życia w Sierpcu, a także badań ankietowych i spotkań konsultacyjnych z różnymi grupami interesariuszy oraz analizy mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dostrzeganych w mieście, możliwe było wyciągnięcie wniosków na temat głównych obszarów problemowych.

Wyodrębnione problemy mogą stanowić przeszkodę w rozwoju społeczno-gospodarczym Sierpca w dłuższej perspektywie czasowej. Poniżej w formie drzewa problemów zostały przedstawione obszary, w których dostrzeżono konieczność realizacji działań naprawczych bądź niwelujących negatywne aspekty. W dalszej części opracowania wyróżnione główne problemy zostały przełożone na propozycje konkretnych przedsięwzięć.

Problemy główne:

Najistotniejsze problemy szczegółowe we wskazanych wyżej obszarach:

6. Kierunki rozwoju

Wizja

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację na terenie Sierpca zwracając uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe na terenie miasta. W procesie powstawania dokumentu ważne jest również stworzenie wizji przyszłego stanu rzeczy, to znaczy określenie sytuacji, w jakiej gmina chciałaby się znaleźć w przyszłości. Uwzględniając zmieniającą się sytuację w otoczeniu, wzrost możliwości rozwojowych i oczekiwania mieszkańców, wizję rozwoju lokalnego sformułowano następująco:

W perspektywie najbliższych lat Sierpc stanie się miastem przyjaznym do życia dla mieszkańców, do prowadzenia działalności gospodarczej dla inwestorów, a także spędzania wolnego czasu dla turystów.

Dostrzegając potencjał rozwojowy miasta, uwzględniając zdanie wyrażone przez głównych interesariuszy, a także biorąc pod uwagę zagrożenia, jakie mogą się pojawić, ustalono wizję rozwoju Sierpca w perspektywie do 2025 roku, na którą składają się trzy główne cele. Aby zrealizować dane cele konieczne jest podjęcie działań w zakresie rozwoju oferty miasta skierowanej do mieszkańców, rozwoju potencjału gospodarczego, jak również potencjału turystycznego.

Cele rozwojowe

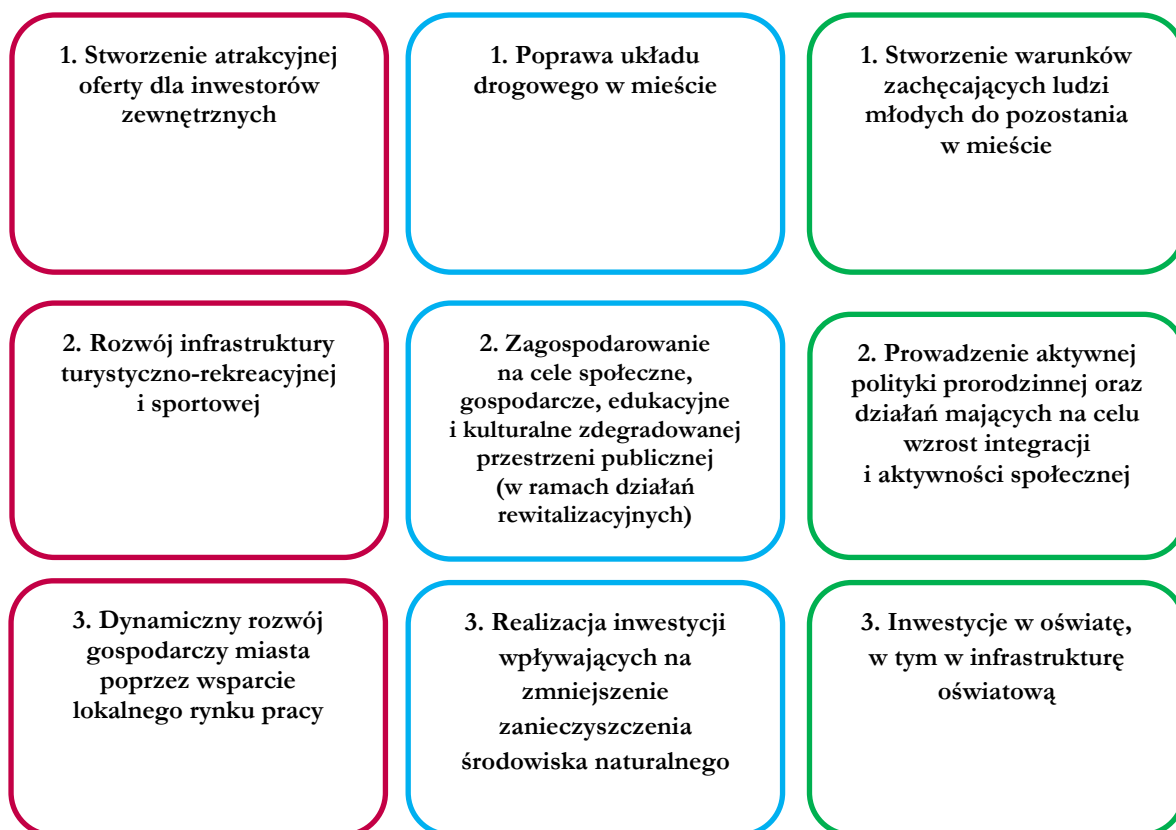
W trakcie prac nad strategią określono trzy główne cele strategiczne:

CEL I
Rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału gospodarczego i turystycznego miasta

CEL II
Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną

CEL III
Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej

Realizacja poszczególnych celów strategicznych możliwa jest przez wypracowanie konkretnych, związanych z nimi przedsięwzięć.

Dla każdego celu strategicznego przypisana została grupa trzech przedsięwzięć, które w sposób ogólny wyznaczają kierunki planowanych działań. W nadchodzącej perspektywie na lata 2016-2025, priorytetowo traktowane będą następujące obszary działań:

- Infrastruktura drogowa,
- Turystyka i rekreacja,
- Sport,
- Wsparcie przedsiębiorczości,
- Oświata,
- Kultura,
- Ochrona środowiska,
- Rewitalizacja,
- Gospodarka niskoemisyjna.

Ponadto miasto planuje rozbudowę infrastruktury telekomunikacyjnej w oparciu o światłowody, w celu zapewnienia mieszkańcom Sierpca dostępu do szerokopasmowego Internetu. Miasto Sierpc potrzebuje kolejnych inwestycji, które rozwiążą istniejące problemy, zdiagnozowane w analizie. Dlatego bardzo ważne jest planowanie i przygotowywanie najważniejszych zadań inwestycyjnych na najbliższe lata (2016 – 2025), które przedstawiamy poniżej.

Najważniejsze przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w latach 2016-2025

CEL STRATEGICZNY I: Rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału gospodarczego i turystycznego miasta	
Cel bezpośredni	Planowane przedsięwzięcie
1. Stworzenie atrakcyjnej oferty dla inwestorów zewnętrznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie terenów inwestycyjnych z odpowiednią infrastrukturą, 2. System ulg i zachęt dla inwestorów zewnętrznych.
2. Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i sportowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie w mieście stref aktywnego wypoczynku, rekreacji, sportu i turystyki dla dzieci, młodzieży i dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> • wytyczenie szlaków rowerowych i kajakowych, • utworzenie szlaków turystycznych pieszych, • budowa jordanków, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, • budowa ścieżek rowerowych 2. Zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne doliny rzeki Sierpienicy z terenami przyległymi wraz z nadaniem im funkcji społecznych: <ul style="list-style-type: none"> • Inwestycja obejmująca kilka stref: aktywny odpoczynek, kąpielisko i plaża, miejsce do wędkowania, tor kajakowy, ścieżki piesze i rowerowe, • Utworzenie parku archeologicznego na terenie dawnego zamku w Sierpcu. 3. Zagospodarowanie Jeziórek, 4. Remont Stadionu Miejskiego w Sierpcu umożliwiający rozwój funkcji sportowych, edukacyjnych i społecznych.
3. Dynamiczny rozwój gospodarczy miasta poprzez wsparcie lokalnego rynku pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości: <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez utworzenie inkubatora przedsiębiorczości • Doradztwo finansowe, podatkowe, w zakresie pozyskiwania środków finansowych, pomoc w bieżącej obsłudze prowadzonej działalności • Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluceniem społecznym 2. Utworzenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu, które byłoby czynnikiem wspierającym postawy prospołeczne, aktywność w sprawach społecznych oraz zaangażowanie w sprawy miasta przedsiębiorców i inwestorów.

Źródło: opracowanie własne.

CEL STRATEGICZNY II: Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną	
Cel bezpośredni	Planowane przedsięwzięcie
1. Poprawa układu drogowego w mieście	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w mieście Sierpcu: <ul style="list-style-type: none"> • doświetlenie ulic; • wymiana przewodów na większy przekrój • wymiana przyłączy na izolowane, stosowanie zabezpieczeń wzdlużnych na obwodach niskiego napięcia;

CEL STRATEGICZNY II:

Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną

	<ul style="list-style-type: none"> • osiągnięcie niezawodności ruchowej systemu; • wyposażenie głównych ciągów sieciowych w łączniki sterowane drogą radiową; • zakup lamp ledowych korzystających z energii odnawialnych; <ol style="list-style-type: none"> 2. Budowa infrastruktury drogowej w mieście Sierpcu:<ul style="list-style-type: none"> • Budowa obwodnicy miasta - nowy odcinek drogi wojewódzkiej Nr 560 miasta Sierpc od ulicy Płockiej (w m. Gorzewo) do ul. Kościuszki (DK 10) wraz z drogami dojazdowymi 3. Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego<ul style="list-style-type: none"> • Plac Europejski, Targowisko miejskie, parki miejskie oraz rejon Centrum Kultury i Sztuki oraz Jeziórka. 4. Zwiększenie mobilności miejskiej poprzez poprawę jakości infrastruktury transportowej na obszarze miasta (w tym między innymi: wytyczenie nowych ścieżek rowerowych, ścieżek tematycznych, ekologicznych, utworzenie punktów czasowego wypożyczalnia rowerów miejskich, poprawa jakości i dostępności małej architektury, programy promujące różnorodne formy mobilności miejskiej).
<p>2. Zagospodarowanie na cele społeczne, gospodarcze, edukacyjne i kulturalne zdegradowanej przestrzeni publicznej (w ramach działań rewitalizacyjnych)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rewitalizacja obszaru starego miasta oraz terenów pokolejowych i kolejowych, w tym: rozpoczęcie rewitalizacji starówki poprzez przebudowę Pl. Chopina z uwzględnieniem targowiska koszykowego, remont budynku dworca kolejowego oraz zabytkowego budynku przy ul. Farna 24, 2. Adaptacja zrewitalizowanych budynków na cele społeczne, gospodarcze, edukacyjne i kulturalne
<p>3. Realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zadania usprawniające funkcjonowanie systemu kanalizacji w mieście Sierpcu, w celu zabezpieczenia wód podziemnych przed zanieczyszczeniami:<ul style="list-style-type: none"> • budowa przepompowni ścieków wód deszczowych – osiedle za torami; • budowa kanalizacji deszczowej 2. Termomodernizacja budynków, audyty energetyczne budynków użyteczności publicznej, 3. Likwidacja lokalnych węglowych źródeł ciepła w budynkach komunalnych, 4. Modernizacja indywidualnych źródeł ciepła w budynkach prywatnych, 5. Termomodernizacja budynków prywatnych na terenie miasta, 6. Montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej, 7. Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku pływalni w Sierpcu, 8. Propagowanie transportu rowerowego i pieszego poprzez wytyczanie szlaków rowerowych, utworzenie szlaków turystycznych pieszych oraz budowę ścieżek rowerowych na terenie miasta, 9. Rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z instalacją odzysku

CEL STRATEGICZNY II:

Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną

- biogazu z osadów ściekowych,
10. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców,
  11. Utworzenie terenów z przeznaczeniem pod inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z OZE^[1],
  12. Inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z OZE^[2],
  13. Zwiększanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach^[3].

Źródło: *opracowanie własne.*

^[1], ^[2] Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach celu strategicznego II: „Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną”: przedsięwzięcie 11. „Utworzenie terenów z przeznaczeniem pod inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z OZE”, oraz przedsięwzięcie 12. „Inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z OZE” odnoszą się również do przedsięwzięć podejmowanych przez inne podmioty niż samorząd terytorialny. Inwestycje związane z OZE planowane są między innymi przez przedsiębiorstwo Hollywood Textile Service Sp. z o.o. na działkach Nr 193 i 194. Dodatkowo w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zakładu Hollywood Textile Service (działka Nr 185) planowana jest inwestycja o charakterze przemysłowo-biurowym.

^[3] Przedsięwzięcia związane ze zwiększaniem efektywności energetycznej i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach ujęte w celu strategicznym II: „Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną”: przedsięwzięcie 13. „Zwiększanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach” planowane są między innymi przez Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Sierpcu.

CEL STRATEGICZNY III:

Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej

Cel bezpośredni	Planowane przedsięwzięcie
1. Stworzenie warunków zachęcających ludzi młodych do pozostania w mieście	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie działań organizacji pozarządowych (formalnych i nieformalnych), lokalnych liderów działających na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, m.in. projekty: Aktywność przede wszystkim, 2. Stworzenie przestrzeni dla dzieci i młodzieży z rodzin z deficytami społecznymi, organizacja czasu wolnego w godzinach popołudniowych, rozwijanie zainteresowań i umiejętności, zapewnienie dodatkowej opieki wychowawczej, dydaktycznej, psychologicznej i terapeutycznej, 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa osób starszych, dzieci i młodzieży z rodzin z deficytami społecznymi. 4. Zagospodarowanie terenu w obrębie działki zajmowanej przez Gimnazjum Miejskie, w tym części sportowej; 5. Budowa boisk sportowych typu „orlik” na osiedlu Witosza oraz na osiedlu za drogą krajową nr „10”; 6. Działania mające na celu aktywizację społeczną mieszkańców Sierpca poprzez stworzenie Inkubatora Artystycznego, który będzie umożliwiał działalność lokalnych środowisk artystycznych,

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Stworzenie przestrzeni dla seniorów w ramach projektu Dom Seniora łączącego funkcje Uniwersytetu Trzeciego Wieku, klubu seniora, biblioteki i programów rehabilitacyjnych, 8. Realizacja imprez plenerowych z wykorzystaniem infrastruktury Placu Chopina i parku im. Tadeusza Paciorkiewicza, 9. Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych, promocja postaw pro zdrowotnych i pro sportowych.
<p>2. Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej oraz działań mających na celu wzrost integracji i aktywności społecznej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program mikrograntów dla uczniów, mający na celu kreowanie aktywnych i proprzedsiębiorczych wśród młodych mieszkańców Sierpca. 2. Działania wspierające rozwój aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców w ramach podmiotów ekonomii społecznej poprzez utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej. 3. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców poprzez wspieranie przedsiębiorczości opartej na lokalnej tradycji drobnego rzemiosła.
<p>3. Inwestycje w oświatę, w tym w infrastrukturę oświatową</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja działań promujących kooperację rodziców i uczniów w obrębie sierpeckich szkół (programy partnerskiej współpracy rad rodziców i samorządów uczniowskich), czego efektem będzie wzmocnienie więzi między dziećmi i ich rodzicami, podejmowanie wspólnych działań na rzecz szkoły. 2. Modernizacja i rozbudowa miejskich placówek oświatowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Renowacja elewacji w szkołach; • Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych; • Budowa nowego przedszkola • Modernizacja węzłów kuchennych, ciepłych i instalacji centralnego ogrzewania w przedszkolach; • Poszerzenie sieci przedszkoli o przedszkole publiczne lub niepubliczne.

Źródło: *opracowanie własne.*

7. Spójność kierunków rozwoju gminy i planowanych przedsięwzięć z dokumentami programowymi i planistycznymi

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku został opracowany zgodnie z wytycznymi programowania rozwoju na lata 2014-2020. Dokument zachowuje spójność celów rozwojowych w odniesieniu do dokumentów europejskich oraz dokumentów krajowych i regionalnych. Zachowuje też powiązania między dokumentami poszczególnych szczebli programowania rozwoju.

Przyjęte kierunki i cele rozwojowe są zgodne z celami określonymi w dokumentach strategicznych obowiązujących na następujących poziomach:

- wspólnotowym,
- krajowym,
- regionalnym,
- lokalnym,
- miejscowym.

Wykaz analizowanych dokumentów przedstawiono na poniższym schemacie, a zbieżność pomiędzy nimi zaprezentowano w tabelach w kolejnych częściach rozdziału.

Schemat 3. Dokumenty strategiczne, z którymi plan rozwoju Miasta Sierpc wykazuje zgodność

POZIOM WSPÓLNOTOWY

- Strategia Europa 2020
- Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020
- Umowa Partnerstwa 2014-2020

POZIOM KRAJOWY

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności
- Raport „Polska 2030” Wyzwania Rozwojowe
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 Aktywne społeczeństwo Konkurencyjna gospodarka Sprawne państwo
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony Miasta Obszary wiejskie
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Krajowa Polityka Miejska do roku 2020

POZIOM REGIONALNY

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, Innowacyjne Mazowsze
- Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

POZIOM LOKALNY

- Strategia Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 - 2022, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Siepreckie Partnerstwo”
- Strategia Przewidywania i Zarządzania Zmianą Gospodarczą

POZIOM MIEJSCOWY

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Sierpc
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy, w granicach administracyjnych miasta Sierpca.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru Sierpc – Zachód
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru miasta Sierpca w granicach wyznaczonych przebiegiem ulic: Mickiewicza – Płocka – Białobłocka – Mickiewicza
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sierpca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kościuszki, Rypińską do Głowackiego, Wróblewskiego, do Instalatorów i Bema do ul. Kościuszki
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sierpc
- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025

Źródło: opracowanie własne.

Poziom wspólnotowy

Tabela 37. Zgodność strategii z dokumentami strategicznymi – poziom wspólnotowy

Poziom wspólnotowy	
Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Planu Rozwoju z dokumentem strategicznym
Strategia Europa 2020	<p>Strategia Europa 2020 jest długookresowym programem Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.</p> <p>Niniejszy dokument wykazuje spójność z dwoma głównymi priorytetami Strategii Europa 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost zrównoważony – transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej, ▪ wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. <p>W celu realizacji priorytetów zdefiniowano siedem inicjatyw przewodnich stanowiących instrumenty realizacji celów Strategii Europa 2020. Niniejszy dokument jest zgodny z następującymi inicjatywami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Europa efektywnie korzystająca z zasobów – to działania na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów oraz transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej w większym stopniu wykorzystującej potencjał, jaki dają odnawialne źródła energii; ▪ program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – to działania na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania podaży do popytu na rynku pracy; ▪ europejski program walki z ubóstwem – to działania na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej tak, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.
Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020	<p>Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020 jest dokumentem, który ma się przyczynić do trwałego wzrostu gospodarczego oraz tworzenia miejsc pracy, jak również do społecznie i ekologicznie zrównoważonego rozwoju poprzez wzmocnienie spójności terytorialnej Europy. Celem jej jest wzmocnienie globalnej konkurencyjności i zrównoważenie wszystkich regionów Europy poprzez zidentyfikowanie i zmobilizowanie ich terytorialnych potencjałów. Służyć temu ma wspieranie policentrycznego rozwoju terytorialnego UE, szczególnie w nowych krajach członkowskich UE.</p> <p>Fundamentem Agendy Terytorialnej UE są trzy główne cele, z którymi zgodność wykazuje niniejszy dokument:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój zrównoważonego systemu miast oraz nowych partnerstw pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi, ▪ zapewnienie równego dostępu do infrastruktury i wiedzy, ▪ zrównoważony rozwój, rozsądne zarządzanie oraz ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Poziom wspólnotowy	
Umowa Partnerstwa 2014-2020	Umowa Partnerstwa (UP) określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych, tj. polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2014-2020. Instrumentem realizacji UP są programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. W obrębie celów UP wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczna i aktywność zawodowa, infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Niniejszy dokument wykazuje zgodność z powyższymi celami, gdyż również dąży do realizacji podobnych priorytetów na obszarze objętym Strategią.

Źródło: opracowanie własne.

Poziom krajowy

Tabela 38. Zgodność strategii z dokumentami strategicznymi – poziom krajowy

Poziom krajowy	
Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Strategii Rozwoju Miasta z dokumentem strategicznym
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Wizja zapisana w strategii zakłada, że w 2030 roku Polska gospodarka stanie się gospodarką konkurencyjną i innowacyjną. W osiągnięciu takiego stanu ma pomóc realizacja jedenastu celów strategicznych określonych w dokumencie.</p> <p>Niniejszy dokument wykazuje spójność z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, ▪ cel 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” (państwa zachęcającego lub skłaniającego do pracy), ▪ cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, ▪ cel 8: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
Strategia Rozwoju Kraju 2020 Aktywne społeczeństwo Konkurencyjna gospodarka Sprawne państwo	<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020 ma charakter średniookresowy. Jej głównym celem jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p> <p>Niniejszy dokumenty wpisuje się w dwa obszary strategiczne i odpowiadające im następujące cele strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka <ul style="list-style-type: none"> ➤ cel II.3.: Zwiększenie innowacyjności gospodarki, ➤ cel II.4.: Rozwój kapitału ludzkiego, ➤ cel II.6.: Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko; ▪ obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna <ul style="list-style-type: none"> ➤ cel III.1.: Integracja społeczna, ➤ cel III.2.: Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, ➤ cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Poziom krajowy	
<p>Raport „Polska 2030” Wyzwania Rozwojowe</p>	<p>Raport Polska 2030 to dokument stanowiący podstawę długookresowej strategii rozwoju. Ma on charakter zielonej księgi, co oznacza, że jego celem nie jest prezentacja gotowych propozycji działań, ale przede wszystkim zainicjowanie debaty publicznej związanej z wyzwaniami rozwojowymi Polski. Raport opisuje obecny stan kraju oraz jego rozwój przez najbliższe 20 lat. Porusza m.in. takie kwestie jak wzrost gospodarczy, sytuację demograficzną, aktywność zawodową, bezpieczeństwo klimatyczno-energetyczne, rozwój kapitału intelektualnego, solidarność regionalną czy wzrost kapitału społecznego.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020 Regiony Miasta Obszary wiejskie</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym KSRR jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwojowych kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Niniejszy dokument wpisuje się w następujące cele strategiczne i operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cel 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw; ▪ cel 2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych <ul style="list-style-type: none"> ➤ 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe, ➤ 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Wizja zapisana w dokumencie zakłada, że Polska w 2030 roku będzie krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanym, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym. Celem strategicznym polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Jednym z celów operacyjnych, które pozwalają urzeczywistnić realizację wizji KPZK jest Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, w który wpisuje się niniejszy dokument.</p>
<p>Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020</p>	<p>W publikacji zostały przedstawione cele, założenia, priorytety oraz zarekomendowane kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów kluczowych polityki senioralnej. Główne priorytety polityki senioralnej, które zostały szczegółowo opisane w publikacji, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wykorzystanie potencjału osób 50+ na rynku pracy, ▪ profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia oraz rozwój usług medyczno-opiekuńczych dla osób starszych, ▪ oferowanie specjalnej oferty edukacyjnej, ▪ wspieranie rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku, ▪ angażowanie osób starszych do aktywności obywatelskich i uczestnictwa w ramach wolontariatu,

Poziom krajowy	
	<ul style="list-style-type: none"> promowanie działań integracji między- i wewnątrzpokoleniowej. <p>Realizacja przedsięwzięć zapisanych w niniejszym dokumencie przyczyni się do osiągnięcia celów wskazanych w Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020.</p>
Krajowa Polityka Miejska do roku 2020	<p>Celem dokumentu jest realizacja zintegrowanego podejścia terytorialnego wobec obszarów miejskich i tym samym zapewnienie integracji działań różnych podmiotów w różnych sferach. Celem strategicznym KPM jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Poziom regionalny

Tabela 39. Zgodność z dokumentami strategicznymi – poziom regionalny

Poziom regionalny	
Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Planu Rozwoju Miasta z dokumentem strategicznym
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze	<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze jest dokumentem identyfikującym specyficzne dla regionu wyzwania. Strategia określa kształt przyszłego rozwoju przez określenie długookresowych procesów rozwojowych w regionie, a także wskazanie właściwych dla regionu rozwiązań, a tym samym wskazanie działań, które najlepiej mogą przygotować gospodarkę i społeczeństwo regionu do potrzeb i wyzwań przyszłości.</p> <p>Strategia określa cel główny rozwoju województwa: zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpc wpisuje się w cel priorytetowy określony w strategii rozwoju województwa, to znaczy: Przemysł i produkcja: Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym. Niniejszy dokument wykazuje zgodność z celami strategicznymi, które odnoszą się do sfery gospodarczej, przestrzennej wraz z transportową oraz społecznej. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji nakierowane będą realizację celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gospodarka: rozwój gospodarczy miasta, zwiększenie jego konkurencyjności na rynku, co pozytywnie wpłynie na zmniejszenie dysproporcji rozwojowych w województwie, Przestrzeń i transport: poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ład przestrzennego, Spoleczeństwo: poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego. <p>Cele te są zbieżne z celami uznanymi za strategiczne do realizacji w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.</p>
Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku	<p>Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku (RIS) jest uszczegółowieniem Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze. Określone w niej zostały działania ukierunkowane na zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności regionu, a także założenia i cele regionalnego systemu wspierania innowacyjności, który ma na celu tworzenie środowiska sprzyjającego aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw.</p> <p>Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc jest spójny z wizją rozwoju wskazanym</p>

Poziom regionalny	
	w Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza w obszarze poprawy jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020	<p>Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest uczynienie województwa konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców. Opracowany Plan Rozwoju Lokalnego jest zbieżny z celami szczegółowymi określonymi do poszczególnych osi priorytetowych programu operacyjnego. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w perspektywie najbliższych lat wpisują się w zakresy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oś Priorytetowa 3 Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości, • Oś Priorytetowa 4 Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, • Oś Priorytetowa 5 Gospodarka przyjazna środowisku, • Oś Priorytetowa 6 Jakość życia, • Oś Priorytetowa 7 Rozwój regionalnego systemu transportowego, • Oś Priorytetowa 8 Rozwój rynku pracy, • Oś Priorytetowa 9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, • Oś Priorytetowa 10 Edukacja dla rozwoju regionu, <p>Realizacja przedsięwzięć zapisanych w niniejszym dokumencie przyczyni się do osiągnięcia wskaźników określonych w RPO, a tym samym wpłynie na realizację celów szczegółowych i celu głównego.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Poziom lokalny

Tabela 40. Zgodność z dokumentami strategicznymi – poziom lokalny

Poziom lokalny	
Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Planu Rozwoju Miasta z dokumentem strategicznym
Strategia Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2022 Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo”	<p>Strategia Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 - 2022 jest dokumentem strategicznym Lokalnej Grupy Działania „Sierpeckie Partnerstwo” (LSR), w którym wskazane zostały mocne strony i szanse rozwoju, a także główne problemy i zagrożenia obszaru objętego działaniem grupy. Jest to dokument wskazujący priorytetowe kierunki rozwoju. Główne cele rozwojowe, jakie mają być zrealizowane w najbliższych latach, mają przyczynić się do poprawy jakości życia na terenie LSR.</p> <p>Plan Rozwoju Lokalnego jako dokument określający cele rozwojowe Sierpca, poprzez zakres przedsięwzięć i obszary tematyczne, jakich dotyczy, wpisuje się w cele określone dla całego LSR, do których należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważony rozwój sektora mikro i małych przedsiębiorstw na obszarze LSR: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie potencjału mikro i małych przedsiębiorstw na obszarze LSR do 2023 roku, 2. Zwiększenie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców na obszarze LSR do 2023 roku. • Poprawa jakości życia na obszarze LSR: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury na obszarze LSR do 2023 roku, 2. Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców na obszarze LSR do 2023 roku, 3. Aktywizacja lokalnej społeczności do 2023 roku • Odnowa i zachowanie dziedzictwa lokalnego obszaru Sierpeckiego Partnerstwa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowienie lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego na obszarze LSR do 2023 roku, <p>Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku wykazuje spójność z powyższym dokumentem.</p>

Strategia Przewidywania i Zarządzania Zmianą Gospodarczą	<p>Strategia Przewidywania i Zarządzania Zmianą Gospodarczą jest dokumentem opracowanym w celu wprowadzenia zmian o charakterze strategicznym i operacyjnym, ważnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Sierpeckiego, w ramach projektu Partnerstwo Lokalne na rzecz rozwoju gospodarczego Subregionu Sierpeckiego”.</p> <p>Cele strategiczne wskazane w dokumencie, z którymi Plan Rozwoju Lokalnego wykazuje zbieżność to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka: Rolnictwo, przemysł rolno-spożywczy i energetyka odnawialna: <ol style="list-style-type: none"> 1. Stymulowanie rozwoju produktów ekologicznych i regionalnych, 2. Zwiększenie zainteresowania inwestorów zewnętrznych, z obszarów strategicznych, powiatem, 3. Stymulowanie rozwoju istniejących przedsiębiorstw w obszarach strategicznych, szczególnie branży rolno-spożywczej, 4. Wykorzystanie potencjału powiatu w kierunku energetyki zrównoważonej. • Turystyka: Stworzenie spójnej oferty turystycznej: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój międzygminnych produktów turystycznych, • Rozwój społeczno-techniczny: Poprawa standardu życia mieszkańców: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie stopy bezrobocia, 2. Zwiększenie potencjału komunikacyjnego i partycypacji społecznej.
--	---

Źródło: opracowanie własne.

Poziom miejscowy

Tabela 41. Zgodność z dokumentami strategicznymi – poziom miejscowy

Poziom miejscowy	
Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Planu Rozwoju Miasta z dokumentem strategicznym
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Sierpc	<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Sierpc jest strategicznym dokumentem stworzonym na poziomie samorządu lokalnego, który ma przyczynić się do osiągnięcia określonych celów klimatyczno-energetycznych. Polska, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, zobowiązana jest do realizacji działań nakierowanych na budowanie gospodarki niskoemisyjnej, wspierania efektywności wykorzystywania zasobów oraz promowania zrównoważonego transportu, dlatego też konieczne jest zaplanowanie odpowiednich przedsięwzięć przyczyniających się do osiągnięcia tych celów. Zgodnie z dyrektywami i strategiami Unii Europejskiej. Strategia „Europa 2020” określa redukcję poziomu emisji gazów cieplarnianych o 20% (w stosunku do roku 1990), zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych w Polsce o 15% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%.</p> <p>W związku z powyższymi wytycznymi dokument ma przyczynić się zarówno do osiągnięcia określonych celów w skali makro, a także określić działania przyczyniające się do podniesienia jakości życia mieszkańców miasta poprzez poprawę jakości powietrza i efektywniejsze wykorzystanie energii.</p> <p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Sierpc określa następujące cele strategiczne oraz cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Redukcja emisji gazów cieplarnianych <ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie i racjonalizacja zużycia energii elektrycznej 2. Ograniczenie zużycia paliw stałych, w tym węgla do celów grzewczych w mieszkalnictwie II. Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych <ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja OZE w środowisku lokalnym 2. Wsparcie organizacyjne i formalne instytucji i osób zainteresowanych wykorzystaniem OZE III. Redukcja zużycia energii finalnej <ol style="list-style-type: none"> 1. Głęboka termomodernizacja obiektów publicznych i prywatnych z wykorzystaniem OZE do produkcji energii i ciepła 2. Zróżnicowany transport w mieście z wykorzystaniem OZE 3. Modernizacja na energooszczędne oświetlenia ulicznego i oświetlenia obiektów publicznych

	<p>4. Kampanie społeczne informacyjno-promocyjne zachowań konsumenckich użytkowników energii elektrycznej</p> <p>5. Przejęcie przez miasto roli lidera we wdrażaniu energooszczędnych i ograniczających emisje projektów w sferze publicznej</p> <p>Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny z założeniami przyjętymi w powyższym dokumencie, szczególnie w zakresie celu strategicznego II: Poprawa ład przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną i związanych z nim celów szczegółowych.</p>
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy, w granicach administracyjnych miasta Sierpca.	Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy, w granicach administracyjnych miasta Sierpca. Planowane na obszarze objętym planem zagospodarowania przedsięwzięcia będą realizowane zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie, a do realizacji dopuszczone zostaną tylko te działania, które nie są sprzeczne z postawieniami planu.
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru Sierpc – Zachód	Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego obszaru Sierpc – Zachód. Planowane na obszarze objętym planem zagospodarowania przedsięwzięcia będą realizowane zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie, a do realizacji dopuszczone zostaną tylko te działania, które nie są sprzeczne z postawieniami planu.
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru miasta Sierpca w granicach wyznaczonych przebiegiem ulic: Mickiewicza – Płocka – Białobłocka – Mickiewicza	Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego obszaru miasta Sierpca w granicach wyznaczonych przebiegiem ulic: Mickiewicza – Płocka – Białobłocka – Mickiewicza. Planowane na obszarze objętym planem zagospodarowania przedsięwzięcia będą realizowane zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie, a do realizacji dopuszczone zostaną tylko te działania, które nie są sprzeczne z postawieniami planu.
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sierpca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kościuszki, Rypińską do Głowackiego, Wróblewskiego, do Instalatorów i Bema do ul. Kościuszki	Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sierpca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kościuszki, Rypińską do Głowackiego, Wróblewskiego, do Instalatorów i Bema do ul. Kościuszki. Planowane na obszarze objętym planem zagospodarowania przedsięwzięcia będą realizowane zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie, a do realizacji dopuszczone zostaną tylko te działania, które nie są sprzeczne z postawieniami planu.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sierpc	Plan Rozwoju Lokalnego jest zgodny ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sierpc i wskazanymi w dokumencie kierunkami przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i niezbędnymi zmianami w przeznaczeniu terenów leżących w obrębie miasta. Wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w Planie Rozwoju Lokalnego realizowane będą zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie.
Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025	<p>Lokalny Program Rozwoju Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku jest dokumentem o znaczeniu strategicznym dla miasta, zawierającym wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej i kulturowej, które mają na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Celem głównym programu jest:</p> <p>Wyrównanie szans mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez przywrócenie wszystkim grupom społecznym możliwości rozwoju, stworzenie atrakcyjnych warunków zamieszkania oraz wykorzystanie uśpionego potencjału sierpeckiej Starówki i Sierpienicy.</p>

	<p>Cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Integracja przedsiębiorczości, promocja środowisk artystycznych i rodzimych rzemieślników oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji Sierpca, 2. Wzmocnienie spójności społecznej i kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji, 3. Aktywne spędzanie wolnego czasu na obszarze rewitalizacji - Międzypokoleniowe strefy rekreacji, 4. Obszar rewitalizacji architektonicznej – perelka miasta i atrakcyjne miejsce zamieszkania. <p>W związku z równoległym opracowywaniem Programu Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025 i Planu Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku, w niniejszym dokumencie wskazane zostały przedsięwzięcia obejmujące swoim zakresem działania rewitalizacyjne.</p>
--	---

Źródło: *opracowanie własne.*

8. System wdrażania, sposoby monitorowania i kontroli

Planowanie rozwoju jest procesem ciągłym. Dla zagwarantowania, że postanowienia przyjęte w niniejszym dokumencie będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostaną warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Samorząd Gminy Miejskiej Sierpc pełni rolę koordynatora i organizatora prac związanych z realizacją Planu Rozwoju Lokalnego z perspektywą do 2025 roku.

W celu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego, Rada Miasta, wszyscy pracownicy Urzędu Miejskiego oraz jednostki podległe zostały zobowiązane do:

1. Zapoznania się z Planem Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpca z perspektywą do 2025 roku.
2. Wykonywania zadań wynikających z Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpca z perspektywą do 2025 roku.
3. Zaangażowania niezbędnych sił i środków w ramach posiadanych kompetencji.
4. Współpracy z Wydziałem odpowiedzialnym za realizację Planem Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpca z perspektywą do 2025 roku.

Każde realizowane zadanie inwestycyjne o oddziaływaniu strategicznym dla Miasta Sierpca wynikające z przyjętych celów strategicznych i wpisujące się w zakładane do realizacji przedsięwzięcia będzie poddane bieżącej kontroli w zakresie monitorowania postępu prac zgodnie z przyjętym planem, eliminowania skutków zakłóceń wywołujących odchylenia pomiędzy zaplanowanym, a rzeczywistym przebiegiem projektu oraz wykorzystania zasobów. Za kontrolę prawidłowości prowadzonych działań projektowych odpowiadać będą Wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego w Sierpcu w zakresie posiadanych kompetencji. Proces monitoringu i kontroli będzie służył identyfikacji realizowanych przedsięwzięć i ich zgodności z przyjętymi celami strategicznymi.

Monitoring i kontrola będą umożliwiać modyfikację poszczególnych elementów przyjętych ustaleń. System ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu miasta, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiąganie przyjętych celów rozwojowych. Pozwoli to na zwiększenie zdolności władz do szybkiej i skutecznej reakcji na zachodzące w otoczeniu zmiany.

Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego wymaga prowadzenia ciągłego monitoringu osiągnięcia postawionych celów. Zaniechanie kontroli realizacji planu może skutkować spadkiem skuteczności i efektywności procesu wdrażania.

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Sierpca posiada duże znaczenie dla mieszkańców i władz gminy. Dlatego też proces wdrażania powinien być procesem publicznym. Szeroka akcja informacyjna władz samorządowych jest jednym z podstawowych gwarantów jego skutecznego wdrażania.

9. Finansowanie Planu Rozwoju Lokalnego

Propozycje przedsięwzięć zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego będą finansowane nie tylko z budżetu miasta, ale także ze źródeł zewnętrznych, wśród których należy wymienić m. in.:

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (RPO WM)

* W ramach programu możliwe będzie uzyskanie dofinansowania tzw. projektów twardych wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz tzw. projektów miękkich, przeznaczonych na inwestycje w zasoby ludzkie, wspierane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
3. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
4. Program Operacyjny Polska Cyfrowa
5. Program Operacyjny Pomoc Techniczna
6. Norweski Mechanizm Finansowy
7. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Miasto Sierpc, w poprzedniej perspektywie 2007 – 2013, pozyskało środki na realizację 11 projektów, o łącznej wartości 23 mln zł. Nowa perspektywa 2014 – 2020 stwarza możliwość na dalszy rozwój miasta w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

To właśnie wsparcie ze środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich stanowi dla miasta największą możliwość realizacji założonych przedsięwzięć i tym samym szansę dalszego rozwoju.

Aby efektywniej pozyskiwać fundusze zewnętrzne Miasto Sierpc włączyło się do istniejącej Lokalnej Grupy Działania „Sierpeckie Partnerstwo” i aktywnie uczestniczy w aplikowaniu o środki z Unii Europejskiej.

Spis map

Mapa 1. Plan Miasta Sierpc	7
Mapa 2. Położenie Miasta Sierpc	11
Mapa 3. Położenie Miasta Sierpc na terenie powiatu sierpeckiego.	12
Mapa 4. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w powiatach woj. Mazowieckiego w 2015 roku	23
Mapa 5. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2015 w województwie mazowieckim	64

Spis schematów

Schemat 1. Interesariusze	92
Schemat 2. Analiza SWOT	101
Schemat 3. Dokumenty strategiczne, z którymi plan rozwoju Miasta Sierpc wykazuje zgodność.....	114

Spis tabel

Tabela 1. Kluczowe wnioski i obserwacje (ogólna charakterystyka)	20
Tabela 2. Prognozy demograficzne dla części miejskiej powiatu sierpeckiego na lata 2017-2050	25
Tabela 3. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystająca z pomocy społecznej w Mieście Sierpcu..	27
Tabela 4. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w latach 2014 i 2015.....	28
Tabela 5. Kwoty przeznaczone na świadczenia z pomocy społecznej w 2014 i 2015 roku.....	29
Tabela 6. Funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej i ośrodków opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży	31
Tabela 7. Wykaz instytucji zapewniających ochronę zdrowia w Sierpcu.....	33
Tabela 8. Wykaz aptek w Mieście Sierpc w 2015 roku.....	34
Tabela 9. Poziom skolaryzacji brutto i netto na poziomie podstawowym w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015.....	36
Tabela 10. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015.....	37
Tabela 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestracyjnym/ewidencjonującym	37
Tabela 12. Poziom skolaryzacji brutto i netto na poziomie gimnazjalnym w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015.....	38
Tabela 13. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Mieście Sierpc w latach 2013 – 2014.....	39
Tabela 14. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Mieście Sierpc na tle średnich wyników powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w 2015 roku.....	39
Tabela 15. Liczba uczniów kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych w Sierpcu w latach 2013 – 2015	40
Tabela 16. Wyniki egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych w Mieście Sierpcu w latach 2013 – 2015	40
Tabela 17. Kluczowe wnioski i obserwacje w sferze społecznej	56
Tabela 18. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Mieście Sierpc na tle powiatu sierpeckiego w latach 2013 – 2015	65
Tabela 19. Udział osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle osób zarejestrowanych w urzędzie pracy – wybrane kategorie osób bezrobotnych na terenie Miasta Sierpca w latach 2013 – 2015	66

Tabela 20. Powierzchnia Miasta Sierpc z podziałem według wykorzystania (ha).....	70
Tabela 21. Powierzchnia zajmowana przez tereny zieleni miejskiej w Mieście Sierpcu.....	72
Tabela 22. Zestawienie klas strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń	73
Tabela 23. Wykaz budynków w posiadaniu Miasta Sierpc, które zawierają wyroby azbestowe	74
Tabela 24. Liczba mieszkań w Mieście Sierpc i powiecie sierpeckim w latach 2013 – 2015.....	77
Tabela 25. Udział mieszkań wyposażonych w instalacje w ogólnej liczbie mieszkań w latach 2012 – 2014.....	78
Tabela 26. Stan mienia Gminy Miasta Sierpc na dzień 31 grudnia 2015.....	80
Tabela 27. Ilość odpadów odebranych z terenu Miasta Sierpc w 2015 roku.....	83
Tabela 28. Kluczowe wnioski i obserwacje w sferze infrastrukturalnej.....	87
Tabela 29 Dochody i wydatki Miasta Sierpc w latach: 2013 – 2015	89
Tabela 30. Wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych w 2015 roku	90
Tabela 31. Ocena poszczególnych dziedzin życia w Mieście Sierpcu.....	94
Tabela 32. Kluczowe wnioski i obserwacje na podstawie badań ankietowych i konsultacji społecznych .	100
Tabela 33. Obszar I – sfera społeczna.....	102
Tabela 34. Obszar II – gospodarka i rynek pracy	103
Tabela 35. Obszar III – środowisko przyrodnicze	104
Tabela 36. Obszar IV – infrastruktura techniczna.....	105
Tabela 37. Zgodność strategii z dokumentami strategicznymi – poziom wspólnotowy	115
Tabela 38. Zgodność strategii z dokumentami strategicznymi – poziom krajowy	116
Tabela 39. Zgodność z dokumentami strategicznymi – poziom regionalny.....	118
Tabela 40. Zgodność z dokumentami strategicznymi – poziom lokalny	119
Tabela 41. Zgodność z dokumentami strategicznymi – poziom miejscowy	120

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura dokumentu	5
Wykres 2. Liczba ludności ogółem w Mieście Sierpc w latach 2011 – 2015	21
Wykres 3. Liczba ludności w podziale na kobiety i mężczyzn i udział procentowy poszczególnych kategorii płci w Mieście Sierpc w latach 2011 – 2015.....	21
Wykres 4. Liczba ludności według kategorii wiekowych w Mieście Sierpcu w latach 2011 – 2015.....	22
Wykres 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Mieście Sierpc w latach 2011 – 2015	22
Wykres 6. Przyrost naturalny w Mieście Sierpc w 2015 roku na tle powiatu, województwa i kraju.....	23
Wykres 7. Migracje na terenie Miasta Sierpc w latach 2011 – 2015	24
Wykres 8. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w Sierpcu na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2011 – 2015	24
Wykres 9. Prognozy demograficzne dla obszaru miejskiego powiatu sierpeckiego na lata 2017 – 2050.....	25
Wykres 10. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w Mieście Sierpcu w latach 2011 – 2015	28
Wykres 11. Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na terenie Miasta Sierpc w latach 2012 – 2014	33
Wykres 12. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2013 – 2015 w miejskich przedszkolach w Sierpcu	34
Wykres 13. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci w wieku 3-5 lat w 2015 roku.....	35

Wykres 14. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestrującym/ewidencjonującym	36
Wykres 15. Liczba uczniów uczęszczających do gimnazjów, dla których Miasto Sierpc jest organem prowadzącym lub rejestrującym/ewidencjonującym	38
Wykres 16. Poziom zdawalności egzaminów maturalnych w Mieście Sierpcu na tle powiatu, województwa i Polski w latach 2013 – 2015 (szkoły ponadgimnazjalne zawodowe) – wynik procentowy.....	41
Wykres 17. Poziom zdawalności egzaminów maturalnych w Mieście Sierpcu na tle powiatu, województwa i Polski w latach 2013 – 2015 (licea ogólnokształcące) – wynik procentowy.....	41
Wykres 18. Liczba interwencji porządkowych zakłócania miru domowego i porządku publicznego w mieście Sierpc w latach 2013 – 2015.....	43
Wykres 19. Liczba organizacji społecznych, fundacji i stowarzyszeń przypadających na 1000 mieszkańców na terenie Miasta Sierpc, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 - 2015.....	53
Wykres 20. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców na terenie Miasta Sierpc, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 - 2015	59
Wykres 21. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców na terenie Miasta Sierpc, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 - 2015	59
Wykres 22. Osoby pracujące na terenie Miasta Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015	62
Wykres 23. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców na terenie Miasta Sierpc na tle powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015.....	63
Wykres 24. Struktura zatrudnienia w Mieście Sierpcu w 2015 roku.....	63
Wykres 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w na terenie powiatu sierpeckiego, województwa mazowieckiego i Polski w latach 2013 – 2015	64
Wykres 26. Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu w podziale na miejsce zamieszkania (stan na 31 grudnia 2015).....	65
Wykres 27. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w odniesieniu do osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Sierpc.....	66
Wykres 28. Powierzchnia gminy miejskiej według kierunków wykorzystania.....	71
Wykres 29. Struktura terenów zieleni miejskiej w Mieście Sierpcu	72
Wykres 30. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania i przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę (metry kwadratowe) w latach 2012 – 2014.....	78
Wykres 31. Zużycie wody na jednego mieszkańca w Mieście Sierpc i powiecie sierpeckim w latach 2013 – 2015 (metry kwadratowe zużycia).....	81
Wykres 32. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w Sierpcu w latach 2012 – 2014.....	85
Wykres 33. Czynne przyłącza gazowe i odbiorcy gazu w Mieście Sierpcu w latach 2012 – 2014.....	86
Wykres 34. Dochody i wydatki budżetowe Miasta Sierpc w latach 2013 – 2015.....	89
Wykres 35. Wydatki i dochody budżetowe Miasta Sierpc na jednego mieszkańca w latach 2013 – 2015 ..	90
Wykres 36. Poziom zadowolenia mieszkańców Sierpc z życia w mieście	93
Wykres 37. Ocena możliwości rozwojowych miasta	94
Wykres 38. Główne kierunki rozwojowe miasta wskazane przez mieszkańców	95
Wykres 39. Cele, na które zdaniem ankietowanych priorytetowo powinny zostać przeznaczone środki finansowe (liczba wskazań)	95

Raport z konsultacji społecznych

Informacja podsumowująca z konsultacji społecznych w sprawie projektu Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku.

W dniach od 7 października 2016 roku do 17 października 2016 roku zrealizowane zostały konsultacje społeczne projektu Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku. Przez 11 dni projekt dokumentu dostępny był do wiadomości publicznej na stronie internetowej miasta www.sierpc.pl wraz z informacją o celu konsultacji oraz możliwościach składania uwag. Uwagi i sugestie osoby zainteresowane mogły składać na zamieszczonym formularzu uwag, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej. W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy mieszkańcy miasta oraz właściciele i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, podmioty prowadzące działalność społeczną, w tym organizacje społeczne i grupy nieformalne, przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz inne podmioty działające na obszarze Sierpca.

W okresie trwania konsultacji społecznych otrzymano 5 formularzy ze zgłoszonymi uwagami/sugestiami na temat zmian w projekcie Planu Rozwoju Lokalnego. Szczegółowe uwagi wraz z informacją na temat ich uwzględnienia bądź nieuwzględnienia zawiera tabela poniżej.

LP.	AUTOR UWAGI	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UWZGLĘDNIENIE UWAGI W DOKUMENCIE
1.	Leszek Bieńkowski	Rozdział II Infrastruktura Drogowa i Transportowa	Obwodnica Miasta Sierpca to budowa nowego odcinka drogi łączącego drogi wojewódzką 541 i 560 z wykorzystaniem korytarza drogowego przewidzianego dla południowej obwodnicy Miasta przewidzianego w ciągu drogi S10 oraz odcinek łączący drogę wojewódzką 560 z drogą krajową numer 10 biegnący po obrzeżach Miasta Sierpca i z wykorzystaniem jako drogi dojazdowej do obwodnicy istniejących ciągów komunikacyjnych (ulica Płocka, Piastowska i Mickiewicza), co pozwoli na wyprowadzenie transportu z Miasta	Uwaga nieuwzględniona. Przyjęty plan budowy obwodnicy miasta obejmuje budowę nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 560 Miasta Sierpc od ulicy Płockiej (w m. Gorzewo) do ul. Kościuszki (DK 10). Projektowany nowy układ drogowy składa się z dwóch odcinków o odmiennych uwarunkowaniach przestrzennych: południowego (od ul. Płockiej do skrzyżowania typu rondo z przedłużeniem ulicy Witosa) i północnego (od skrzyżowania typu rondo z przedłużeniem ulicy Witosa do wejścia w drogę krajową 10).
2.	Jarosław Mielczarski Hollywood Textile Service Sp. z o.o.	Rozdział II Infrastruktura techniczna/zagospodarowanie przestrzenne	W bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Sierpicy zlokalizowane są dwa największe zakłady w mieście. Jest to OSM Sierpc oraz Hollywood Textile Service Sp. z o.o., który planuje wykorzystywać OZE do zasilania zakładu. Lokalizacja instalacji OZE planowana jest na działkach o Nr 193 i 194. Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zakładu Hollywood Textile Service od strony zachodniej (na działce nr 185) planowana jest inwestycja o charakterze przemysłowo-biurowym.	Uwaga uwzględniona. W dokumencie zaznaczono lokalizacje OSM Sierpc oraz Hollywood Textile Service Sp. z o.o.. We wskazanym rozdziale nie umieszczono jednak informacji na temat planów rozwojowych zakładu Hollywood Textile Service Sp. z o.o., ponieważ treść uwagi nie jest zgodna z treścią przedmiotowego rozdziału. Informacja na temat planowanych inwestycji umieszczona została w rozdziale 6. Kierunki rozwoju, w części poświęconej przedsięwzięciom przyczyniającym się do realizacji celów strategicznych i szczegółowych.
		Rozdział VI Cel strategiczny Nr II	Utworzenie stref do pozyskiwania OZE	Uwaga uwzględniona. Cel Strategiczny II: Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną, Cel szczegółowy 3: Realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego, został

				uzupełniony o następujące przedsięwzięcia: 11. Utworzenie terenów z przeznaczeniem pod inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z OZE, 12. Inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z OZE, co umożliwi zainteresowanym podmiotom wskazanie zbieżności celów planowanych inwestycji z Planem Rozwoju dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku przy ubieganiu się o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej.
3.	Mariusz Turalski Radny Powiatu Sierpeckiego	Sport i rekreacja	Budowa nowego Stadionu Miejskiego o profilu piłkarsko-lekkoatletycznym	Uwaga uwzględniona.
		Infrastruktura drogowa	Obwodnica miasta Sierpca	Kwestia budowy obwodnicy Sierpca, a tym samym wyprowadzenia ruchu z centrum miasta, opisana w konsultowanym dokumencie.
		Infrastruktura drogowa	Odpowiednie poprowadzenie drogi S-10. Intensyfikacja współpracy Miasta Sierpca i Powiatu Sierpeckiego i ich działań w sprawie budowy drogi krajowej ekspresowej S-10 na odcinku od Płońska do granicy woj. Mazowieckiego.	Zakres tematyczny uwagi nie należy do zadań własnych Gminy Miasta Sierpc.
		Infrastruktura drogowa	Budowa chodnika na ulicy Płockiej (do torów kolejowych i dalej do ulicy Sikorskiego)	Zakres tematyczny uwagi nie należy do zadań własnych Gminy Miasta Sierpc.
4.	Alina Olszewska MOPS w Sierpcu	Wprowadzenie. Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego	Jest: opracowana analiza SWOT Powinno być: opracowania analizy SWOT	Uwaga uwzględniona.
		Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Rys historyczny	Jest: rodziny Sierpskich Powinno być: Sieprskich	Uwaga uwzględniona.
		Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Kalendarium	Proponuję dopisać powstanie różnych firm i instytucji np.: 1908 r. powołanie Sierpeckiego Oddziału Towarzystwa	Uwaga uwzględniona.

		<p>Naukowego Płockiego; 1926-1928 r. budowa Szpitala Powiatowego 1927 rok – powstanie Mleczarni; 21 stycznia 1961 r. – otwarcie nowej szkoły „Trójki”; 1916r. powstanie Progimnazjum Filologicznego Męskiego; 1918 r. powstanie Szkoły Powszechnej im. Adama Mickiewicza; 1929 r. – nowy budynek dla Publicznej Szkoły Powszechnej nr 1 im. Adama Mickiewicza; 1935 r. – pierwsze kino w Domu Katolickim; 1945 r. – powstała Miejska Biblioteka Publiczna 01.09.1976r. – oddanie do użytku nowego budynku LO; powstanie przedszkoli; 1998 r oddanie do użytku krytej pływalni; grudzień 2011 r. modernizacja Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w Rachocinie; maj 2010 oddanie do użytku zmodernizowanego budynku MOPS-u; maj 2011r. oddanie do użytku strażnicy PSP kwiecień 2016 r. oddanie do użytku nowego budynku Policji; Szkoła muzyczna I i II stopnia Ciepłownia, Empegek, Cargill, Zakłady Mięsne „Olewnik”, Marjoss, Budexpol, Budomex, Melton, Wiepol, Techmet, Skrawmet</p>	
	<p>Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Dziedzictwo kulturowe</p>	<p>Jest: W czerwcu 2013 roku rozpoczęto realizację (...) weryfikacji dotychczasowych informacji nt. domniemanego zamku, późnośredniowiecznej rzeźni.” Proponuję dopisanie zdań: ”W lipcu 2015 r., w wyniku wielomiesięcznych badań archiwalnych oraz wykopalisk, na północnym brzegu rzeki Sierpienicy odsłonięte zostały pozostałości murów obwodowych zbudowanych z kamienia i cegły gotyckiej. Archeologom udało się ustalić, że murowana siedziba obronna zbudowana została przez kasztelana</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

		sierpeckiego Prokopa Sieprskiego herbu Prawdzic w początkach XVI wieku.”	
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Sytuacja demograficzna	Jest: „liczne” Powinno być: „liczone”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Prognozy demograficzne	Jest: „Sierp” Powinno być: „Sierpc”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Pomoc społeczna	Jest: „Placówka poza dzienną opieką...” Powinno być: „Placówka poza posiłkami...”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Pomoc społeczna	Jest: „usługi specjalistyczne” Powinno być: „poradnictwo specjalistyczne”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Pomoc społeczna	Jest: „(...)warsztaty edukacyjne dla ofiar przemocy w rodzinie.” Proponuję: „(...)warsztaty edukacyjne oraz grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Zespół interdyscyplinary	Jest: „Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” Powinno być: „Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Jest: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Powinno być: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.	Jest: Do szczegółowych zadań Komisji należy: (...) zagrożonych uzależnieniem.”	Uwaga uwzględniona.

		<p>Sfera społeczna. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Powinno być: Do szczegółowych zadań Komisji należy inicjowanie działań w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; 2) udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; 3) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; 4) wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; 6) podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; 6) wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Komisja podejmuje również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. 	
		<p>Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Jest: „Zadania związane z realizacją Programu realizuje (...), pomocy psychospołecznej i prawnej.” Proponuję: „Pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu realizuje między innymi Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz MOPS, który udziela rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej.”</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Instytucje kultury	Jest: „Jedną z kluczowych instytucji kultury w Mieście Sierpc (...) adaptację i rozbudowę istniejącego Domu Kultury”. Proponuję: „Jedną z kluczowych instytucji kultury w Mieście Sierpc jest Centrum Kultury i Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (CKiSz), rozbudowane, dzięki środkom pozyskanym z Unii Europejskiej, o łącznej wartości 16 495 989,26 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 - poddziałanie: 6.1 Kultura. Rozbudowa została zakończona w 2012 roku w ramach realizowanego projektu pt. „Utworzenie Centrum Kultury i Sztuki w Sierpcu poprzez adaptację i rozbudowę istniejącego Domu Kultury”.	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpca	Jest: „profil internatowy” Powinno być: „profil internetowy”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Sport i rekreacja	Jest: ul. Białobłockiej 21 Powinno być: ul. Paderewskiego (lub Piłsudskiego?), ul. Świętokrzyska (Jeziórka), teren Zarządu Osiedla nr 1	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Sport i rekreacja	Proponuję dopisać: skate park	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Sport i rekreacja	Jest: KS DYNAMO SIERPC • turystyka rowerowa , maratony rowerowe. Proponuję dopisek: turystyka piesza	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Sport i rekreacja	Jest: „memorial im W.Szelembauna (...)” Powinno być: „memorial im W. Szelenbauma (...)”	Uwaga uwzględniona.

	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Sfera społeczna. Kluczowe wnioski i obserwacje	Jest: „usługi specjalistyczne” Powinno być: „poradnictwo specjalistyczne”	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Gospodarka Turystyka i rekreacja	Jest: „Corocznie w Sierpcu organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Kasztelania”(…) barwne korowody uliczne.” Proponuję usunąć to zdanie lub dokonać poprawki, iż Festiwal odbywał się w latach 1996 -2011.	Uwaga uwzględniona.
	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej. Gospodarka Turystyka i rekreacja	Jest: „na terenie Sierpca” Proponuję: „na terenie Sierpca i okolic”	Uwaga uwzględniona.
	Kluczowe wnioski i obserwacje ze sfery gospodarczej	Jest: „Dodatkowo na terenie miasta organizowane są festiwale, m.in. Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Kasztelania”. Proponuję: usunąć zapis lub zamienić na Sierpecki Festiwal Smaków	Uwaga uwzględniona.
	Środowisko przyrodnicze Zagrożenia środowiska	Jest: powietrze Powinno być: powietrza	Uwaga uwzględniona.
	Infrastruktura techniczna Infrastruktura drogowa i transportowa	Proponuję dodać informację dotyczącą komunikacji miejskiej, funkcjonującą od 16 kwietnia 2016 r. w piątki i w soboty. Trasa przejazdu liczy około 10 kilometrów i łączy najbardziej odległe od siebie punkty miasta (ul. Targowa i cmentarz komunalny). Linia ma charakter próbny i odbywała się od 16.04. do 16.09.. Jeśli zainteresowanie komunikacją w naszym mieście będzie na tyle duże to rozważona zostanie możliwość kontynuowania tego przedsięwzięcia.	Uwaga uwzględniona.
	Partycypacja społeczna – wyniki konsultacji społecznych i badania ankietowego. Spotkania konsultacyjne.	Jest: „Mieszkańcy miasta negatywnie oceniają: stan infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, opieka społeczna, oferta aktywnego spędzania czasu wolnego.” Powinno być: „Mieszkańcy miasta negatywnie oceniają:	Uwaga uwzględniona.

		Kluczowe wnioski i obserwacje	możliwość znalezienia pracy w Sierpcu i warunki prowadzenia działalności gospodarczej, możliwość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji, a także stan opieki zdrowotnej dostępnej dla mieszkańców i stan infrastruktury drogowej	
		Tabela 36. Obszar IV – infrastruktura techniczna Czynniki wewnętrzne, słabe strony	Jest: Zły stan drogi prowadzącej do Muzeum Wsi Mazowieckiej Proponuję: wykreślić ten pkt. i zapisać w mocnych stronach jako Wybudowana droga prowadząca do Muzeum Wsi Mazowieckiej	Uwaga uwzględniona.
5.	Dariusz Kilanowski Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sierpcu	-	<p>MODERNIZACJA GOSPODARKI ENERGETYCZNEJ DZIAŁU SEROWNI OSM WSIERPCU POPRZEZ BUDOWĘ NOWEJ SEROWNI ZASTĘPUJĄCEJ SEROWNIĘ Z 1995 ROKU – to jest tak naprawdę budowa nowej mleczarni (serowni, serwatkowni, apratowni mleka, studni głębinowej, stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków, dróg, placów, przyłączy mediów).</p> <p>Plan Rozwoju Lokalnego dla miasta Sierpca nie posiada w swojej treści podobnego zadania.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Cel Strategiczny II: Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną, Cel szczegółowy 3: Realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego, został uzupełniony o następujące przedsięwzięcie:</p> <p>13. Zwiększanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach.</p> <p>co umożliwi zainteresowanym podmiotom wskazanie zbieżności celów planowanych inwestycji z Planem Rozwoju dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku przy ubieganiu się o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej.</p>